हिंदी-फारसी वार्तालाप पुस्तिका

کتابچهٔ مکالمه هندی و فارسی

सत्यमेव जयते

भारत सरकार

केंद्रीय हिंदी निदेशालय

मानव संसाधन विकास मंत्रालय

دولتِ هند

ادارهٔ مدیرهٔ مرکزِ هندی

وزارت توسعه منابع انسانی

हिंदी-फारसी वार्तालाप पुस्तिका

کتابچهٔ مکالمه هندی و فارسی

सत्यमेव जयते

پیروزی باراستی است

भारत सरकार

केंद्रीय हिंदी निदेशालय

मानव संसाधन विकास मंत्रालय

دولت هند

ادارهٔ مدیرهٔ مرکز هندی

وزارت توسعه منابع انسانی

पी.ई.डी.–871
1000-2004 (DSK-II)

प्रथम संस्करण, : 2005

मूल्य (देशी मुद्रा) : 366 रूपए
(विदेशी मुद्रा) : $ - 9
£ - 6

पूल :

प्रकाशक : भारत सरकार
केंद्रीय हिंदी निदेशालय
माध्यमिक और उच्चतर शिक्षा विभाग
मानव संसाधन विकास मंत्रालय
पश्चिमी खंड.-7, रामकृष्णपुरम
नई दिल्ली - 110066

मुद्रक : हुगली प्रिटिंग कं. लि.
(भारत सरकार की संस्था)
41, चौरंगी रोड,
कोलकाता - 700 071.

भूमिका

हिंदी के विकास और प्रचार-प्रसार के लिए केंद्रीय हिंदी निदेशालय में अनेक महत्वपूर्ण योजनाओं पर काम चल रहा है। 'शैक्षिक विनिमय योजना' इनमें से एक है। इस योजना में भारत सरकार और सबंधित विदेशी सरकारों के बीच हुए समझौतों के अंतर्गत विभाग द्वारा भारत तथा ईरान के बीच भाषा की असुविधा दूर करने के लिए 'हिंदी-फारसी वार्तालाप पुस्तिका' तैयार की जा रही है, जिससे हिंदीभाषियों को ईरान प्रवास के दौरान तथा फारसी भाषियों को अपनी भारत यात्रा के दौरान भाषा की असुविधा न हो और उन्हें एक-दूसरे के समीप आने में सहायता मिल सके।

प्रस्तुत हिंदी-फारसी वार्तालाप पुस्तिका निदेशालय द्वारा निर्मित एवं प्रकाशित भारतीय भाषाओं की द्विभाषी वार्तालाप पुस्तिकाओं की श्रेणी में तैयार की गई है। पुस्तक के सभी वाक्यों को पर्यटकों की सुविधा एवं आवश्यकता को ध्यान में रखते हुए परिचय, भाषा, यात्रा, कस्टम, मनोरंजन आदि शीर्षकों में विभक्त किया गया है, ताकि प्रयोक्ता को अवसरानुकूल वाक्यों को प्रयोग करने में सुविधा हो।

पुस्तिका में दो खंड हैं – पहला वाक्यावली खंड और दूसरा शब्दावली खंड। प्रथम खंड में प्रति पृष्ठ तीन स्तंभ हैं। पहले स्तंभ में हिंदी वाक्य, दूसरे में उनका फारसी अनुवाद तथा तीसरे में फारसी अनुवाद का देवनागरी लिप्यंतरण दिया गया है। वार्तालाप प्रकरणों के अंतर्गत एक प्रकरण में ऐसे अनुदेशों तथा वाक्यांशों का संकलन दिया गया है जो ईरान में सार्वजनिक स्थलों पर सूचना-पट्टों के रूप में प्रायः दिखाई देते हैं। पुस्तक के दूसरे खंड में वर्गीकृत शब्दावली का फारसी अनुवाद और देवनागरी लिप्यंतरण भी दिया गया है। इससे फारसी भाषा और लिपि का ज्ञान न रखने वाले व्यक्ति भी फारसी शब्दों के उच्चारण की मदद से फारसी में वार्तालाप कर सकेंगे।

इस वार्तालाप पुस्तिका के निर्माण में जामिया मिलिया इस्लामिया विश्वविद्यालय में फारसी भाषा के रीडर श्री नूरुल इस्लाम सिद्दीकी, दिल्ली विश्वविद्यालय में फारसी भाषा के प्रोफेसर श्री अलाउद्दीन शाह तथा फारसी

भाषा के अध्येता श्री ओमप्रकाश मुद्गल का विशेष योगदान रहा है। इस योजना में निदेशालय के अधिकारियों एवं सहयोगियों ने भी पुस्तिका के निर्माण, संपादन एवं प्रकाशन में निष्ठा एवं लगन से कार्य किया है। इन सभी की मैं आभारी हूँ।

आशा है, प्रस्तुत पुस्तिका ईरान तथा भारत में पर्यटकों के लिए उपयोगी सिद्ध होगी। पुस्तक की सामग्री एवं संरचना इत्यादि के संबंध में अध्येताओं के विचारों का स्वागत है।

नई दिल्ली

(पुष्पलता तनेजा)
निदेशक

हिंदी-फारसी वार्तालाप पुस्तिका के निर्माण से संबद्ध विशेषज्ञ तथा निदेशालय के अधिकारी

डॉ. पुष्पलता तनेजा	निदेशक
श्री नूरुल इस्लाम सिद्दीकी	फ़ारसी भाषा विशेषज्ञ एवं पुनरीक्षक
श्री अलाउद्दीन शाह	फ़ारसी भाषा विशेषज्ञ
श्री ओमप्रकाश मुद्गल	फ़ारसी भाषा विशेषज्ञ

संपादक

श्रीमती हेमलता	सहायक निदेशक

सहसंपादक

श्री राधेश्याम मीणा	अनुसंधान अधिकारी
डॉ शारदा यादव	सहायक अनुसंधान अधिकारी
श्रीमती शालिनी राजवंशी	सहायक अनुसंधान अधिकारी
श्रीमती किरण ठाकुर	सहायक अनुसंधान अधिकारी

प्रकाशन

श्रीमती हेमलता	सहायक निदेशक
श्री राधेश्याम मीणा	अनुसंधान अधिकारी
श्री हुकम चंद मीणा	सहायक अनुसंधान अधिकारी

फारसी-हिंदी लिप्यंतरण तालिका

फारसी वर्ण	हिंदी वर्ण	फ़ारसी शब्द	हिंदी अर्थ
آ (आ)	आ	آب (आब)	पानी
ا (अलिफ)	अ,इ,ए	ابرو (अब्रू) اسم (इस्म)	भौं,नाम
ب (बे)	ब	برگ (बर्ग)	पत्ता
پ (पे)	प	پسر (पिसर)	लड़का, बेटा
ت (ते)	त	تو (तू)	तुम
ث (से)	स	ثمر (समर)	फल
ج (जीम)	ज	جو (जू)	नहर
چ (चे)	च	چرخه (चरख़ा)	पहिया
ح (हे)	ह	حرف (हर्फ़)	वर्ण
خ (ख़े)	ख़	خانه (ख़ाने)	घर
د (दाल)	द	دارو (दारू)	दवा
ذ (ज़ाल)	ज़	ذوق (ज़ौक़)	शौक़
ر (रे)	र	رو (रू)	चेहरा
ز (ज़े)	ज़	زندگی (ज़िन्दगी)	जीवन
ژ (ज़े)	ज़	ژاله (ज़ाले)	ओला
س (सीन)	स	سرد (सर्द)	ठंडा
ش (शीन)	श	شاگرد (शागिर्द)	विद्यार्थी
ص (सुआद)	स़	صبح (सुबह)	सुबह, प्रातः

ض (ज़ुआद)	ज़	ضرور (ज़रूर)	ज़रूर
ط (तोए)	त़	طاقت (त़ाक़त)	ताकत, क्षमता
ظ (ज़ोए)	ज़	ظرف (ज़र्फ़)	परतन
ع (अ़ैन)	अ़	عادت (आदत)	आदत
غ (ग़ैन)	ग़	غذا (ग़ज़ा)	खाना (Food)
ف (फ़े)	फ़	فردا (फ़रदा)	कल
ق (क़ाफ)	क़	قلم (क़लम)	कलम
ک (काफ)	क	کمر (कमर)	कमर
گ (गफ़)	ग	گل (गुल)	फूल
ل (लाम)	ल	لب (लब)	होंठ (lip)
م (मीम)	म	مرد (मर्द)	आदमी
ن (नुन)	न	نان (नान)	रोटी
و (वाव)	व	وکیل (वकील)	वकील
ھ (हे)	ह	ہوا (हवा)	मौसम/वायु
ی (ये)	य,ई	یک (यक) ماہی (माही)	एक, मछली

प्रयोगकर्ताओं के लिए ध्यान देने योग्य निर्देश

फ़ारसी भाषा हिंदी के विपरीत दाएँ से बाएँ की ओर लिखी जाती है। इसमें कुल ३२ (बत्तीस) अक्षर हैं। फ़ारसी के अक्षरों के पृथक पृथक नाम हैं जैसे कि:

१. अलिफ़ (ا)

२. जीम (ج)

३. दाल (د)

परंतु जब अक्षरों को मिलाकर कोई शब्द बनता है तो केवल उसकी ध्वनि बाक़ी रह जाती है। उदाहरण के लिए शब्द 'जुदा' (جدا) जो ऊपर दिए गए तीन अक्षरों से मिलकर बना है, इसमें हर अक्षर की केवल ध्वनि जैसे 'जीम' का (ज) 'दाल' का (द) और अलिफ़ का (आ) बाक़ी रह गया है।

हिंदी भाषियों के लिए कुछ फ़ारसी अक्षरों एवं शब्दों का उच्चारण (जो हिंदी में नहीं है) कठिन है। अतः हमने बिंदु का प्रयोग करके देवनागरी संकेत बनाए हैं, जिनमें से कुछ हिंदी भाषा में पहले से ही प्रचलित हैं। जैसे हम 'ज़' से अंग्रेज़ी के अक्षर 'Z' को दर्शाते हैं। इसी प्रकार फ़ारसी के अक्षरों - ذ (ज़ाल), ز (ज़े) ژ (ज़े), ض (ज़ाद) और ظ (ज़ोए) को जिनकी ध्वनि शब्दों में लगभग समान है, हमने 'ज' के नीचे बिंदु लगाकर अर्थात 'ज़' से दर्शाया है। फ़ारसी के कुछ अन्य अक्षर भी हिंदी के अनुरूप नहीं हैं, उनके हिंदी लिप्यंतरण में हिंदी के ही अक्षरों के नीचे बिंदु का संकेत देकर निम्नलिखित रूप से दर्शाया गया है- (१) फ़ारसी के अक्षरों 'ث' (से) 'س' (सीन) तथा 'ص' (साद) को 'स' के नीचे बिंदु के प्रयोग द्वारा 'स़' से दर्शाया है।

(२) 'ع' (ऐन) जिसकी ध्वनि 'अ' या 'ए' और कभी-कभी फ़ारसी के अक्षर 'ا' (अलिफ़) एवं 'آ' (आ) की तरह है उसको 'ए' या 'अ' के द्वारा दर्शाया गया है।

(३) 'ط' (तोए) को 'त़' के द्‌वारा,

(४) 'ف' (फ़े) को 'फ़' के द्‌वारा

(५) 'خ' (ख़े) को 'ख़' के द्‌वारा

(६) 'ق' (क़ाफ़) को 'क़' के द्‌वारा

(७) 'غ' (ग़ैन) को 'ग़' के द्‌वारा

(८) 'ح' (हे) को 'ह़' के द्‌वारा दर्शाया गया है।

फ़ारसी के दो अक्षर 'ه' ('छोटी हे') और 'ح' (बड़ी 'हे') दोनों की ध्वनि हिंदी के 'ह' की तरह है। छोटी (हे) 'ه' को कई स्थानों पर 'ھ' की भाँति भी लिखा जाता है जिसे दो चश्मी 'हे' कहा जाता है।

इसके अतिरिक्त प्रयोगकर्ताओं की सुविधा के लिए अन्त में फ़ारसी का हर एक अक्षर उसके पृथक नाम सहित, उसका ध्वनि समरूप हिंदी अक्षर तथा प्रत्येक फ़ारसी अक्षर से बना शब्द और उसका हिंदी अर्थ एक तालिका में दे दिया है।

एक और महत्वपूर्ण बात फ़ारसी साहित्य को देवनागरी लिपि में लिप्यंतरण करते समय दो शब्दों के साथ-साथ आने पर उनके परस्पर योग (इज़ाफ़त) के संबंध में है। इनमें विभक्ति का लोप हो जाता है।

उदाहरणार्थः- 'दिवाने ग़ालिब' (ग़ालिब का दीवान) इसमें दीवान-ए-गालिब में ए का लोप हो गया है।

'किताबे शालिनी' (शालिनी की किताब) इसमें किताब-ए-शालिनी में ए का लोप हो गया है।

इसी प्रकार फ़ारसी भाषा की लिपि में ज़बर, ज़ेर, पेश और जज़्म है, परंतु हर शब्द के हर अक्षर पर इन चिह्नों का प्रयोग दोष समझा जाता है। अतः यदि आप फ़ारसी भली भाँति नहीं जानते हैं तो किसी शब्द का इतना अशुद्‌ध उच्चारण करेंगे कि उसका अर्थ ही बदल जाएगा उदाहरणार्थः- मुल्क (ملک) के चार विभिन्न अर्थ हैं तथा क्रमशः इनके बहुवचन भी भिन्न भिन्न हैं यानी (मुल्क-ममालिक), (मिल्क-इमलाक), (मलक-मलायक), (मलिक-मुलूक)

अतः शब्दों के सही उच्चारण के लिए शब्दों पर ज़बर, ज़ेर, पेश और जज़्म का प्रयोग बहुत सावधानी से करना चाहिए।

कुछ और चिह्न

चिह्न	फ़ारसी में उसे क्या कहते हैं	उससे बना फ़ारसी शब्द	देवनागरी लिपि में
॒	मजहूल ज़ेर	بہتر و یہ	येह, बहतर (ए की मात्रा आधी आवाज़)
ॊ	मजहूल पेश	وہ، کہسار	कोहसार, वोह (औ की मात्रा की आधी आवाज़)
ॏ	औ की आधी आवाज़	اور	और औ की मात्रा की आधी आवाज़

इस अंतिम चिह्न का प्रयोग केवल पद्य में होता है जैसे- "जो त्यागी सतगन है और होशयार सुलूक अपने कर दे वो सब तार तार" (गीता अ. १८ श्लोक १०) हमें आशा ही नहीं बल्कि पूर्ण विश्वास भी है कि प्रयोगकर्ता इन दिशा निर्देशों को ध्यान में रखकर निश्चित ही लाभान्वित होंगे।

नूरुल इसलाम सिद्दीकी

ओम प्रकाश मुदगल

अलाउद्दीन शाह

विषय-सूची

खंड-1
वाक्यावली

12

13

खंड-2

वर्गीकृत शब्दावली

खंड-1 वाक्यावली

1. भाषा زبانِ فارسی (ज़बाने फ़ारसी)

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
1. क्या आप फारसी/ अंग्रेज़ी बोलते/बोलती हैं?	آیا شما بزبان فارسی/انگلیسی حرف می زنید؟	आया शुमा बे ज़बाने फ़ारसी/इन्गलीसी हर्फ़ मी ज़नीद?
2. क्या आप हिंदी बोलते/ बोलती हैं?	آیا شما بزبان هندی حرف می زنید؟	आया शुमा बे ज़बाने हिन्दी हर्फ़ मी ज़नीद?
3. मैं अंग्रेज़ी/फ़ारसी नहीं बोलता/बोलती।	من بزبانِ انگلیسی/فارسی حرف نمی زنم.	मन बे ज़बाने इन्गलीसी /फ़ारसी हर्फ़ नमी ज़नम।
4. मैं हिंदी नहीं बोलता/ बोलती।	من بزبان هندی حرف نمی زنم.	मन बे ज़बाने हिन्दी हर्फ़ नमी ज़नम।
5. मैं थोड़ी-थोड़ी फ़ारसी/ हिंदी बोलता/बोलती हूँ।	من کم کم به زبانِ فارسی/هندی حرف می زنم.	मन कम कम बे ज़बाने फ़ारसी/हिन्दी हर्फ़ मी ज़नम।
6. आप कौन-कौन सी भाषाएँ जानते/जानती हैं?	شما چند تا زبانها می دانید؟	शुमा चन्द ता ज़बानहा मी दानीद?
7. मै हिंदी/फ़ारसी अच्छी तरह जानता/जानती हूँ।	من زبانِ هندی /فارسی بسیار خوب می دانم.	मन ज़बाने हिन्दी/फ़ारसी बिसियार ख़ूब मी दानम।
8. आप कौन सी भाषा सीख रहे/रही हैं?	شما کدام زبان را یاد می گیرید؟	शुमा कुदाम ज़बानरा याद मी गीरीद?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
9. मैं फ़ारसी भाषा सीख रहा/रही हूँ।	من زبان فارسی یاد می گیرم۔	मन ज़बाने फ़ारसी याद मी गीरम।
10. मैंने यह भाषा अभी सीखनी शुरू की है।	من این زبان را حالا یاد گرفتن شروع کرده ام۔	मन ईन ज़बान रा हाला याद गिरफ़तन शुरूअ़ करदे अम ।
11. मैं दो साल से हिंदी/फ़ारसी सीख रही/रहा हूँ।	من از دو سال زبان هندی/فارسی را یاد می گیرم۔	मन अज़ दो साल ज़बाने हिन्दी/फ़ारसी रा याद मी गीरम।
12. मैं थोड़ी फ़ारसी समझता/समझती हूँ लेकिन बोल नहीं सकता/सकती।	من کم کم زبانِ فارسی می فهمم ولی نمی توانم حرف بزنم۔	मन कम कम ज़बाने फ़ारसी मी फ़हमम वली नमी तवानम हर्फ़बेज़नम।
13. आप फ़ारसी बहुत अच्छी बोल लेते/लेती हैं।	شما بزبانِ فارسی بسیار خوب حرف می زنید۔	शुमा बे ज़बाने फ़ारसी बिसियार खुब हर्फ़ मी ज़नीद।
14. क्या आप मेरी बात समझ रहे/रही हैं?	آیا شما سخنم را می فهمید؟	आया शुमा सुख़नम मी फ़हमीद?
15. जी हाँ, मैं समझ रहा/रही हूँ।	بلی می فهمم۔	बली मी फ़हमम।
16. जी नहीं, मैं आपकी बात बिल्कुल भी नहीं समझा/समझी।	نخیر حرف تان را کاملاً نمی فهمم۔	नख़ैर, हर्फ़े तान रा कामेलन नमी फ़हमम।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
17.क्षमा कीजिए, आप ने क्या कहा?	ببخشید شما چه فرمودید؟	बे बख़शीद, शुमा ची फ़रमूदीद?
18.मैं पहला/अंतिम शब्द नहीं समझ पाया/पाई।	من کلمه اوّل/آخر را نفهمیدم۔	मन कलम-ए-अव्वल/आख़िर रा नफ़हमीदम।
19.कृपया दुबारा बोलें।	لطفاً دوباره بفرمایید۔	लुत्फन दोबारे बे फ़रमाईद।
20.कृपया धीरे-धीरे बोलें।	لطفاً آهسته آهسته حرف بزنید۔	लुत्फन आहिस्ते आहिस्ते हर्फ़ बेज़नीद।
21.इस शब्द का उच्चारण कैसे करेंगे?	این کلمه چطور تلفظ می شود؟	ईन कलम-ए-चेतौर तलफ्फ़ुज़ मी शवद?
22.यह क्या लिखा हुआ है?	این چه نوشته شده است؟	ईन ची नविश्ते शुदेह अस्त?
23.इस शब्द का क्या अर्थ है?	معنی این کلمه چیست؟	मअ़नी-ए-ईन कलमे चीस्त?
24.इसे फ़ारसी/हिंदी में क्या कहते हैं?	این را بزبانِ هندی/فارسی چه می گویند؟	ईन रा बे ज़बाने हिन्दी/फ़ारसी ची मी गूयन्द?
25.मुझे दुभाषिए की ज़रूरत है।	مرا احتیاج یک مترجم است۔	मरा ऐहतियाज-ए-यक मुतर्जिम अस्त।
26.कृपया इसका अनुवाद करें।	لطفاً این را ترجمه کنید۔	लुत्फ़न ईन रा तर्जुमे कुनीद।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
27.क्या फ़ारसी/हिंदी भाषा बहुत कठिन है?	آیا زبانِ فارسی/هندی بسیار مشکل است؟	आया ज़बाने फ़ारसी/हिन्दी बिसियार मुशकिल अस्त?
28.आप बुरा न मानें। मैं अंग्रेज़ी/हिंदी/फ़ारसी में उत्तर दूँगी।	بجشید آقا۔ من بہ انگلیسی/فارسی/هندی پاسخ خواهم داد۔	बे बख़शीद आक़ा। मन बे इन्गलीसी/हिन्दी/फ़ारसी पासुख़ ख़ाहम दाद।
29.कृपया मुझसे हिंदी/फ़ारसी में बात करें।	لطفاً بامن بزبانِ هندی/فارسی حرف بزنید۔	लुत्फ़न बामन बे ज़बाने हिन्दी/फ़ारसी हर्फ़ बे ज़नीद।
30.यदि मैं कोई गलती करूँ तो मुझे बता देना।	اگر من اشتباهی کنم نشان بدهید۔	अगर मन इश्तबाही कुनम निशान बे देहीद।

2. स्वागत और विदाई

خوش آمدید و خدا حافظی खुश आमदीद व खुदा हाफ़ज़ी

1. नमस्कार!	سلام!	सलाम!
2. आइए	بفرمایید!	बे फ़रमायीद!
3. आपसे मिलकर बहुत खुशी हुई।	از دیدنِ شما خیلی خوش حال شدم۔	अज़ दीदन-ए-शुमा ख़ैली खुशहाल शुदम।
4. आप कैसी/कैसे हैं?	شما چطور هستید؟/حالِ شما چیست؟	शुमा चि तौर हस्तीद?/ हाल-ए-शुमा चीस्त?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
5. कोई नया समाचार?	چہ خبرِ تازہ؟	ची ख़बर-ए-ताज़ेह?
6. धन्यवाद! सब ठीक/ कुशल हैं। (२)बहुत अच्छा।	ممنونم۔ من خوب ہستم۔ (۲)بسیار خوب۔	ममनूनम। मन खुब हस्तम। (२)बिसियार खुब।
7. मैं आपकी क्या सेवा कर सकता हूँ?	من چہ خدمتی بجا آورم؟	मन चि ख़िदमती बजा आ वरम?
8. आपकी कृपा है।	این لطفِ شما است۔	ईन लुत्फ़े शुमा अस्त।
9. मैं आपकी/आपका बहुत आभारी हूँ।	بسیار ممنونم۔	बिसियार ममनूनम।
10. कहिए कैसे आना हुआ?	بفرمایید! چطور تشریف آوردید؟	बे फ़रमाईद! चितौर तशरीफ़ आवरदीद?
11. क्षमा कीजिए। मैंने आपको तकलीफ दी।	ببخشید۔ شما را زحمت دادم۔	बेबख़्शीद। शुमा रा ज़हमत दादम।
12. कल/किसी दिन हमारे घर आइएगा।	فردا/روزی بمنزلم تشریف بیارید۔	फ़रदा/रूज़ी बे मन्ज़िलम तशरीफ़ बेयारीद।
13. कृपया इस मामले में मेरी सहायता करें।	لطفاً در این کار مرا کمک کنید۔	लुत्फ़न दर ईन कार मरा कुमक कुनीद।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
14. क्या आप आज/कल इस मामले पर विचार करने का समय निकाल सकेंगे/ सकेंगी?	آیا شما امروز/فردا در این مورد ساعتی تفکر کنید؟	आया शुमा इमरूज़/फ़रदा दर ईन मौरिद साअती तफ़कुर कुनीद?
15. मैं आपको कल शाम अपने यहाँ कॉफी पीने के लिए आमंत्रित करती/ करता हूँ।	فردا شب برای خوردنِ قهوه شما را دعوت می کنم۔	फ़र्दा शब बराए ख़ुरदने क़हवा शुमा रा दअ़वत मी कुनम।
16.क्या आप स्वयं मेरे यहाँ पहुँच जाएँगे/जाएँगी?	آیا شما خودتان بمنزلم خواهید رسید؟	आया शुमा ख़ुदेतान बे मन्ज़िलम ख़ाहीद रसीद?
17.क्षमा कीजिए। मैं अब चलूँगा/चलूँगी।	ببخشید! حالا من میروم۔	बे बख़शीद! हाला मन मी रवम।
18.मैं आपके साथ चलता/ चलती हूँ।	من با شما می آیم۔	मन बा शुमा मी आयम।
19.सहायता/ निमंत्रण/ सुहावनी शाम के लिए धन्यवाद।	برای این کمک/پذیرائی/عصرِ خوش تشکر می کنم۔	बराए ईन कुमक/पज़ीराई/ अ़स्र-ए-खुश तशक्कुर मी कुनम।
20. मैं आपसे विदा लेने आया/आई हूँ।	من برای مرخصی آمده ام۔	मन बराए मुरख़्ख़सी आमदेह अम।
21. फिर मिलेंगे/ कल मिलेंगे।	دوباره/فردا ملاقات می کنیم۔	दोबारेह/ फ़र्दा मुलाक़ात मी कुनीम।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
22. मंगलवार/ शनिवार को मिलेंगे।	سه‌شنبه/شنبه ملاقات می‌کنیم.	सेह शन्बे/ शन्बे मुलाक़ात मीकुनीम।
23. अपना ध्यान रखना।	مواظب خود باشید.	मुवाज़िब-ए-खुद बाशीद।
24. आपकी यात्रा मंगलमय हो।	سفر شما بخیر باشد.	सफ़रे शुमा बख़ैर बाशद।
25. मेरी शुभकामनाएँ आपके साथ हैं।	دعای نیک من با شما.	दुआए-नीक-ए-मन बाशुमा।

3. परिचय
معرّفی मुअर्रफ़ी

1. क्या मैं अपना परिचय दूँ?	آیا خود را معرفی کنم؟	आया ख़ुद रा मुअर्रफ़ी कुनम?
2. मेरा नाम शालिनी है।	اسم من شالینی است.	इसमे मन शालीनी अस्त ।
3. आपका शुभ नाम?	اسم شما چیست؟	इसमे शुमा चीस्त?
4. आपसे मिलकर बड़ी खुशी हुई।	از دیدن شما خیلی خوشحالم.	अज़ दीदन-ए-शुमा ख़ैली ख़ुशहालम।
5. आइए आपका परिचय अपने साथियों से कराऊँ।	بفرمایید! شما را به دوستانم معرفی کنم.	बे फ़रमाईद! शुमारा बे दुस्तानम मुअर्रफ़ी कुनम।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
6. कृपया मेरा परिचय अपने सहयोगियों से करवाएँ।	لطفاً معرفیِ من به دوستانِ تان کنید.	लुत्फ़न मारफ़ीए-मन बे दूस्ताने तान बे कुनीद।
7. आइए पहले आपस में परिचय प्राप्त कर लें।	بفرمایید! اوّل با یکدیگر خود را معرفی بکنیم.	बे फ़रमाईद! अव्वल बा यक दीगर ख़ुदरा मुअर्रफ़ी बे कुनीम।
8. आप कहाँ ठहरे/ठहरी हैं?	شما کجا اقامت دارید؟	शुमा कुजा अक़ामत दारीद?
9. मैं होटल/छात्रावास में ठहरी/ ठहरा हूँ।	من در هتل/خوابگاه اقامت دارم.	मन दर होतल/ख़ाबगाह अक़ामत दारम।
10. हम शिक्षा मंत्रालय के निमंत्रण पर आई/आए हैं।	ما به دعوتِ وزارتِ آموزش آمده ایم.	मा बे दअ़वते वज़ारते आमूज़िश आमदेह ईम।
11. हमारे प्रतिनिधि मंडल में पाँच सदस्य हैं।	در هیئت نمایندگانِ ما پنج نفر هستند.	दर हईयत-ए-नुमाइन्दगान -ए-मा पन्ज नफ़र हसतन्द।
12. आप यहाँ किसलिए आई/ आए हैं?	شما اینجا برای چه کار آمده اید؟	शुमा ईनजा बराए ची कार आमदेह ईद?
13. हम यहाँ सम्मेलन/ संगोष्ठी में भाग लेने आए हैं।	ما اینجا برای شرکت در یک کنفرانس/جلسه آمده ایم.	मा ईनजा बराए शिरकत दर यक कान्फराँस/ जलसे आमदेह ईम।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
14. मैं यहाँ रंगमंच के इतिहास पर व्याख्यान देने आई/आया हूँ।	من اینجا برای سخنرانی دادن بر موضوع تاریخ تآتر آمده‌ام۔	मन ईनजा बराए सुखनरानी दादन बर मौज़ए तारीख़-ए- ते आतर आमदेअम।
15. आप क्या करती/ करते हैं ?	شما چه کاری کنید؟	शुमा ची कार मी कुनीद?
16. मैं छात्रा/छात्र हूँ। मैं अध्यापक/ अध्यापिका हूँ।	من دانشجو هستم۔ من معلّم هستم۔	मन दीनिशजू हस्तम। मन मोअ़ल्लिम हस्तम।
17. मैं सरकारी कर्मचारी/ डॉक्टर हूँ।	من کارمند دولتی/ پزشک هستم۔	मन कारमन्द-ए-दौलती/ पेज़ीशक हस्तम।
18. मैं विश्वविद्यालय में काम करता/करती हूँ।	من در دانشگاه کاری کنم۔	मन दर दानिशगाह कार मी कुनम।
19. आइए, मैं आपका परिचय अपने पति/ अपनी पत्नी/ अपने परिवार से कराऊँ।	بفرمایید! معرفی تان با همسرم/ شوهرم/ با اعضای فامیلم بکنم۔	बे फ़रमाईद! मुअ़र्रफ़ी-ए-तान बा हमसरम/शौहरम/ बा अज़ा-ए-फ़ामीलम कुनम।
20. आपके परिवार में कितने सदस्य हैं?	در خانوادهٔ شما چند تا نفر هستند؟	दर ख़ानवादे शुमा चन्द ता नफ़र हसतन्द?
21. मेरी पत्नी/मेरे पति और दो बच्चे।	همسرم/شوهرم و دو بچه (هستند)۔	हमसरम/शौहरम व दो बच्चे (हसतन्द)।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
22.आपकी राष्ट्रीयता क्या है?	ملیت شما چیست ؟	मिल्लीयते शुमा चीस्त?
23. मैं भारतीय/ ईरानी हूँ।	من ہندی/ایرانی ہستم۔	मन हिन्दी/ईरानी हस्तम।
24. आप कहाँ रहती/ रहते हैं।	شما کجا زندگی می کنید؟	शुमा कुजा ज़िन्दगी मी कुनीद?
25. मैं कोलकाता/ दिल्ली/ जयपुर में रहती/ रहता हूँ।	من در کلکتہ/دہلی/جیپور زندگی می کنم۔	मन दर कोलकाता/देहली जयपुर ज़िन्दगी पी कुनम।
26. मैं तेहरान/शिराज़ में रहती/ रहता हूँ।	من در تہران/شیراز زندگی می کنم۔	मन दर तेहरान/ शीराज़ ज़िन्दगी मी कुनम।
27.आप यहाँ कब तक/कितने समय तक रहेंगी/ रहेंगे?	شما اینجا تا چہ وقت می مانید؟	शुमा ईनजा ता चे वक़्त मी मानीद?
28. मैं यहाँ केवल दो माह रहूँगा/ रहूँगी।	من اینجا فقط دو ماہ اقامت خواہم داشت۔	मन ईनजा फ़क़त दू माह अक़ामत ख़ाहम दाश्त।
29. बाद में आपका कहाँ जाने का विचार है?	بعد از این کجا رفتن میل می دارید؟	बाद अज़ ईन कुजा रफ़्तन मेल मी दारीद?
30. मैं बुखारा और बसरा देखना चाहूँगी/चाहूँगा।	من می خواہم شہر بخارا و بصرہ را زیارت بکنم۔	मन मी ख़ाहम शहरे बुख़ारा व बसरा रा ज़ियारत बे कुनम।
31. कृपया यहाँ बैठिए।	لطفاً اینجا بنشینید۔	लुत्फ़न ईनजा बेनशीनीद।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
32. आप क्या पीना पसंद करेंगे/करेंगी?	شما چی می خواهید نوش کنید؟	शुमा ची मी ख़हीद नोश कुनीद?
33. एक प्याली कॉफ़ी/ चाय।	یک پیاله قهوه/چای۔	यक प्याले क़हवह/चाय।
34. क्या मैं धूम्रपान कर सकती/ सकता हूँ?	آیا می توانم سیگار بکشم؟	आया मी तवानम सिगार बे कशम?
35. आपको भूख़ लगी है। आप क्या लेंगे/ लेंगी?	آیا شما گرسنه هستید۔ شما چه میل دارید بخورید؟	आया शुमा गुरसने हस्तीद। शुमा ची मेल दारीद बे ख़रीद?
36. मैं कुछ भी खा लूँगा/ लूँगी।	من هرچه هست می خورم۔	मन हरचे हस्त मी ख़ुरम।
37. आपको भोजन कैसा लगा?	غذا چطور بود؟	ग़ज़ा ची तौर बूद?

4. व्यवसाय

شغل و پیشه शुग़ल व पेशा

1. आपका व्यवसाय क्या है? आप क्या करते/ करती हैं?	شما چه شغل دارید؟ شما چه کار می کنید؟	शुमा चे शुग़ल दारीद? शुमा ची कार मी कुनीद?
2. मैं इंजीनियर/ वकील/ व्यवसायी/अध्यापिका हूँ।	من وکیل/مهندس/پیشه کار/معلم هستم۔	मन वकील/ मुहन्दिस/ पीशेकार/ मुअ़ल्लिम हस्तम।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
3. आप कौन सा विषय पढ़ाती/ पढ़ाते हैं?	شما چه درس می دہید؟	शुमा ची दरस मी दिहीद?
4. मैं गणित/ भौतिकी/ राजनीति शास्त्र पढ़ाता/ पढ़ाती हूँ।	من علوم ریاضی/فزیک/سیاست را درس می دہم.	मन अ़लूम/ रियाज़ी/ फ़िज़ीक/ सियासत रा दरस मी देहम।
5. आप कहाँ काम करती/ करते हैं?	شما کُجا کار می کنید؟	शुमा कुजा कार मी कुनीद?
6. मैं विद्यालय/ दुकान/ सरकारी कार्यालय में काम करता हूँ।	من در یک دبیرستان/مغازه/ ادارۂ دولتی کار می کنم.	मन दर यक दबीरिस्तान/ मग़ाज़ेह/ इदारए दौलती कार मी कुनम।
7. आप किस विषय की विशेषज्ञा/ विशेषज्ञ हैं?	شما متخصّص چه علم ہستید؟	शुमा मुत्ख़स्सीस चे इल्म हस्तीद?
8. मैं बाल चिकित्सक/ पुरातत्व विज्ञानी/ समाजशास्त्री/मनोवैज्ञानिक हूँ।	من پزشکِ بچه ہا/باستان شناس/ اجتماع شناس/روان شناس/ہستم.	मन पिज़ीशके बच्चे हा/ बासतान शनास/ इजतमा शनास/रवान शनास हस्तम।
9. आप किस पद पर काम करती/ करते हैं?	شما بر کدام منصب کار می کنید؟	शुमा बर कुदाम मनसब कार मी कुनीद?
10. मैं सहायक प्रोफेसर/ विभागाध्यक्ष/निदेशक हूँ।	من استادیار/ مُدیر/ رئیس بخش ہستم.	मन उस्तादयार/मुदीर/रईसे बख़्श हस्तम।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
11. आपके पति/ पत्नी क्या काम करते/ करती हैं?	همسر تان/شوہرِ تان چه کاری کند؟	हमसर-ए-तान/ शौहर-ए-तान चे कार मी कुनीद?
12. मेरे पति अनुसंधान अधिकारी/ चार्टर्ड एकाउंटेंट हैं। मेरी पत्नी नर्स है।	شوہرم افسر تحقیقات/ سربراه حسابدار ہست. زنم پرستار ہست.	शोहरम अफ़सरे तहक़ीक़ात/ सरबराहे हिसाबदार हस्त। ज़नम परस्तार हस्त।
13. क्या आपका बेटा/ बेटी भी काम करता/ करती है?	آیا پسرِ شما/دخترِ شما نیز کاری کند؟	आया पिसरे शुमा/ दुख़तरे शुमानीज़ कार मीकुनद?
14. नहीं, मेरा बेटा/बेटी अभी काम नहीं करता/ करती। (2) वह अभी पढ़ रहा/रही है।	نخیر، پسرم/دخترم/کاری نمی کند. (۲)او حالا دانشجو ہست.	न ख़ैर, पिसरम/ दुख़तरम कारी नमीकुनद। (2) ऊ हाला दानिशजू हस्त।
15. आप खाली समय में क्या करती/ करते हैं?	شما در اوقات فرصت چه کاری کنید؟	शुमा दर अवक़ात फ़ुरसती चे कार मी कुनीद?
16. मैं उपन्यास/साहित्य पढ़ता/ पढ़ती हूँ। (2) मैं नाटक/ सिनेमा देखने चला जाता/ चली जाती हूँ।	من رمانہا/ادبیات را/مطالعه می کنم. من برای تماشای نمایشنامه/سینما می روم.	मन रूमानहा/ अदबीयात रा मुतालेआ मी कुनम। मन बराए तमाशा-ए-नुमाईश नामे/ सीनुमा मी रवम।

5. पढ़ाई-लिखाई

درس وتدریس दर्स व तदरीस

1. क्या आप विद्यालय की/के छात्रा/छात्र हैं?	آیا شما دانشجوی دبیرستان ہستید؟	आया शुमा दानिशजू-ए-दबीरिस्तान हस्तीद?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
2. हाँ, मैं छात्रा/छात्र हूँ। मैं हाई स्कूल में पढ़ती/पढ़ता हूँ।	بلی، من دانشجو ہستم (۲) من در دبیرستان درس می خوانم۔	बले, मन दानिशजू हस्तम। (2) मन दर दबीरिस्तान दरस मी ख़ानम।
3. आप कहाँ पढ़ती/ पढ़ते हैं?	شما کجا درس می خوانید؟	शुमा कुजा दरस मी ख़ानीद?
4. मैं विश्वविद्यालय/ पॉलिटेक्निक/ कॉलेज/ में पढ़ती/ पढ़ता हूँ।	من در دانشگاہ/دارالفنون/دانشکدہ درس می خوانم۔	मन दर दानिशगाह/दारूल फ़ुनून/दानिशकदे दरस मी ख़ानम।
5. आप किस विषय की पढ़ाई कर रहे हैं?	شما در کدام رشتہ مطالعہ می کنید؟	शुमा दर कुदाम रिशते मुताऌलेआ मी कुनीद?
6. मैं राजनीति विज्ञान पढ़ रहा/ रही हूँ।	من علوم سیاسی می خوانم۔	मन अ़लूम-ए-सियासी मी ख़ानम।
7. आपने कौन-सा विषय चुना है?	شما چہ رشتۂ علم انتخاب کردہ اید؟	शुमा चे रिशत-ए-इल्म इन्तिख़ाब करदेह ईद?
8. मैंने पत्रकारिता विषय चुना है।	من رشتہ روزنامہ نگاری را انتخاب کردہ ام۔	मन रिशत-ए-रूज़नामे निगारी रा इन्तिख़ब करदेह अम।
9. आप किस वर्ष के छात्र/ की छात्रा हैं?	شما دانشجوی کدام سال ہستید؟	शुमा दानिशजू-ए- कुदाम साल हस्तीद?
10. मैं प्रथम/ द्वितीय/ तृतीय/अंतिम वर्ष में हूँ।	من دانشجوی سال اوّل / دوّم / سوّم سال آخر ہستم۔	मन दानिशजू-ए साले अव्वल/ दुव्वम/ सेव्वुम/ साल आख़िर हस्तम ।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
11. क्या आपको छात्रवृत्ति मिलती है?	آیا شما بورسی دانشجویی می گیرید؟	आया शुमा बूरस-ए-दानिशजूई मी गीरीद?
12. जी हाँ/ जी नहीं।	بلی/نخیر۔	बले/ नख़ैर।
13. शिक्षा पूरी करने के बाद आप क्या करेंगी/ करेंगे?	بعد از تحصیلات چه خواهید کرد؟	बाद अज़ तहसीलात ची ख़ाहीद कर्द?
14. मैं बैंक/ दूरदर्शन में काम करना चाहती/ चाहता हूँ।	من می خواہم در بانک/تلویزیون کار بکنم۔	मन मी ख़ाहम दर बाँक/ तिलिवीज़ून कार बे कुंनम।
15. इस विभाग में कितनी छात्राएँ/कितने छात्र हैं?	در این بخش چندتا دانشجویان ہستند؟	दर ईन बख़्श चन्दता दानिशजूयान हस्तन्द?
16. फ़ारसी/कला संकाय के अध्यक्ष कौन हैं?	رئیس بخش فارسی / علوم فنون کیست؟	रईस बख़्शे फ़ारसी/ अ़लुम- ए-फ़नून कीस्त?
17. क्या इस विश्वविद्यालय में फ़ारसी/ हिंदी भाषा पढ़ाई जाती है?	آیا در این دانشگاه زبانِ فارسی/ ہندی درس دادہ می شود؟	आया दर ईन दानिशगाह ज़बाने फ़ारसी/ हिन्दी दरस दादेह मी शवद?
18. इस विश्वविद्यालय में कौन-कौन सी उपाधियाँ दी जाती हैं?	در این دانشگاہ چه نوع مدرکہا اہدا می شود؟	दर ईन दानिशगाह ची नोअ़ मदरकहा एहदा मी शवद?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
19.शीतकालीन/ग्रीष्मकालीन सत्र कब प्रारंभ होता है?	دورۂ سرما/تابستان چہ زمان شروع می شود؟	दौरए सरमा/ ताबिस्तान ची ज़मान शुरूअ़ मी शवद?
20. आपने अपनी पढ़ाई किस विश्वविद्यालय से की है?	شما از کدام دانشگاہ فارغ التحصیل ہستید؟	शुमा अज़ कुदाम दानिशगाह फ़ारिग़ुल तहसील हस्तीद?
21. आपने किस विषय में उपाधि प्राप्त की है?	شما در چہ رشتہ مدرک علمی گرفتہ اید؟	शुमा दर चे रिशते मदरक-ए- इलमी गिरफ़्ते ईद?

6. आयु / उम्र

سن सिन

1. आपकी उम्र क्या है?	سنِ شما چیست؟	सिन-ए-शुमा चीस्त?
2. मेरी उम्र बीस/ सत्ताइस वर्ष है।	عمرم بیست سال/بیست و ہشت سال است۔	उमरम बीस्त/ बीस्त व हश्त साल अस्त।
3. मेरी पत्नी/ मेरे पति की उम्र तीस वर्ष है।	ہمسرم/شوہرم سی سالہ است۔	हमसरम/ शौहरम सी साले अस्त।
4. आपके पुत्र/आपकी पुत्री की उम्र क्या है?	پسر/دختر شما چند سال است؟	पिसरे/दुख़्तरे शुमा चन्द साले अस्त?
5. वह इस वर्ष दस साल की/का हो जाएगी/ जाएगा।	او امسال دہ سالہ خواہد شد۔	ऊ इमसाल दह साले ख़ाहद शुद।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
6. आपका जन्म किस वर्ष का है?	شما در کدام سال متولد شدید؟	शुमा दर कुदाम साल मुतवल्लिद शुदीद?
7. मैं 1964 (उन्नीस सौ चौंसठ) में पैदा हुई थी/ हुआ था।	من در سالِ ہزار و نہ صد و شصت و چہار متولد شدہ بودم۔	मन दर साले हज़ार व नुह सद व शस्त ओ चहार मुतवल्लिद शुदेह बूदम।
8. आप मुझसे तीन साल छोटे/ छोटी हैं।	شما از من سہ سال کوچکتر ہستید۔	शुमा अज़मन सेह साल कुचकतर हस्तीद।
9. आप मुझसे पाँच साल बड़े/ बड़ी हैं।	شما از من پنج سال بزرگ تر ہستید۔	शुमा अज़मन पन्ज साल बुज़ुर्गतर हस्तीद।
10. आपका जन्मदिन कब है?	روز تولد شما چہ روز است؟	रूज़े तवल्लुद-ए-शुमा चे रूज़ अस्त?
11. मेरा जन्म दिन 28 फरवरी को है।	روزِ تولدِ من (بیست و ہشت) ۲۸ فوریہ است۔	रूज़े तवल्लुद-ए-मन बीस्त व हश्त फ़ौरये अस्त।
12. क्या आप अपना जन्म दिन मनाती हैं?	آیا شما روزِ تولدِ تان جشن می گیرید؟	आया शुमा रूज़-ए-तवल्लुद -ए-तान जश्न मी गीरीद?

7. परिवार

فامیل फ़ामील

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
1. क्या आप विवाहित/ विवाहिता हैं?	آیا شما ازدواج کردہ اید؟	आया शुमा अज़्दवाज करदे ईद?
2. हाँ, मैं विवाहित/ विवाहिता हूँ।	بلی. من ازدواج کردہ ام.	बले, मन अज़्दवाज करदे अम।
3. नहीं, मैं अविवाहित हूँ। (2) मैं कुँवारा/कुँवारी हूँ।	نخیر. من ازدواج نکردہ ام (۲) من مجرد ہستم.	न ख़ैर, मन अज़्दवाज नकरदे अम। (2) मन मुजर्रद हस्तम।
4. आपके कितने बच्चे हैं?	شما چند تا بچه دارید؟	शुमा चन्द ता बच्चे दारीद?
5. मेरे दो बच्चे हैं- एक बेटा और एक बेटी।	من دو بچه دارم یک پسر و یک دختر.	मन दू बच्चे दारम- यक पिसर व यक दुख़्तर।
6. आपके कितने भाई बहिन हैं?	شما چند تا برادر و خواہر ہستید؟	शुमा चन्दता बरादर व ख़ाहर हस्तीद?
7. मेरा एक भाई और एक बहिन है।	من یک برادر و یک خواہر دارم.	मन यक बरादर-ओ-यक ख़ाहर दारम।
8. क्या आप अपने माता-पिता के साथ रहते हैं?	آیا شما با پدر و مادر زندگی می کنید؟	आया शुमा बा पिदर व मादर ज़िन्दगी मी कुनीद?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
9. नहीं, मेरे माता-पिता अलग रहते हैं।	نخیر. پدرو مادر من جداگانه زندگی می کنند.	न ख़ैर, पिदर-ओ-मादरे मन जुदागाने ज़िन्दगी मी कुनन्द।

8. निवास-स्थान

منزل मंज़िल

1. आप कहाँ रहती/रहते हैं?	شما کجا زندگی می کنید؟	शुमा कुजा ज़िन्दगी मी कुनीद?
2. मैं शिराज़ दिल्ली में रहती/ रहता हूँ।	من در شیراز/دهلی زندگی می کنم.	मन दर शीराज़/देहली ज़िन्दगी मी कुनम।
3. आप दिल्ली/शिराज़ के किस इलाक़े में रहती/ रहते हैं?	شما در دهلی/شیراز بکدام منطقه زندگی می کنید؟	शुमा दर देहली/शीराज़ बे कुदाम मनतक़े ज़िन्दगी मी कुनीद?
4. आपका पता क्या है?	آدرسِ شما چیست؟	आदरसे शुमा चीस्त?
5. आपके मकान में कितने कमरे हैं?	در منزلِ شما چند تا اُتاقها اند؟	दर मन्ज़िले शुमा चन्दता उताक़हा अन्द?
6. मेरे मकान में दो कमरे, एक रसोईघर, स्नानघर, एक शौचालय और एक बैठक है।	در منزلم دو اتاقِ خواب، یک آشپز خانه، یک حمام، یک توالت و یک اتاقِ پذیرائی است.	दर मन्ज़िलम दू उताक़े ख़ाब, यक आशपज़ ख़ाने यक हमाम, यक तवालेत व यक उताक़े पज़ीराई अस्त।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
7. आप किस मंज़िल पर रहते हैं?	شما بر چه طبقه اقامت دارید؟	शुमा बर चे तबक़े अक़ामत दारीद?
8. मैं छठी/पहली मंजिल पर रहता हूँ।	من بر طبقۂ ششم/اوّل ہستم۔	मन बर तबक़-ए- शशुम/ अव्वल हस्तम।
9. क्या आपके मकान में लिफ्ट लगी हुई है?	آیا منزلِ شما آسانسور دارد؟	आया मन्ज़िले शुमा आसानसूर दारद?
10. जी हाँ/ जी नहीं।	بلی/نخیر۔	बले/न ख़ैर।

9. होटल

هتل होतल

1. हमारे लिए किस होटल में कमरे आरक्षित हैं?	برای ما در کدام هتل اتاقها مخصوص اند؟	बराए मा दर कुदाम होतल उताक़हा मख़सूस अन्द?
2. आपके लिए होटल हिल्टन/शिराज़ में कमरे आरक्षित हैं।	برای شما در هتل هلتن/شیراز اتاقها مخصوص اند۔	बराए शुमा दर होतले हिलतन/शीराज़ उताक़हा मख़सूस अन्द।
3. हम विश्वविद्यालय के नज़दीक वाले होटल में ठहरना चाहेंगे।	ما می خواہیم در ہتل نزدِ دانشگاه اقامت داشته باشیم۔	मा मी ख़ाहीम दर होतले नज़दे दानिशगाह अक़ामत दाशते बाशीम।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
4. हम हिल्टन होटल कैसे पहुँचेंगे?	چطور ما به هتل هلتن می رسیم؟	चितौर मा बे होतले हिलतन मी रसीम?
5. भारतीय/ फ़ारसी प्रतिनिधिमंडल किस होटल में ठहरा है?	هیئت نمایندگانِ هند/ایران در کدام هتل اقامت دارد؟	हईयत-ए-नुमायन्दगाने हिन्द/ईरान दरकुदाम होतले अक़ामत दारद?
6. भारतीय/ईरानी प्रतिनिधि मंडल शीराज़/ज़मज़मा होटल में ठहरा हुआ है।	گروه نمایندگان هند/ ایران، در هتل شیراز/ هتل زمزم، اقامت دارد۔	गिरोहे नुमायन्दगान-ए- हिन्द/ ईरान दर होतल शीराज़/ ज़मज़म अक़ामत दारद।
7. आपको कैसा कमरा चाहिए?	شما چه جور اتاق می خواهید؟	शुमा चे जूर उक़ात मी ख़ाहीद?
8. हमें वातानुकूलित, दो बिस्तर वाला कमरा चाहिए।	ما اتاق دو بستری دارای دستگاه تهویه خواهیم۔	मा उताक़-ए-दो बिसतरी दाराय -ए-दस्तगाह तहवीए ख़ाहीम।
9. ऐसे कमरे का एक रात का किराया कितना होगा?	کرایۂ یک شب برای این جور اتاق چیست؟	किराया-ए-यकशब बराए ईन जूर उताक़ चीस्त?
10. क्या कमरे के किराए में नाश्ता/सुबह की चाय भी शामिल है?	آیا این کرایۂ اتاق، صبحانه/ چای صبحدم هم شامل است؟	आया ईन किराया-ए-उताक़ सुबहाने/चाय सुबह दम हम शामिल अस्त?
11. जी हाँ/ जी नहीं।	بلی/ نخیر۔	बले/नख़ैर।
12. मुझे सस्ता/ अच्छा कमरा चाहिए।	من اتاق خوب ارزان می خواهم۔	मन उताक़-ए-खूब अरज़ान मी ख़ाहम।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
13. कृपया यह फार्म भर दें।	لطفاً این فورم را پُر کنید۔	लुतफ़न ईन फ़ौरम रा पुरकुनीद।
14. आप यहाँ कितने दिन ठहरेंगी/ठहरेंगे?	شما اینجا چند روز اقامت خواهید داشت؟	शुमा ईनजा चन्द रूज़ अक़ामत ख़ाहेद दाश्त?
15. केवल तीन/पाँच दिन। मुझे अभी मालूम नहीं है।	فقط سہ/پنج روز۔ حالا نمی دانم۔	फ़क़त सेह/पन्ज रूज़। हाला नमी दानम।
16. यह रही आपके कमरे की चाबी।	این است کلید اتاق شما۔	ईन अस्त कलीदे उताक़े शुमा।
17. आपका सामान/ सूटकेस कहाँ है?	اسباب/چمدان شما کجاست؟	असबाब/चमदान-ए-शुमा कुजास्त?
18. कृपया मेरा सामान कमरे में ले चलें।	لطفاً اسباب من بہ اتاقم ببرید۔	लुतफ़न असबाबे मन बे उताक़म बे बरीद।
19. आपका सामान कमरे में पहुँच जाएगा।	اسباب شما بہ اتاق خواہد رسید۔	असबाबे शुमा बे उताक़ ख़ाहद रसीद।
20. मैं डालरों/रुपयों को दीनार में बदलना चाहती/ चाहता हूँ।	من می خواهم دلارها / پولها را بہ دینار عوض بکنم۔	मन मी ख़ाहम दुलारहा/ पूलहा राबे दीनार एवज़ बे कुनम।
21. सबसे नज़दीकी मुद्रा विनिमय काउंटर कहाँ है?	نزدیکترین دفتر پول عوض کردن کجاست؟	नज़दीकतरीन दफ़तर-ए-पूल ऐवज़ करदन कुजास्त?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
22. आज डॉलर/रुपए की दीनार में विनिमय दर क्या है?	امروز شرح نرخ / عوضِ روپیہ/ دلار چیست؟	इमरूज़ शरह-ए-ह नरख़/ एवज़-ए-रुपये/दुलार चीस्त?
23. कृपया कॉफी/चाय/ रात का भोजन मेरे कमरे में भिजवा दें।	لطفاً قہوہ /چای / شام بہ اتاقم بفرستید۔	लुतफ़न क़हवेह/चाए/शाम बे उताक़म बे फ़िरस्तीद।
24. मैं अपने कपड़े धुलवाना चाहती/ चाहता हूँ।	می خواہم لباسہایم شستہ بشود۔	मी ख़ाहम लिबासहायम शुस्ते बे शवद।
25. मैं अपने कपड़े प्रेस (इस्त्री) करवाना चाहता हूँ।	می خواہم لباسہایم اتو بشود۔	मी ख़ाहम लिबासहायम अतो बे शवद।
26. रेलगाड़ी/हवाई जहाज़/ सिनेमा/थियेटर का टिकट कहाँ से मिलेगा?	بلیط قطار/ھواپیما/سینما/تاتر از کجا می توان گرفت؟	बिलीते क़तार / हवापीमा/ सीनुमा/ तातर अज़ कुजा मी तवान गिरफ्त?
27. बस का टिकट कहाँ से मिलेगा?	بلیطِ اتوبوس از کجا خریدمی شود؟	बिलीते अतूबूस अज़ कुजा ख़रीद मी शवद?
28. कृपया पूछताछ काउंटर से पता करें।	لطفاً از کاونٹر پرس و جو دریافت کنید۔	लुतफ़न अज़ काऊन्तर-ए-पुरस व जू दरयाफ्त कुनीद।
29. क्या होटल रेस्टोरेंट में समाचार पत्र मिलेगा?	آیا در ہتل /ریستوران روزنامہ فراہم است؟	आया दर होतल/रेसतुरान रूज़नामे फ़राहम अस्त?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
30. श्रीमती नादिरा किस कमरे में हैं?	خانم نادِره بکدام اتاق است؟	ख़ानुम नादिरा बे कुदाम उताक़ अस्त?
31. यदि कोई मेरे बारे में पूछे तो कहिएगा कि मैं पाँच बजे के बाद मिलूँगा/ मिलूँगी।	اگر کسی دوبارهٔ من پرسان کند بفرمایید که بعد از ساعت پنج ملاقات/خواہم کرد۔	अगर कसी दर बाराए मन पुरसान कुनद बे फ़रमाईद के बाद अज़ साअत-ए-पन्ज मुलाक़ात ख़ाहम कर्द।
32. नाश्ते का समय क्या है?	وقتِ صبحانہ چیست؟	वक़्ते सुबाहाने चीस्त?
33. दोपहर/रात के भोजन का समय क्या है?	وقتِ ناھار/شام چیست؟	वक़्ते नाहार/शाम चीस्त?
34. दोपहर दो बजे से शाम छह बजे तक और शाम सात बजे से रात ग्यारह बजे तक।	ظہر از ساعت دو تا ساعت شش درعصر واز ساعت ہفت تا ساعت یازدہ درشب۔	ज़ोहर अज़ साअ़त-ए-दो ता साअ़त-ए-शश दर असर व अज़ साअ़त-ए-हफ्त ता साअ़त-ए-याज़ दह दर शब।
35. क्या मेरे लिए कोई फ़ोन आया था?	آیابرای من تلفنی بود؟	आया बराए मन तेलीफ़ूनी बूद?
36. क्या मेरे लिए कोई पत्र आया था?	آیانامہ ای برای من آمدہ بود؟	आया नामेई बराए मन आमदेह बूद?
37. क्या मुझसे मिलने कोई आया था?	آیا کسی بہ دیدنِ من آمدہ بود؟	आया कसी बेदीदने मन आमदेह बूद?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
38. गुसलखाने में गर्म पानी नहीं है।	درحمام آبِ گرم نیست۔	दर हमाम आबें गर्म नीस्त।
39. मेरे कमरे का टी० वी०/फ़ोन/बल्ब खराब है।	تلویزیون/تلفون/ بلب اتاقِ من خواب است۔	तेलिविज़न/तैलिफ़ून/बल्ब-ए-उताक़-ए मन ख़राब अस्त।
40. कृपया साबुन/तौलिया/ टॉयलेट पेपर लाएँ।	لطفاً صابون/ حولہ/ کاغذ توالت بیارید۔	लुतफ़न साबुन/ हौले/ काग़ज-ए-तुआलित बयारीद।
41. मैं आज शाम को जा रहा हूँ, कृपया बिल तैयार कर दें।	من امروز عصری روم لطفاً رسیدِ ہزینہ درست بکنید۔	मन इमरूज़ असर मी रवम लुतफ़न रसीद-ए- हज़ीने दुरूस्त बे कुनीद।
42. कृपया टैक्सी बुलवा दें।	لطفاً تاکسی را بخوانید۔	लुतफ़न ताकसी रा बे ख़ानीद।
43. कृपया कमरे से मेरा सामान मंगवा दें।	لطفاً بگویید اسبابِ من از اتاقم بیارند۔	लुतफ़न बे गोईद असबाब-ए-मन अज़ उताक़म बे आरन्द।

10. डाकघर
پست خانہ पुस्त ख़ाने

1. यहाँ सबसे नजदीकी डाकघर कहाँ है?	اینجا نزدیکترین پست خانہ کجا است؟	ईनजा नज़दीकतरीन पुस्तख़ाने कुजास्त?
2. डाकघर कितने बजे से कितने बजे तक खुलता है?	پست خانہ بین چہ ساعت بازاست؟	पुस्तख़ाने बैन-ए-चे साअत बाज़ अस्त?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
3. डाकघर सुबह दस बजे से शाम छह बजे तक खुलता है।	پستخانه از ساعتِ ده در صبح تا ساعتِ شش بعدازعصر بازمی ماند.	पुस्तख़ाने अज़ साअते दह दर सुबह ता साअ़ते शश बाद अज़ अ़सर बाज़ मी मानद।
4. मुझे रजिस्ट्री करवानी है।	من می خواهم یک پست سفارشی ارسال کنم.	मन मी ख़ाहम यक दोस्त सिफ़ारशी इरसाल कुनम।
5. पोस्टकार्ड/अंतर्देशीय पत्र कितने का है?	قیمت پست کارت بین المللی چه است؟	क़ीमत-ए-पुस्तकार्ते/ बैनओ मिल्लली ची अस्त?
6. हवाई पत्र कितने का है?	قیمت پست کارتِ هوا پیمائی چیست؟	पुस्त कार्ते हवा पीमाई चीस्त?
7. क्या आपके पास पिक्चर पोस्टकार्ड मिलेंगे?	آیا شما پستکارتِ تصویری دارید؟	आया शुमा पुस्तकार्त-ए-तसवीरी दारीद?
8. मैं रजिस्ट्री कहाँ से करवा सकता हूँ?	من از کجا می توانم پست سفارشی ارسال بکنم؟	मन अज़ कुजा मी तवानम पोस्त-ए-सिफ़ारशी अरसाल बे कुनम?
9. कृपया सामने वाले काउंटर पर जाइए।	لطفاً به کاونتر روبرو بروید.	लुतफ़न बे काऊन्तर-ए-रूबरू बे रवीद।
10. मैं पार्सल कहाँ से भेज सकता हूँ?	من از کجا میتوانم بسته بفرستم؟	मन अज़ कुजा मी तवानम पोस्त-ए-बस्ते बे फ़रिस्तम?
11. क्या सी० डी०/ किताबें पार्सल से भेजी जा सकती हैं?	آیا کتابها رسی دی/ بذریعه بسته میتوانم بفرستم؟	आया सीदी/ किताबहा बज़रिए-ए-बस्ते मी तवानम बे फ़रिस्तम?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
12.क्या इन्हें डाकघर में पैक करवाया जा सकता है?	آیا ایزادر پست خانہ می توان پاکت کرد؟	आया ईनरा दर पुस्तख़ाने मी तवान पाकित कर्द?
13. माफ़ कीजिए, इसे आपको पैक कर के ही लाना है।	بخشید، ایزافقط شمادر پاکت بیارید۔	बे बख़शीद, ईनरा फ़क़त शुमा दर पाकित बे यारीद।
14. पार्सल का मूल्य कितना है?	ہزینۂ پست بستہ چیست؟	हज़ीने-ए-पोस्त-ए बस्ते चीस्त?
15. तार भेजने के लिए फार्म कहाँ मिलेंगे?	از کجا می توان فورم تلگراف گرفت؟	अज़ कुजामीतवान फौरम-ए-तैलिग्राफ़ गिरफ़्त?
16. भारत के लिए तार शब्दों की दरें क्या हैं?	ہزینہ برای ہرحرفِ تلگرافی بہ ہند چہ است؟	हज़ीने बराए-हर हरफ़े तैलिग्राफ़ी बे हिन्द चीस्त?
17. कृपया तार का संदेश रोमन लिपि में लिखें।	لطفاً پیغام تلگراف را بہ حروفِ انگلیسی بنویسید۔	लुतफ़न पैगामे तैलिग्राफ़ राबे हुरूफ़-ए-इन्गलीसी बे नवीसीद।
18. यह तार/ रजिस्टर्ड पत्र प्रेषिती को कब तक मिलेगा?	این تلگراف/ نامۂ سفارشی بہ گیرندہ کی خواہد رسید؟	ईन तैलिग्राफ़/नामेई सिफ़ारशी बे गीरन्देह के ख़ाहद रसीद?
19.क्या मैं डाकघर से फ़ैक्स संदेश भेज सकती/ सकता हूँ?	آیا من از پستخانہ می توانم پیام دورنویسی بفرستم؟	आया मन अज़ पुस्तख़ाने मी तवानम पयाम-ए-दूर नवीसी बेफ़रिस्तम?

11. टेलीफोन

تلفون तैलिफ़ून

1. मुझे जरूरी फोन करना है।	من می خواهم یک تلفون ضروری بزنم.	मन मी ख़ाहम यक तेलिफ़ून ज़रूरी बे ज़नम।
2. यहाँ सबसे नजदीकी सार्वजनिक टेलीफोन कहाँ है?	اینجا نزدیکترین تلفونِ همگانی کجاست؟	ईनजा नज़दीक तरीन तेलिफ़ूने हमेगानी कुजास्त?
3. यहाँ से ज्यादा दूर नहीं है। गली के नुक्कड़ पर/ डाकघर में है।	از اینجا زیاد دور نیست. بر سرِ کوچه/در پستخانه است.	अज़ ईनजा ज्याद दूर नीस्त। बर सरे कूचे/दर पुस्तख़ाने अस्त।
4. मैं टेलीफोन कार्ड/टोकन कहाँ से खरीद सकता/ सकती हूँ?	کارت/شناسه تلفن/از کجا توانم بخرم؟	कार्त/शनास-ए-तैलिफून अज़ कुजा तवानम बे ख़रम?
5. समाचार पत्र के स्टॉल से/ डाकघर से खरीद सकते हैं।	از فروشگاهِ روزنامه/پست خانه می توانید بخرید.	अज़ फ़रूशगाह-ए-रूज़नामे/ पुस्तख़ाने मी तवानीद बेख़रीद ।
6. क्या मैं आपका टेलीफोन इस्तेमाल कर सकता/ सकती हूँ?	آیا من می توانم از تلفن شما استفاده کنم؟	आया मनमी तवानम अज़ तेलिफ़ूने शुमा इस्तफ़ादेह कुनम?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
7. टेलीफोन डायरेक्टरी कहाँ है?	دفتر راہنمای تلفن کجاست؟	दफ़तर-ए-राहनुमाई-ए-तेलिफ़ूने कुजास्त?
8. ईरानी/भारतीय दूतावास का फोन नंबर क्या है?	شمارۂ تلفونِ سفارتِ ایران/ہند/ تہران چیست؟	शुमाराए तेलिफ़ूने सफ़ारते ईरान/हिन्द/तेहरान चीस्त?
9. भारत/ ईरान/ दिल्ली/ तेहरान की कोड संख्या क्या है?	شمارۂ کود ہند/ایران/دہلی/تہران چیست؟	शुमाराए कूद-ए- हिन्द ईरान/ दिल्ली/ तेहरान चीस्त?
10. कृपया मेरा फोन नंबर लिख लें।	لطفاً شمارۂ تلفونِ من بنویسید۔	लुतफ़न शुमाराए तेलिफ़ूनमन बे नवीसीद।
11. आपका फोन नंबर क्या है?	شمارۂ تلفون شما چیست؟	शुमाराए तेलिफ़ूने शुमा चीस्त?
12. आपको एक्सचेंज के माध्यम से फोन करना होगा।	شما باید بذریعہ دفتر مبادلہ تلفون بزنید۔	शुमा बायद बज़रि-ए-दफ़तरे मुबादले-ए-तेलिफ़ून बि ज़नीद।
13. क्या मैं दिल्ली/ किरमान के लिए कॉल बुक कर सकता हूँ?	آیا من برای دہلی/کرمان میتوانم تلفن مخصوص کنم؟	आया मन बराए देहली/ किरमान मीतवानम तेलिफ़ून मख़सूस बे कुनम ?
14. एक मिनट बात करने के कितने पैसे/पूल लगते हैं?	ہزینہ برای گفتگوی یک دقیقہ چیست؟	हज़ीने बराए गुफ्तगू-ए-यक दक़ीक़े चीस्त?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
15. क्या मेरा मोबाइल फोन भारत/ईरान में काम करेगा?	آیا تلفون ہمراہی من در ہند / ایران قابل استفادہ است؟	आया तेलिफूने-हमराह-ए मन दर हिन्द/ईरान क़ाबिल-ए- इस्तेफ़ादेह अस्त?
16. क्या लाइन व्यस्त है?	آیا خط تلفن مشغول است؟	आया ख़त-ए-तेलिफ़ून मशग़ूल अस्त?
17. उधर से उत्तर नहीं मिल रहा है।	از آن طرف تماس نمی شود۔	अज़ आन तरफ़ तमास नमी शवद।
18. कृपया 'आँसरिंग मशीन' पर यह संदेश दे दें।	لطفاً این پیام را در ماشین پاسخی ثبت کنید۔	लुतफ़न ईन पयामरा दर माशीन-ए-पासुख़ी सब्त कुनीद।
19. आपके लिए किसी का फोन आया था।	کسی برای شما تلفن زدہ بود۔	कसी बराए शुमा तेलिफून ज़देह बूद।
20. श्री रज़ाज़ादे ने आपको शाम सात बजे तक फोन करने को कहा है।	آقای رضازادہ خواستہ است شما تا ساعت ہفت تلفن بزنید۔	आक़ा-ए-रज़ाज़ादे ख़ास्ते अस्त शुमा तो साअत-ए-हफ्त तेलिफून बे ज़नीद।
21. कृपया मेरा मोबाइल नंबर नोट कर लें।	لطفاً شمارۂ تلفون ہمراہی من را یاد داشت کنید۔	लुतफ़न शुमाराए तेलिफूने हमराही-ए- मन रा याद दाश्त कुनीद।
22. आपका मोबाइल नंबर क्या है?	شمارہ تلفونِ ہمراہی شما چیست؟	शुमा-र-ए-तेलिफ़ूने हमराहि-ए-शुमा चीस्त?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
23. मोबाइल फोन कहाँ से खरीदा जा सकता है?	از کجا می توان تلفن همراہی خرید؟	अज़ कुजा मी तवान तेलिफ़ूने हमराही ख़रीद?
24. मोबाइल फोन का कार्ड कहाँ से मिलेगा?	از کجا می توان کارت تلفن همراہی را گرفت؟	अज़ कुजा मी तवान कार्त -ए-तेलिफ़ूने हमराही रा गिरफ़्त?

12. बैंक में

در بانک दर बाँक

1. मुझे डॉलर दीनार में बदलवाने हैं।	می خواہم دلار را بہ دینار عوض بکنم۔	मी ख़ाहम दुलार रा बे दीनार एवज़ बे कुनम।
2. मुझे ट्रेवलर्स चेक भुनाना है।	می خواہم چک مسافری را نقد بکنم۔	मी ख़ाहम चैक-ए-मुसाफ़रीं रा तक़्द बे कुनम।
3. ये मेरे हस्ताक्षर हैं।	این امضای من است۔	ईन इमज़ाए मन अस्त।
4. यह नोट ठीक नहीं है। इसे बदल दीजिए।	این پول درست نیست لطفاً عوض بکنید۔	ईन पूल दुरूस्त नीस्त। लुतफ़न एवज़ बे कुनीद ।
5. भारतीय रुपए की दीनार में विनिमय दर क्या है?	شرح ارز مبادلہ روپیہ ہندی بہ دینار چیست؟	शरह अरज़-ए-मुबादले-ए-रूपए हिन्दी बे दीनार चीस्त?

13. इंटरनेट

انترنت इन्तरनेत

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
1. यहाँ साइबर कैफे कहाँ है?	اینجا کیفهٔ سایبر کجاست؟	ईनजा कीफ़ए साइबर कुजास्त?
2. साइबर कैफे सामने वाले भवन में है।	کیفهٔ سایبر در ساختمان رو بروست۔	कीफ़-ए-साईबर दर साख़्तमान-ए-रूबरू अस्त।
3. एक घंटे का कितना शुल्क लगता है?	هزینه برای یک ساعت چند تا است؟	हज़ीने बराए यक साअ़त चन्द ता अस्त?
4. एक घंटे के दस दीनार लगते हैं।	هزینه برای یک ساعت ده دینار است۔	हज़ीने बराए यक साअ़त दह दीनार अस्त।
5. मुझे केवल ई-मेल भेजना है।	می خواهم فقط ای میل بفرستم۔	मी ख़ाहम फ़क़त ईमेल बे फ़िरिस्तम।
6. पंद्रह मिनट के पाँच दीनार लगेंगे।	هزینه برای پانزده دقیقه پنج دینار است۔	हज़ीने बराए पाँज़दह दक़ीक़े पन्ज दीनार अस्त।
7. आपका इंटरनेट बहुत धीमा है।	انترنت شما خیلی یواش کار می کند۔	इन्तरनिते शुमा ख़ैली यवाश कार मी कुनद।
8. अभी कोई कंप्यूटर खाली नहीं है।	الآن کمپیتری خالی نیست۔	अलान कम्पयूतरी ख़ाली नीस्त ।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
9. थोड़ी देर बाद आइएगा।	بعد از چند دقیقه تشریف بیارید۔	बाद अज़ चन्द अक़ीक़े तशरीफ़ बेयारीद।

14. नगर

شہر शहर

1. कृपया अपना पता लिख दें।	لطفاً آدرسِ تان بنویسید۔	लुतफ़न आदरसेतान बि नवीसीद ।
2. कृपया बताएँ कि सिनेमा-घर/थिएटर/ संग्रहालय कहाँ है?	لطفاً نشان بدہید سینما/تاتر/موزہ کجاست؟	लुतफ़न निशानबिदहीद सीनुमा/ तातर/ मूज़ेह कुजास्त?
3. शहर के बीचों बीच कैसे पहुँचा जा सकता है?	در وسطِ شہر چطوری توان رسید؟	दर वसते शहर चितौर मी तवान रसीद?
4. कृपया चिड़ियाघर/ स्टेडियम का रास्ता बताएँ।	لطفاً باغِ وحش/استیدیم راہ نمائی بفرمائید۔	लुतफ़न बे बाग़े वहश/ इसतेदियम राह नुमाई बे फरमाईद।
5. सीधे/ दाएँ/ बाएँ/ चले जाएँ ।	راہِ مستقیم/راست/چپ بروید۔	राहे मुस्तक़ीम/ रास्त/ चप बे र वीद।
6. सबसे नजदीकी बस/ टैक्सी स्टैंड कहाँ है?	نزدیکترین ایستگاہ اتوبوس/تاکسی کجاست؟	नज़दीक तरीन इस्तगाहे अतूबूस/ ताकसी कुजास्त?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
7. इस गली/ चौक का नाम क्या है?	نام این کوچه/ چهارراه چیست؟	नामे ईन कूचे/चहार राह चीस्त?
8. मैं रास्ता भूल गई/गया हूँ। कृपया मेरी मदद करें।	من راه فراموش کردم۔ لطفاً راهنمائی بفرمائید۔	मन राह फ़रामूश करदम। लुतफ़न राहनुमाई बेफ़रमाईद।
9. कृपया मुझे नक्शे में बताएँ कि मैं इस समय कहाँ हूँ।	لطفاً در نقشه نشان بدهید که فعلاً من کجا هستم۔	लुतफ़न दर नक़शे निशान बे देहीद के फ़ेलन मन कु जा हस्तम ।
10. ज़मज़मा होटल तक कैसे पहुँचा जा सकता है?	چطور بهتل می توان رسید؟	चि तौर बे होतल मी तवान रसीद?
11. क्या यह जगह शहर से दूर/पास है?	آیا این محل از شهر دور است/ نزدیک است؟	आया ईन महल अज़ शहर दूरअस्त/ नज़दीक अस्त?
12. पास ही है/ दूर है।	نزدیک است/دور است۔	नज़दीक अस्त/ दूर अस्त ।
13. यहाँ से पैदल जा सकते हैं।	از اینجا پیاده می توان رفت۔	अज़ ईनजा पयादेह मी तवान रफ़्त ।
14. यह महल/ मंदिर कब बना था?	این کاخ معبد چه زمان تعمیر شده بود؟	ईन काख़/ माअ़बद चे ज़मान तामीर शुदेहबूद?
15. यह किसका महल/ मंदिर है?	این کاخ/معبد مال کیست؟	ईन काख़/माअ़बद माल-ए-कीस्त?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
16. कृपया इस महल/ मंदिर का इतिहास बताएँ।	لطفاً در مورد تاریخ این کاخ/معبد بفرمایید۔	लुतफ़न दर मौरिदे तारीखे ईन काख़/ माअ़बद बे फ़रमाईद।

15. नगर-भ्रमण

بازدید شہر बाज़दीदे शहर

1. क्या आप मुझे शहर की सैर करवा देंगे?	آیا شما بندہ را بہ گردش شہر خواہید برد؟	आया शुमा बन्दे रा बेगरदिशे शहर ख़ाहीद बुर्द?
2. कृपया मुझे बताएँ कि मुझे कहाँ उतरना है?	لطفاً بفرمایید کجا پیادہ بشوم؟	लुतफ़न बे फ़रमाईद कुजा प्यादेह बे शवम?
3. मुझे हवाई अड्डा/ होटल/मुशायरा/संगीत समारोह में जाना है।	می خواہم بہ فرودگاہ/ ہتل/ شعر خوانی/ مجلس موسیقی بروم۔	मी ख़ाहम बे फ़रूदगाह/ होतल/ शेरख़ानी/मजलिसे मौसीक़ी बे रवम।
4. मैं शहर की सैर करना चाहती/ चाहता हूँ।	می خواہم بہ گردش شہر بروم۔	मी ख़ाहम बे गरदिश-ए-शहर बे रवम।
5. मैं पार्क में घूमने जाना चाहती हूँ।	می خواہم بہ گردش گاہ ہمگانی بروم۔	मी ख़ाहम बे गरदिशगाहे हमगानी बे रवम।
6. यहाँ घूमने लायक जगह कौन-कौन सी है?	اینجا جاہای گردشی کجا است؟	ईनजा जाहा-ए-गरदिशी कुजा अस्त?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
7. आप घूमने के लिए नेशनल पार्क/ शीराज़ पार्क जा सकते हैं।	شما برای گردش به باغِ ملّی / باغِ شیرازی توانید بروید۔	शुमा बराए गरदिश बे बाग़े मिल्ली/ बाग़े शीराज़ मी तवानीद बे रवीद।
8. बस का टिकट कितने का है?	بہ رینہ بلیط اتوبوس چیست؟	हज़ीन-ए-बलीत़-ए अतूबूस चीस्त?
9. कृपया और तेज़ चलें।	لطفاً تندتر قدم بزنید۔	लुतफ़न तुन्दतर क़दम बे ज़नीद ।
10. कृपया यहाँ रुकें।	لطفاً اینجا توقّف کنید۔	लुतफ़न ईनजा तवक्कुफ़ कुनीद।
11. कृपया मेरी प्रतीक्षा करें, मैं तुरंत लौट आऊँगा/ आऊँगी।	لطفاً برای من انتظار کنید بزودی برمی گردم۔	लुतफ़न बराए मन इन्तज़ार कुनीद, बजूदी बरमी गरदम।
12. क्या यहाँ कार किराए पर मिलती है?	آیا اینجا ماشین برای کرایہ فراہم است؟	आया ईनजा माशीन बराए किराया फ़राहम अस्त?
13. मैं एक सप्ताह के लिए कार किराए पर लेना चाहता हूँ।	می خواہم برای ہفتہ ای ماشین بکرایہ بگیرم۔	मी ख़ाहम बराए हफ्तेई माशीन बे किराया बे गीरम।
14. सबसे नजदीकी सुरक्षित पार्किंग स्थल कहाँ है?	نزدیکترین ماندگاہِ ماشین کجاست؟	नज़दीकतरीन मान्दगाहे माशीन कुजास्त?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
15. आप अपनी कार कितने समय के लिए पार्क करना चाहते हैं?	ماشین تان را برای چند ساعت می خواهید به ماندگاه پارک کنید؟	माशीन-ए-तान रा बराए चन्द साअ़त मी ख़ाहीद बे मान्दगाह पार्क कुनीद?
16. केवल दो घंटे के लिए।	فقط برای دو ساعت۔	फ़क़त बराए दो साउत।

16. रेस्तराँ में

در رستوران दर रेसतूरान

1. क्या पास में कोई अच्छा रेस्तराँ है?	آیا در نزدیکی رستورانی وجود دارد؟	आया दर नज़दीकी रेस्तूरानी वुजूद दारद?
2. हम नाश्ता/दोपहर का भोजन/रात का भोजन कहाँ करेंगे?	ما صبحانه/ناهار/شام کجا می خوریم؟	मा सुबहाने/ नाहार/ शाम कुजा मी खुरीम?
3. हमें ऐसा रेस्तराँ बताइए जहाँ भारतीय/चाईनीज़ खाना मिलता हो।	لطفاً بفرمایید! غذای هندی/چینی از کجا فراهم می شود؟	लुतफ़न बे फ़रमाईद। ग़ज़ाए हिन्दी/ चीनी अज़ कुजा फ़राहम मी शवद।
4. क्या यहाँ कोई शाकाहारी रेस्तराँ है?	آیا اینجا رستوران گیاهخواری وجود دارد؟	आया ईनजा रेस्तूराने गयाहख़ारी वजूद दारद?
5. आइए होटल के रेस्तराँ में चलें।	بیایید به رستوران ہتل برویم۔	बेयायीद बे रेसतूराने होतल बे रवीम।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
6. मैं पाँच व्यक्तियों के लिए मेज़ बुक करना चाहता/ चाहती हूँ।	میخواہم برای پنج نفر میزِ غذاخوری مخصوص بکنم۔	मीख़ाहम बराए पन्ज नफ़र मेज-ए-ग़ज़ाख़ूरी मख़सूस बे कुनम।
7. क्या यह मेज़ खाली/ बुक है?	آیا این میز غذاخوری خالی/ مخصوص شدہ است؟	आया ईन मेज़-ए-ग़ज़ाख़ूरी ख़ाली/मख़सूस शुदेह अस्त?
8. क्या हम इस मेज़ पर बैठ सकते हैं?	آیا مامی توانیم روی این میز غذاخوری بنشینیم ؟	आया मा मी तवानीम रू-ए- ईन मेज़ - ए - ग़ज़ाख़ूरी बे नशीनीम?
9. कृपया मीनू लाएँ।	لطفاً فہرستِ خوراک بیارید۔	लुतफ़न फ़ैहरिस्ते ख़ूराक़ बयारीद।
10. आप हमें क्या खाने की सलाह देंगे/देंगी?	برای خوردن چہ مشورت خواہید داد؟	बराए खुरदन चे मशवरत ख़ाहीद दाद?
11. क्या मीनू में शाकाहारी खाने का उल्लेख है? मैं शाकाहारी हूँ।	آیا در فہرستِ خوراک تذکرِ غذا ہای گیاہی است ؟ من گیاہخور ہستم۔	आया दर फ़हरिस्ते ख़ुराक तज़क्कुर-ए-ग़ज़ाहा-ए-गयाही अस्त? मन गयाह ख़ूर हस्तम।
12. मैं मांस और मछली नहीं खाता/खाती।	من گوشت و ماہی نمی خورم۔	मन गौश्त ओ माही नमी ख़ुरम।
13. आपके देश की खास डिश क्या है?	غذای مخصوصِ کشورِ شما چیست؟	ग़ज़ाए मख़सूसे किशवरे शुमा चीस्त?
14. आप भोजन के आरंभ में क्या लेंगे/लेंगी?	در شروعِ غذا چہ خواہید خورد؟	दर शुरू-ए-ग़ज़ा चे ख़ाहीद ख़ुर्द?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
15. कृपया मेरे लिए एक बोतल बीयर लाएँ।	لطفاً یک بطری آبِ جو بیارید.	लुतफ़न यक बुतरी-ए-आबे जौ बयारीद।
16. आपके लिए कौनसा सूप लाऊँ?	برای شما چه جور سوپ بیارم؟	बराए शुमा चे जूर सूप बयारम?
17. मेरे लिए टमाटर/मटन/ चिकन सूप लाएँ।	برای من سوپ گوجهٔ فرنگی/گوشتِ گوسپند/جوجه بیارید.	बराए मन सूपे गुज-ए-फ़रन्गी गुशते गूसपन्द/जूजे बयारीद।
18. आप भोजन में क्या लेंगे/ लेंगी?	شما در غذا چه میل دارید؟	शुमा दर ग़ज़ा चे मैल दारीद?
19. मेरे लिए गोश्त/मछली/ चावल/पनीर लाएँ।	برای من گوشت/ ماہی / برنج / پنیر بیارید.	बराए मन गूशत/माही/ बिरन्ज/ पनीर बयारीद ।
20. क्या आप केक लेंगे/ लेंगी?	آیا شما کیک می خورید؟	आया शुमा केक मी ख़ुरीद?
21. हमारे लिए आइसक्रीम/ कोक/कॉफी लाएँ।	برای ما بستنی/کوک/قہوہ بیارید.	बराए मा बसतनी/ कोक/ क़हवा बयारीद।
22. पीने के लिए ठंडा मिनरल वाटर/ बीयर और लाल शराब लाएँ।	برای خوردن آب معدنی/آب جو/شرابِ سرخ بیارید.	बराए ख़ुरदन आबे मादनी/ आबे जौ/ शराबे सुर्ख़ बयारीद।
23. कृपया बिल लाएँ। मुझे कितना पैसा देना है?	لطفاً صورتِ حساب بیارید من باید چه پول بپردازم؟	लुतफ़न सूरते हिसाब बयारीद। मन बायद चे पूल बि परदाज़म?

17. नाई की दुकान

دکّان سلمانی दुक्कान-ए-सलमानी

1. यहाँ पास में नाई की दुकान कहाँ है?	اینجا در نزدیکی، دکّانِ سلمانی کُجاست؟	इनजा दर नज़दीकी दुक्काने सलमानी कुजा अस्त?
2. मुझे दाढ़ी बनवानी है।	من می خواہم ریشہایم اصلاح بشود.	मन मी ख़ाहम रीशहायम इसलाह् बेशवद।
3. मुझे बाल कटवाने हैं।	من می خواہم مویھایم اصلاح بشود.	(मन) मी ख़ाहम मुहायम इसलाह् बे शवद।
4. मुझे बाल छोटे करवाने हैं।	من می خواہم مویھایما اصلاح بشود.	मन मी ख़ाहम मुहाय सरम इसलाह् बे शवद।
5. मुझे बाल बराबर करवाने हैं।	من می خواہم مویہای سرم یکسان اصلاح بشود.	मन मी ख़ाहम मुहासरम-यकसान इसलाह बेशवद।
6. कृपया मेरे बाल थोड़े-थोड़े छोटे कीजिए।	لطفاً مویھای می سرم را کم کم کوتاہ بکنید.	लुतफ़न मुहा-ए-सरम रा कम कम कुताह बे कुनीद।
7. मुझे मालिश करवानी है।	من می خواہم ماساژ بکنید.	मन मी ख़ाहम मासाज़ बेकुनीद।
8. हाथ के नाख़ून ठीक करवाने हैं।	من می خواہم ناخنِ دستم درست بشود.	मन मी ख़ाहम नाख़ुने दस्तम दुरूसत बेशवद।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
9. पैर के नाखून ठीक करवाने हैं।	ناخنِ پایم باید درست بشود۔	नाखुन-ए-पायम बायद दुरूसत बेशवद ।
10. मुझे नेल पालिश लगवानी है।	می خواہم ناخنِ من واکس زدہ شود۔	मी ख़ाहम नाखुन-ए-मन वाक्स ज़देह शवद ।
11. मुझे बालों पर खिज़ाब कराना है।	می خواہم برمویہایم رنگ زدہ شود۔	मी ख़ाहम बर मुहायम रंग ज़देह शवद ।
12. भौहों/पलकों पर खिज़ाब लगवाना है।	می خواہم برابروو پلکھایم رنگ زدہ شود۔	मी ख़ाहम बर अबरू-व पलकहायम रंग ज़देह शवद।
13. मैं बाल रंगवाना चाहता/ चाहती हूँ।	می خواہم مویہایم باید رنگ زدہ شود۔	मी ख़ाहम मुहायम बायद रंग ज़देह शवद।

18. मोची की दुकान

دکّان کفشدوز दुक्कान-ए-कफ्फ़ाश दुज़

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
1. मोची की दुकान कहाँ है?	دکّان کفشدوز کجاست؟	दुक्कान-ए-कफ़श दुज़ कुजा अस्त?
2. जूते की मरम्मत कहाँ करवाई जा सकती है?	کجا می توان کفش را مرمت کرد؟	कुजा मी तवान कफ़श रा मरम्मत करद?
3. मेरे जूते की एड़ी टूट गई है।	پاشنہ کفشِ من شکستہ است۔	पाशन-ए-कफ़श-ए-मन शिकस्ते अस्त।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
4. मुझे उसकी मरम्मत करवानी है।	آن باید مرمت بشود.	आन बायद मरम्मत बेशवद।
5. मुझे जिप बदलवानी है।	من باید زیپ را عوض بکنم.	मन बायद ज़ीप रा अवज़ बेकुनम।
6. कृपया जरा इंतजार कीजिए।	لطفاً یک کمی انتظار بکنید.	लुतफन यक कमी इन्तज़ार बेकुनीद।
7. मुझे जूतों की जल्दी मरम्मत करवानी है।	کفشهایم باید زود مرمت بشود.	कफ़्श हायम बायद जूद मरम्मत बे शवद।
8. जूते एक घंटे में तैयार होंगे।	کفشها در یک ساعت آماده خواهد شد.	कफ्शहा दर यक साअत आमादेह ख़ाहद शुद।
9. मरम्मत का कितना पैसा लगेगा?	هزینهٔ مرمت چقدر خواهد بود؟	हज़ीनए मरम्मत चेक़दर ख़ाहद बुद?
10. मुझे जूतों पर पॉलिश करवानी है।	کفشهایم باید واکس زده شود.	कफ्शहायम बायद वाक्स ज़देह शवद।
11. क्या आपके पास काली/ब्राउन पॉलिश है?	آیا شما واکس سیاه/قهوه ای دارید؟	आया शुमा वाक्स-ए-सयाह कहवई दारीद?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण

19. ड्राइक्लीनिंग की दुकान, लांड्री

دکّان خشک شویی दुक्कान-ए-खुशक शुई

1. यहाँ पास में ड्राइक्लीनिंग की दुकान/लांड्री कहाँ है?	در نزدیکی اینجا دکّان خشک شویی کجاست؟	दर नज़दीकी-ए-इनजा दुकान-ए-खुश्क शुई कुजा अस्त?
2. मैं यहाँ कपड़े धुलवाना चाहती हूँ।	من می خواہم لباسہا را بشویانم۔	मन मी ख़ाहम लेबासहा रा बेशुयानम।
3. कृपया इस धब्बे को मिटाइए।	لطفاً این لکہ را پاک کنید۔	लुत्फन ईन लक्के रा पाक कुनीद।
4. मैं यहाँ कपड़े ड्राइक्लीन करवाना चाहता हूँ।	من می خواہم اینجا لباس برای خشک شوئی بدہم۔	मन मीख्वाहम ईन जा लेबास बरा-ए-खुशक शुई बेदेहम।
5. कृपया इस कमीज पर इस्तरी कीजिए।	لطفاً این پیراہن را اتو بزنید۔	लुतफन ईन पैराहन रा अतो बेज़नीद।
6. कपड़े कब तक तैयार हो जाएँगे?	لباس تا کی آمادہ خواہد شد؟	लेबास ता कै आमादेह ख़ाहद शुद?
7. आपके कपड़े कल तक तैयार हो जाएँगे।	لباسِ تان تا فردا آمادہ خواہد شد۔	लेबास-ए-तान ता फ़रदा आमादेह ख़ाहम शुद।

20. दुकान में

دردکّان दर दुक्कान

1. मुझे कुछ खरीदना है।	من می خواهم چیزی بخرم۔	मन मी ख़ाहम चीज़ी बे ख़रम।
2. यह दुकान कब खुलती है?	این دکّان کی باز می شود؟	ईन दुक्कान कय बाज़ मी शवद?
3. दुकान आठ बजे खुलती है।	دکّان ساعت هشت در صبح باز می شود۔	दुक्कान साअत-ए- हशत/ दर सुबह बाज़ मी शवद।
4. दुकान छह बजे बंद होती है।	دکّان ساعت شش در عصر بسته می شود۔	दुक्कान साअत-ए- शिश दर अस्र बस्ते मी शवद।
5. लंच के लिए कितने बजे बंद होती है?	برای ناهار چه وقت بسته می شود؟	बरा-ए-नाहार चे वक़्त बस्ते मी शवद?
6. लंच के लिए एक बज़े से दो बजे तक बंद रहती है।	برای ناهار از ساعت یک تا دو بسته می شود۔	बरा-ए-नाहार अज़ साअ़त-ए- यक ता दो बस्ते मी शवद।
7. क्या यह दुकान रविवार को खुली रहती है?	آیا این دکّان روز یک شنبه باز است؟	आया ईन दुक्कान रूज़-ए- यक शम्बे बाज़ अस्त?
8. मैं बाज़ार जाना चाहता हूँ।	من می خواهم بازار بروم۔	मन मी ख़ाहम बाज़ार बे रवम।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
9. मैं मित्रों के लिए कुछ उपहार खरीदना चाहता हूँ।	من می خواہم برای دوستان ہدیہ ای بخرم.	मन मी ख़ाहम बरा-ए-दुसतान हदयेई बे ख़रम।
10.शुल्क मुक्त वस्तुएँ कहाँ से मिलती हैं?	از کجامی تو ان کالاہای بدون مالیات خرید؟	अज़ कुजा मी तवान कालाहा-ए-बीदून मालीयात ख़रीद?
11. रुपए की विनिमय दर क्या है?	ارز روپیہ چقدر است؟	अरज़े रूपीये चेक़दर अस्त?

21. खाने-पीने की चीज़ों की दुकान

(بقالی) دکان خوار بار فروشی दुक्कान-ए-ख़ार बार फ़रूशी (बुक़्क़ाली)

1. एक किलोग्राम चावल/ चाय के एक पैकेट/जूस के एक टिन/ एक बोतल दूध के क्या दाम हैं?	بہای یک کیلو گرام برنج/ یک پاکیت چای/ یک قوطی آب میوہ/ یک بطری شیر چہ است؟	बहा-ए-यक कीलो ग्राम बिरेन्ज/यक पाकेत चाय/ यक कुती आब-ए-मीवह/ यक बुतरी शीर चे अस्त?
2. चॉकलेट/ बिस्किट कहाँ रखे हैं?	شوکولات/ بیسکوت کجا گذاشتہ اند؟	शुकुलात/बीस्कुत कुजा गुज़ाशते अन्द?
3. आइसक्रीम का रेफ्रिजरेटर कहाँ है?	یخچال بستنی کجا است؟	यख़चाल-ए- बसतनी कुजा अस्त?
4. मुझे आधा किलो खीरा/टमाटर चाहिए।	من نیم کیلو خیار/ گوجہ فرنگی می خواہم.	मन नीम कीलो ख़यार/ गुज-ए-फ़िरनगी मी ख़ाहम।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
5. कृपया मुझे दो किलो सेब/ दो किलो आलू/ दो किलो प्याज़ दे दें।	لطفاً مرا دو کیلو سیب/دو کیلو سیب زمینی/دو کیلو پیاز بدہید۔	लुतफन मरा दो कीलो सीब /दो कीलो सीब-ए-ज़मीनी दो कीलो प्याज़ बेदहीद।
6. क्या आपके पास ब्रेड, मक्खन और सॉस है?	آیا شما نان، کرہ و سوس دارید؟	आया शुमा नान, करेह व सौस दारीद?
7. मुझे कुछ नमकीन बिस्कुट चाहिए।	من یکمی بیسکوتِ نمکین می خواہم۔	मन यककमी बीसकुत -ए-नमकीन मी ख़ाहम।
8. मुझे आधा किलो मूँगफली चाहिए।	من نیم کیلو بادام می خواہم۔	मन नीम कीलो बादाम (मुनगफली) मी ख़ाहम।
9. क्या आपके पास बीयर/आइसक्रीम है?	آیا شما آبجو/بستنی دارید؟	आया शुमा आबजु/बसतनी दारीद?
10. माँस/ सॉस/ पनीर/ पेस्ट्री/शराब/ सब्ज़ियों और फलों का स्टैंड कहाँ रखा है?	دست گوشت/سوس/پنیر/کماج کلوچہ/شراب/سبزیہا و میوہ ھا کجا است؟	दस्त-ए-गूश्त/सौस/पनीर/कुमाज़/शराब/ सब्ज़ीहा व मीवेहहा कुजा अस्त?
11. क्या यहाँ भूरी (ब्राउन) ब्रेड मिलेगी?	آیا اینجا نانِ قہوہ ای رنگ فراہم است؟	आया ईन जा नान-ए-क़हवेई रंग फ़राहम अस्त?
12. कैश काउंटर कहाँ है?	پیشخوان پول پرداختن کجا است؟	पीशख़्वान-ए-पूल परदाख़्तन कुजा अस्त?
13. कैश काउंटर प्रवेश द्वार के बराबर में है।	پیشخوانِ پول پرداختن روبروی درِ ورود قرار دارد۔	पीशख़्वान-ए-पूल परदाख़्तन रूबरू-ए-दरेवुरूद क़रार दारद।

22. डिपार्टमेंटल स्टोर

فروشگاه بزرگ फ़रूशगाह-ए-बुज़ुर्ग

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
1. मैं उपहार खरीदना चाहता/ चाहती हूँ।	من می خواهم هدیه بخرم.	मन मी ख़ाहम हदीये बेख़रम।
2. मैं घड़ी/ कैमरा खरीदना चाहता हूँ।	من می خواهم ساعت/جعبه عکاسی بخرم.	मन मी ख़ाहम साअ़त/जाअ़ब -ए-अक्कासी बेख़रम।
3. मैं बच्चों के खिलौने कहाँ से खरीद सकता हूँ?	از کجا می توانم اسباب بازی برای بچه ها بخرم؟	अज़कुजा मी तवानम असबाब-ए-बाज़ी बरा-ए-बच्चे हा बेख़रम?
4. कृपया मुझे गुड़िया दिखाएँ।	لطفاً مرا عروسک نشان بدهید.	लुत्फ़न मरा अ़रूसक निशान बे देहीद।
5. मुझे टी शर्ट चाहिए।	من تی شرت (پیراهن) من خواهم.	मन ती शर्त (पेराहन) मी ख़ाहम।
6. आपको कौन-सा साइज चाहिए?	شما چه سایز (اندازه) می خواهید؟	शुम चे साईज़ (अनदाज़ेह) मी ख़ाहीद?
7. मुझे अड़तालीस साइज चाहिए।	من ۴۸ سایز می خواهم.	मन चेहल व हशत (४८) साईज़ मी ख़ाहम।
8. क्या मैं ट्राई कर सकता हूँ?	آیا من می توانم آزمایش بکنم؟	आया मन मीतवानम आज़माईश बेकुनम?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
9. मुझे यह छोटा/ बड़ा/ लंबा/ तंग/ ढीला है।	برای من این کوتاہ/ بلند/ بزرگ/ تنگ/ گشاد است۔	बरा-ए-मन ईन कुताह/बुलंद/ बुज़ुर्ग/तनग/गुशाद अस्त।
10.कृपया एक छोटे/ बड़े साइज़ का दीजिए।	لطفاً یکمی کوچکتر/ بلندتر بدہید۔	लुत्फ़न यक कमी कूचकतर/बुलंदतर बेदेहीद।
11. मुझे पसंद है/ पसंद नहीं है।	من دوست دارم/ دوست ندارم۔	मन दूस्त दारम/ दूस्त नदारम।
12. कृपया दूसरा डिजाइन/ रंग दिखाइए।	لطفاً رنگ/ طرح دیگر نشان بدہید۔	लुत्फ़न रंग/तरह-ए-दीगर निशान बेदेहीद।
13. मुझे ब्राउन/ ज्यादा गहरे/ हल्के रंग का चाहिए।	من قہوہ ای/ رنگ زیاد سنگین/ رنگ خفیف می خواہم۔	मन क़हवई/रंग-ए-ज़्याद संगीन/रंग-ए-ख़फ़ीफ़ मी ख़ाहम।
14. कृपया यह रिकार्ड बजाइए।	لطفاً این رکارد را روشن بکنید۔	लुत्फ़न ईन रिकाद रा रौशन बेकुनीद।
15. कृपया यह पैक कर दें।	لطفاً این را بستہ بندی بکنید۔	लुत्फ़न ईन रा बस्ते बन्दी बेकुनीद।

23. मनोरंजन

پذیرائی/ سرگرمی/ تفریح पज़ीराई/सरगर्मी/तफरीह़

1. क्या आज आपको फुर्सत है?	آیا امروز شما فرصت دارید؟	आया इमरूज़ शुमा फ़ुरस़त दारीद?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
2. आइए, आज शाम को सिनेमा देखने चलें।	بیائید، امروز عصر برای تماشای سینمائی رویم۔	बेआईद, इमरूज़ अस़र बरा-ए-तमाशा-ए-सीनमा मी रवीम।
3. इस सिनेमा (हाल) का टिकट कितने का मिलता है?	ہزینہ بلیط این تالار سینما چقدر است؟	हज़ीन-ए-बलीत़-ए-ईन तालार-ए-सीनमा चेक़दर अस्त?
4. कृपया मुझे बालकनी का एक टिकट दें।	لطفاً مرا یک بلیط بالکن بدہید۔	लुत़फन मरा यक बलीत़-ए-बालकन बेदेहीद।
5. फिल्म कब शुरू होती है?	فیلم کی شروع می شود؟	फ़ीलम केय शुरूअ़· मी शवद?
6. पास के थिएटर में कौन सी फिल्म चल रही है?	در تیاتر (تماشاخانہ) نزدیک کدام فیلم نمایش می شود؟	दर तयातर (तमाशाख़ाने) -ए- नज़दीक कुदाम फ़ीलम नुमाईश मी शवद?
7. कृपया बताएँ कि रविवार को कितने शो दिखाए जाते हैं?	لطفاً اطلاع بدہید روزِ یک شنبہ چند دورہ نمایش فیلم برگزار می شود؟	लुत़फ़न इतलाअ़ बे देहीद रूज़-ए-यक शम्बे चन्द दोरह-ए-नुमाईश-ए-फ़ीलम बरगुज़ार मीशवद?
8. क्या कल के लिए अग्रिम बुकिंग की जा सकती है?	آیا برای فردا می توان امروز بلیط پیشروی خرید؟	आया बरा-ए-फ़रदा मीतवान इमरूज़ बलीत़-ए-पीशरवी ख़रीद?
9. मैं विदेशी फिल्म कहाँ देख सकता हूँ?	من کجا می توانم فیلم خارجی تماشا بکنم؟	मन कुजा मीतवानम फ़ील्म-ए-ख़ारजी तमाशा बे कुनम?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
10. आपको कैसी फिल्में पसंद हैं?	شما چہ نوع فیلم را دوست دارید؟	शुमा चे नोअ़ फ़ील्म रा दुस्त दारीद?
11. मुझे ऐतिहासिक/ गीतों भरी/ मार धाड़ की/ हास्य प्रधान फिल्में पसंद हैं।	من فیلمهای تاریخی/ پُر نغمہ ھا/ جنگ و جدال/ کمدی (خندہ دار) را دوست دارم۔	मन फ़ील्महा-ए-तारीख़ी/ पुर नग़मेहा/ जंग व जदाल /कमेदी(ख़न्देदार) रा दुस्त दारम।
12. यह फिल्म कितने समय तक चलेगी?	این فیلم تا چہ وقت ادامہ خواہد داشت؟	ईन फ़ील्म ता चे ख़ाहद दाश्त?
13. इस फिल्म में कौन से अभिनेता काम कर रहे हैं?	بازیگران این فلم چہ کسانی ہستند؟	बाज़ीगरान-ए-ईन फ़ील्म चे कसानी हसतन्द?
14. इस फिल्म का निदेशक कौन है?	ہدایت کنندۂ این فیلم کیست؟	हिदायत कुनन्दह-ए-ईन फ़ील्म कीस्त?
15. आपका प्रिय अभिनेता/ अभिनेत्री/संगीत-निर्देशक/गायक/ गायिका कौन है?	شما کدام بازیگر/ بازیگرزن/ ہدایت کنندہ موسیقی/ نغمہ سرا/ نغمہ سرای زن را دوست دارید؟	शुमा कुदाम बाज़ीगर/ बाज़ीगर-ए-ज़न/ हेदायत कुनन्दह-ए-मौसीक़ी/ नग़मे सेरा/ नग़मे सेरा-ए-ज़न रा दुस्त दारीद?
16. मुझे लता मंगेशकर के गाने पसंद हैं।	من نغمہ ہای لتا منگیسکر را دوست دارم۔	मन नग़मेहा-ए-लता मंगेस्कर रा दुस्त दारम।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
17. आपके यहाँ लोकप्रिय थिएटर कौन से हैं?	در وطنِ شما تماترهای مقبول کدام هستند؟	दर वतन-ए-शुमा तयातरहा-ए-मक़बूल कुदाम हसतन्द?
18. मेरी सलाह है कि आप थिएटर में जाएँ।	بنظر من شما باید به تماتر بروید.	बेनज़र-ए-मन शुमा बायद बे तयातर-ए-बेरवीद।
19. कृपया मुझे मेरी सीट दिखाएँ।	لطفاً صندلی من را نشان بدہید.	लुतफन सनदली-ए-मन रा निशान बे देहीद।
20. आपकी सीट बालकनी की दूसरी पंक्ति में है।	صندلی شما در صف دوم بالکن است.	सनदली-ए-शुमा दर सफ़-ए-दोअम-ए- बालकन अस्त।
21. मध्यांतर कब होता है?	وقفہ بچہ وقت است؟	वक्फ़े बेचे वक़्त अस्त?
22. कृपया कार्यक्रम की एक प्रति दें।	لطفاً برنامہ را ترتیب بدہید.	लुतफन बरनामे रा तरतीब बे देहीद।
23. आपको यह नाटक कैसा लगा?	این نمایشنامہ چگونہ بود؟	ईन नुमाईश नामे चेगूने बूद?
24. मुझे अभिनय और संगीत पसंद आया।	از بازیگری و موسیقی خوشم آمد.	अज़ बाज़ीगरी व मौसीक़ी खुशम आमद।
25. आज के नर्तक/गायक कौन-कौन हैं?	رقاص و نغمہ سرای امروز کہ ہستند؟	रक़्क़ास व नग़मे सरा-ए-ईमरूज़ के हस्तन्द?
26. क्या आप कोई वाद्य बजाते हैं?	آیا شما آلتِ موسیقی بازی می کنید؟	आया शुमा आलत-ए-मोसीक़ी बाज़ी मी कुनीद?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
27. आपको कौन सा वाद्य प्रिय है?	شما کدام آلتِ موسیقی را دوست دارید؟	शुमा कुदाम आलत-ए-मौसीक़ी रा दुस्त दारीद?
28. आपको किस प्रकार का संगीत अच्छा लगता है? शास्त्रीय या आधुनिक?	شما چہ نوع موسیقی را دوست دارید؟ موسیقی کلاسیک یا جدید؟	शुमा चे नोअ् मौसीक़ी रा दुस्त दारीद? मौसीक़ी-ए- क्लासीक या जदीद?
29. मुझे भारतीय गाने बहुत पसंद हैं।	من نغمہ ہای ہند را خیلی دوست دارم۔	मन मग़मेहा-ए-हिन्द रा ख़ैली दुस्त दारम।
30. क्या आपके नगर में आर्ट गैलरी है?	آیا در شہر شما گالری (تالار) ہنر وجود دارد؟	आया दर शहर-ए-शुमा गालरी (तालार)-ए-हुनर वजूद दारद?
31. हम राष्ट्रीय संग्रहालय देखना चाहते हैं।	ما می خواہیم موزۂ ملی را ببینیم ۔	मा मीख़ाहीम मोज़ह-ए-मिल्ली रा बेबीनीम।
32. संग्रहालय कब खुलता है?	موزہ چہ وقت باز می شود؟	मोज़ेह चे वक़्त बाज़मी शवद?
33. आज के सर्कस में क्या-क्या दिखाया जाएगा?	در جولانگاہ امروز چہ نشان می دہند؟	दर जूलान गाह इमरूज़ चे निशान मी देहन्द?
34. इस शो में आप प्रसिद्ध जोकरों का अभिनय देखेंगे।	در این نمایش شما بازیگری ژوکر ہای معروف (ہنر پیشہ نمایش ہای خندہ دار) را تماشا خواہید کرد۔	दर ईन नमाईश शुमा बाज़ीगरी -ए-ज़ोकरहा -ए -(हुनरपीश-ए-नुमाईशहा-ए- ख़नदेह दार) माअ्रूफ़ रा तमाशा ख़ाहीद करद।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
35. यहाँ का लोकप्रिय कैसीनो कौन सा है?	کازینوی معروف اینجا کدام است؟	काज़ीनो-ए-माअ़रूफ़-ए-ईनजा कुदाम अस्त?

24. पत्र-पत्रिकाएँ,पुस्तकालय

روزنامہ،مجلہا،کتابخانہ रूज़नामे,मजल्लेहा,किताबखाने

1. मैं अंग्रेजी समाचार-पत्र/पत्रिका कहाँ से खरीद सकता हूँ?	از کجا می توانم روزنامہ/مجلّہ انگلیسی را بخرم؟	अज़ कुजा मी तवानम रूज़नामे/मजल्ले-ए-इंगलिसी रा बेख़रम?
2. आप समाचार-पत्र होटल के स्टॉल से खरीद सकते हैं।	از فروشگاہ ہوتل می توانید روزنامہ بخرید۔	अज़ फ़रूशगाह-ए- होतल मी तवानीद रूज़नामे बेख़रीद।
3. इस समाचार-पत्र की क्या क़ीमत है?	قیمت این روزنامہ چیست؟	क़ीमत-ए-ईन रूज़नामे चीस्त?
4. आपके यहाँ कौन-कौन से भारतीय समाचार-पत्र मिलते हैं?	کدام روزنامہ ہای ہند باشما فراہم است؟	कुदाम रूज़नामेहा-ए-हिन्द बाशुमा फ़राहम अस्त?
5. क्या यह इस पत्रिका का नवीनतम अंक है?	آیا این تازہ ترین نشریۂ این مجلّہ است؟	आया ईन ताज़ेह तरीननशरीय-ए-ईन मजल्ले अस्त?
6. अंग्रेज़ी भाषा की पत्रिकाएँ कहाँ मिलती हैं?	از کجا می توان مجلّہ ہای انگلیسی گرفت؟	अज़ कुजा मीतवान मजल्लेहा-ए-इन्गलीसी गिरफ़त?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
7. विदेशी भाषा की पुस्तकें किस दुकान पर मिल सकती हैं?	از کدام مغازه (دکان) می توان کتابهای زبان خارجی گرفت؟	अज़ कुदाम मग़ाज़े (दुक्कान) मीतवान किताबहा-ए-ज़बान -ए-ख़ारजी गिरफ़्त?
8. विदेशी भाषाओं का साहित्य यहाँ नहीं मिलता।	ادبیات زبانهای خارجی اینجا فراهم نیست۔	अदबीयात-ए-ज़बानहा-ए-ख़ारजी ईनजा फ़राहम नीस्त।
9. हिंदी-फारसी वार्तालाप पुस्तिका कहाँ मिलती है?	از کجا می توان کتاب مکالمۂ ہندی فارسی گرفت؟	अज़ कुजा मीतवान किताब मुकालम -ए-हिन्दी-फ़ारसी गिरफ़्त?
10. पुस्तकालय कहाँ है?	کتابخانہ کجا است؟	किताबख़ाने कुजा अस्त?
11. पुस्तकालय कैसे पहुँचा जा सकता है?	چگونہ می توان بہ کتابخانہ رسید؟	चेगूने मीतवान बे किताबख़ाने रसीद?
12. पुस्तकालय कितने बजे खुलता है?	چہ وقت کتابخانہ باز می شود؟	चे वक़्त किताबख़ाने बाज़ मी शवद?
13. क्या मैं पुस्तकालय का उपयोग कर सकता हूँ?	آیا من می توانم از کتابخانہ استفادہ کنم؟	आया मन मीतवानम अज़ किताबख़ाने इसतेफादह कुनम?
14. यहाँ आप किसी भी मनपसंद पुस्तक का उपयोग कर सकते हैं।	شما اینجا می توانید از کتاب موردِ پسند خود استفادہ کنید۔	शुमा ईनजा मीतवानीद अज़ किताब-ए-मुरीद-ए-पसन्द-ए-खुद इसतेफ़ादेह कुनीद।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
4. कृपया मुझे रेडियो कार्यक्रम की पत्रिका दें।	لطفاً مرا کتابچۂ برنامہ ہای رادیو بدہید۔	लुतफ़न मरा किताबचे-ए-बरनामेहा-ए-रादीओ बेदेहीद।
5. मैं एक ट्रांजिस्टर/ रंगीन टी० वी० खरीदना चाहता हूँ।	من می خواہم یک ترانزیستور تلویزون رنگین بخرم۔	मन मी ख़ाहम यक तराज़ीस्तोर/तलवीज़ून-ए-रंगीन बेख़रम।
6. क्या आप प्रायः टी० वी० देखते हैं?	آیا شما مرتب تلویزون تماشا می کنید؟	आया शुमा मोरत्तब तलवीज़ून तमाशा मी कुनीद?
7. मैं टेलीविज़न देखना चाहता हूँ।	من می خواہم تلویزون تماشا کنم۔	मन मी ख़ाहम तलवीज़ून तमाशा कुनम।
8. कृपया आवाज़ ठीक करें।	لطفاً صدارا درست بکنید۔	लुतफ़न सदारा दुरूस्त बेकुनीद।
9. कृपया दूसरा कार्यक्रम लगाएँ।	لطفاً برنامہ دیگر عوض کنید۔	लुतफ़न बरनामे-ए-दीगर अेवज़ बेकुनीद।
10. टी० वी० पर बच्चों का कार्यक्रम दिन में कितनी बार होता है?	در یک روز برنامہ ہای بچہ ھا چند بار پخش می شود؟	दर यक रूज़ बरनामेहा-ए-बच्चेहा चन्द बार पख़्श मी शवद?
11. दिन में दो बार।	در روز، دو بار۔	दर रूज़, दो बार।
12. क्या आज टी०वी० पर खेल-कूद का कोई कार्यक्रम है?	آیا امروز برنامہ ای مربوط بہ بازی پخش می شود؟	आय इमरूज़ बरनामेई मरबूत बे बाज़ी पख़्श मी शवद?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
15. ग्रंथ-सूची कहाँ है?	کاتالوگ (کتاب فہرست) کجا است؟	कातालोग (किताब फिहरिस्त) कुजा अस्त?
16. क्या आपके पास अंग्रेजी में ग्रंथ सूची है?	آیا شما کتاب فہرست در زبان انگلیسی دارید؟	आया शुमा किताब फिहरिस्त दर ज़बान-ए-इनगलीसी दारीद?
17. जी हाँ, है।	بلی، است۔	बले, अस्त।
18. कृपया अपने देश के दो प्रमुख कवियों/उपन्यासकारों के नाम बताएँ।	لطفاً اسم دوتا شاعر/رمان نویس معروف کشور خود را نام ببرید۔	लुतफन ईसम-ए-दो ता शाएर/रूमान नवीस-ए-माअ़रूफ़ -ए-किशवर-ए-खुद रा नाम बेबरीद।

25. रेडियो/टी० वी०

رادیو/تلویزون रादीओ/तलवीज़ून

1. कृपया रेडियो/टी० वी० चलाएँ/बंद करें।	لطفاً رادیو/تلویزون را روشن کنید/خاموش کنید۔	लुतफन रादीओ/तलवीज़ून रा रौशन कुनीद/खामूश कुनीद।
2. मुझे संगीत के कार्यक्रम पसंद हैं।	من برنامہ ہای موسیقی را دوست دارم۔	मन बर नामेहा-ए-मौसीक़ी रा दुस्त दारम।
3. समाचार कब प्रसारित होते हैं?	خبر چہ وقت پخش می شود؟	खबर चे वक़्त पख़श मी शवद?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
13. हाँ, खेल-कूद का कार्यक्रम दूसरे चैनल पर है।	بلی، برنامۂ بازی و ورزش بر چانال دیگر است۔	बले बरनामे-ए-बाज़ी व वरज़िश बर चानाल-ए-दीगर अस्त।
14. क्या आपके यहाँ रंगीन टी० वी० है?	آیا شما تلویژون رنگین دارید؟	आया शुमा तलवीज़ून-ए-रंगीन दारीद?
15. अंग्रेजी में समाचार कब प्रसारित होते हैं?	اخبار انگلیسی بچہ وقت پخش می شود؟	अख़बार इनगलीसी बेचे वक़्त पख़्श मी शवद?
16. क्या आज कोई अंग्रेजी फिल्म दिखाई जाएगी?	آیا امروز فیلم انگلیسی نشان می دہند؟	आया इमरूज़ फ़ीलम-ए-इनगलीसी निशान मी देहंद?
17. आज-कल टी० वी० पर कौन-सा सीरियल चल रहा है?	اینروزہا چہ سریال در تلویژون پخش می شود؟	इनरूज़हा चे सिरियाल दर तलवीज़ून पख़्श मी शवद?
18. क्या रेडियो पर कोई हिंदी कार्यक्रम भी होता है?	آیا در رادیو، برنامۂ ہندی نیز پخش می شود؟	आया दर रादिओ बरनामे-ए- हिन्दी नीज़ पख़्श मी शवद?
19. नहीं, हिंदी में कोई कार्यक्रम नहीं होता।	نخیر، ہیچ برنامہ ہندی پخش نمی شود۔	नख़ैर, हीच बरनामे-ए-हिन्दी पख़्श नमी शवद।
20. क्या रेडियो पर बी० बी० सी० का कोई कार्यक्रम सुना जा सकता है?	آیا در رادیو می توان برنامہ ای بی بی سی گوش داد؟	आया दर रादिओ मीतवान बरनामे-ए-बी० बी० सी० गुशदाद?
21. जी हाँ, अवश्य।	بلی، حتماً می توان گوش داد۔	बले, हतमन मी तवान गुश दाद।

26. खेलकूद

بازی و ورزش बाज़ी व वरज़िश

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
1. क्या आप किसी खेल का अभ्यास करते/करती हैं?	آیا شما بازی می کنید؟	आया शुमा बाज़ी मी कुनीद?
2. मैं फुटबॉल/वॉलीबॉल/ बास्केट बॉल का अभ्यास करती/करता हूँ।	من بازیهای فتبال/ والیبال/ بسکتبال را بازی می کنم.	मन बाज़ीहा-ए-फुतबाल/ वालीबाल/ बसकेतबाल रा बाज़ी मी कुनम।
3. मुझे शतरंज/ क्रिकेट खेलना पसंद है।	من بازیهای شطرنج/ کریکت را دوست دارم.	मन बाज़ीहा-ए-शत्‌रंज/ क्रीकेत रा दुस्त दारम।
4. मैं तैरना पसंद करता/ करती हूँ।	من شنا کردن را دوست دارم.	मन शेना करदन रा दुस्त दारम।
5. प्रत्येक सुबह मैं जॉगिंग करती/ करता हूँ।	من هر روز صبح جاگینگ (آهسته دویدن) می کنم.	मन हर रूज़ सुबह जागींग (आहिस्ते दवीदन) मी कुनम।
6. मैं मित्रों के साथ ताश खेलना पसंद करता/ करती हूँ।	من با دوستان کارت بازی را دوست دارم.	मन बा दुसतान कार्त बाज़ी रा दुस्त दारम।
7. मैं सप्ताह में दो बार टेनिस खेलता/ खेलती हूँ।	من در هفته دوبار تنیس بازی می کنم.	मन दर हफ़्ते दो बार तेनिस बाज़ी मी कुनम।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
8. मेरी पत्नी गोल्फ खेलती है।	زن من چوگان (گلف) بازی می کند.	ज़न-ए-मन चौगान (गेलफ) बाज़ी मी कुनद।
9. आपने कितनी अवधि का प्रशिक्षण लिया है?	شما برای چه مدت دورهٔ کارآموزی (تربیت) گذرانده اید؟	शुमा बरा-ए-चे मुद्दत दौरेह -ए-कार आमुज़ी (तरबीयत) गुज़रानदेह ईद?
10. आप कौन-कौन से क्लब में प्रशिक्षण देती/देते हैं?	شما در کدام باشگاه (کلب) تدریس می کنید؟	शुमा दर कुदाम बाशगाह (कलब) तदरीस मी कुनीद?
11. आप के देश में सर्वाधिक लोकप्रिय खेल कौन से हैं?	معروفترین بازی در کشورتان چه است؟	मअ्रूफ़ तरीन बाज़ी दर किश्वर-ए-तान चे अस्त?
12. आपके शहर में कितने स्टेडियम हैं?	در شهر شما چندتا ورزشگاه وجود دارد؟	दर शहर-ए-शुमा चन्द ता वरज़िशगाह वजूद दारद?
13. मैच कब शुरू होगा?	مسابقۂ بازی بچه وقت آغاز خواهد شد؟	मुसाबक़े-ए-बाज़ी बेचे बक़्त आग़ाज़ ख़ाहद शुद?
14. आज कौन-कौन सी टीम खेल रही हैं?	امروز چه تیمها (گروهها) بازی می کنند؟	इमरूज़ चे तीमहा (गिरूहे) बाज़ी मी कुनन्द?
15. कौन जीत रहा है?	کدام (تیم) پیروزی می شود، کدام پیشی می برد؟	कुदाम तीम पीरूज़ मी शवद? कुदाम पीशी मी बरद?
16. गोल किसने किया?	که گل زده است؟	के गोल ज़देह अस्त?
17. मैच बिना हार-जीत के समाप्त हो गया।	مسابقه بازی بدون نتیجه به پایان رسید.	मुसाबक़े-ए-बाज़ी बिदुन-ए-नतीजे बे पायान रसीद।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
18. क्या आपको खिलाड़ियों का प्रदर्शन अच्छा लगा?	آیا کار کردگی (کارآئی) بازیگران خوش تان آمد؟	आया कारकरदगी-ए-बाज़ीगरान ख़ुश-ए-तान आमद?
19. चैंपियन कौन बना?	کہ قہرمان مسابقہ گردید؟	के क़हर मान-ए-मुसाबेक़े गरदीद?
20. स्वर्ण/रजत/कांस्य पदक किसे मिला?	مدال طلا/نقرہ/برنز کہ گرفت؟	मेदाल तेला/नक़रेह/बेरेंज़ के गिरफ़त?

27. शिक्षण

آموزش و پرورش आमूज़िश व परवरिश

1. मेरी आपके देश की शिक्षा प्रणाली में रुचि है।	من در بارۂ نظام آموزش و پرورش کشورتان علاقہ مند ہستم۔	मन दरबारे-ए-निज़ाम-ए-आमूज़िश व परवरिश-ए-किशवर -ए-तान एलाक़े मन्द हसतम।
2. प्राथमिक/ हाई स्कूल/ कॉलेज की शिक्षा कितने समय में पूरी होती है?	در چہ مدت دورہ ھای آموزشی مقدماتی، دبیرستان و دانشکدہ بہ پایان می رسد؟	दर चे मुद्दत दौरेहा-ए-आमूज़िशी-ए- मोक़द्दमाती दबीरीसतान व दानिशकदेह बे पायान मी रसद?
3. क्या प्राथमिक/माध्यमिक शिक्षा अनिवार्य है?	آیا دورہ ھای آموزش مقدماتی/ میانسالی اجباری است؟	आया दौरेहा-ए-आमूज़िशी-ए-मुक़द्दमाती/ मयानसाली इजबारी अस्त?
4. क्या भारत में शिक्षा निःशुल्क है?	آیا در ہند آموزش رایگان است؟	आया दर हिन्द आमूज़िश रायगान अस्त?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
5. क्या भारत में निजी विद्यालय/ विश्व-विद्यालय हैं?	آیا در هند مدرسه/ دانشگاه شخصی وجود دارد؟	आया दर हिन्द मदरसे/ दानिशगाह-ए-शख़सी वजुद दारद?
6. आपकी शिक्षा कहाँ तक हुई है?	شما چه دوره های آموزشی گذرانده اید؟	शुमा चे दौरेहा-ए-आमुज़िशी गुज़रानदेह ईद?
7. मैंने प्राथमिक/ कॉलेज/ उच्च स्तर तक शिक्षा प्राप्त की है।	من تحصیلات دورهٔ مقدماتی/ دانشکده/دانشگاهی را گذرانده ام۔	मन तहसीलाते दौरह-ए-मोक़द्दमाती दानिशकदेह/ दानिशगाही गुज़रान देह अम।
8. मैं शोधकार्य कर रहा/ रही हूँ।	من دارم تحقیق می کنم۔	मन दारम तहक़ीक़ मी कुनम।
9. मैं असिस्टेंट प्रोफेसर/ लेक्चरर हूँ।	من استادیار/مدرس هستم۔	मन उसतादीयार/ मुदररीस हसतम।
10. क्या यहाँ के विश्व-विद्यालयों में भारतीय विद्या विभाग है?	آیا در دانشگاه های این جا بخشهای مطالعات هند وجود دارد؟	आया दर दानिशगाहा-ए-ईनजा, बख़शहा-ए-मुतालेआत-ए- हिन्द वजुद दारद?
11. शिक्षण सत्र कब आरंभ होता है?	دورهٔ تحصیلی کی آغاز می شود؟	दौरेह-ए-तहसीली कय आग़ाज़ मी शवद?
12. यहाँ कौन-कौन सी विदेशी भाषाएँ पढ़ाई जाती हैं?	اینجا چه زبانهای خارجی تدریس می شود؟	ईनजा चे ज़बानहा-ए-ख़ारजी तदरीस मी शवद?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
13. क्या भारत में छात्र काम करते हैं?	آیا در ہند دانش آموزان کار می کنند؟	आया दर हिन्द दानीश आमुज़ान कार मी कुनन्द?
14. हाँ, वे व्यक्तिगत रूप से पढ़ाते/विभिन्न संस्थाओं में काम करते हैं।	بلی، ایشان شخصاً تدریس می کنند/ در موسسه های مختلف کار می کنند۔	बले, ईशान शख़्सन तदरीस मी कुनन्द/दर मुअस्ससे हा-ए-मुख़्तलीफ़ कार मी कुनन्द।
15. क्या आप छात्र/छात्रा हैं?	آیا شما دانش آموز ہستید؟	आया शुमा दानिश आमुज़ हस्तीद?
16. हाँ, मैं छात्र/छात्रा हूँ।	بلہ، من دانش آموز ہستم۔	बले, मन दानिश आमुज़ हसतम।
17. आप कहाँ पढ़ते/पढ़ती हैं?	شما کجا درس می خوانید؟	शुमा कुजा दरस मी ख़ानीद?
18. मैं कॉलेज/विश्वविद्यालय में पढ़ता/पढ़ती हूँ।	من در دانشکده/دانشگاه درس می خوانم۔	मन दर दानिशकदेह/दानिश -गाह दरस मी ख़ानम।
19. आप किस विभाग में पढ़ते/ पढ़ती हैं?	شما در کدام بخش/شعبہ درس می خوانید؟	शुमा दर कुदाम बख़्श/शोअ़बे दरस मी ख़ानीद?
20. मैं अर्थशास्त्र विभाग में पढ़ता/ पढ़ती हूँ।	من در بخش اقتصادیات درس می خوانم۔	मन दर बख़्श-ए- एक़्तसा-दीयात दरस मी ख़ानम।
21. आपका विषय क्या है?	رشتۂ شما چہ است؟	रिशते-ए-शुमा चे आल?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
22. आप सांध्यकालीन कक्षा में पढ़ते/ पढ़ती हैं अथवा दिन में?	شما در کلاسہای عصر شرکت می کنید یا در کلاسہای روز؟	शुमा दर क्लासहा-ए-अस़र शिरकत मी कुनीद या दर क्लासहा-ए-रूज़?
23. मैं दिवा/ सांध्यकालीन छात्र/ छात्रा हूँ।	من دانشجوی کلاسہای روز/عصر ہستم۔	मन दानिशजू-ए-क्लासहा-ए- रूज़/अस़र हस्तम।
24. आप किस वर्ष के/ की छात्र/ छात्रा हैं?	شما در کدام سال تحصیلی دانش آموز ہستید؟	शुमा दर कुदाम साल-ए-तहस़ीली दानिश आमूज़ हसतीद?
25. मैं पहले/दूसरे/ तीसरे/अंतिम वर्ष का/ की छात्र/छात्रा हूँ।	من دانش آموز سال اوّل/دوم/ سوم/آخر ہستم۔	मन दानिश आमूज़े साल-ए-अव्वल/दोव्वम/सेव्वम/ आख़िर हसतम।
26. क्या आपको छात्रवृत्ति मिलती है?	آیا شما بورس دانشجویی می گیرید؟	आया शुमा बोर्स-ए-दानिशजुई मी गीरीद?
27. जी हाँ, जी नहीं।	بلہ/نخیر۔	बले/नख़ैर।
28. शिक्षा पूरी करने के बाद आप क्या करेंगे/ करेंगी?	پس از تکمیل تحصیلات شما چہ خواہید کرد؟	पसअज़ तकमीले तहस़ीलात शुमा चे ख़ाहीद करद?
29. मैं शिक्षक/शिक्षिका बनना चाहता/चाहती हूँ।	من می خواہم آموزگار بشوم۔	मन मी ख़ाहम आमूज़गार बेशवम।
30. इस कक्षा में कितने छात्र हैं?	در این کلاس چند تا شاگردان ہستند؟	दर ईन क्लास चन्द ता शागिरदान हसतन्द?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
31. रसायन विभाग के अध्यक्ष कौन हैं?	رئیس بخش (کیمیا) علم شیمی کیست؟	रईस-ए-बख़्श (कीमीया) ईलम-ए-शीमी कीसत?
32.क्या आपके विश्व-विद्यालय में भाषा पढ़ाने की व्यवस्था है?	آیا دردانشگاه شما بخش آموزش زبان وجود دارد؟	आया दर दानिश गाह-ए-शुमा बख़्श-ए-आमूज़ीश-ए-ज़बान वजूद दारद?
33. इस विभाग में किन-किन विषयों की शिक्षा दी जाती है?	دراین بخش چه درسها تدریس می شود؟	दर ईन बख़्श चे दरसहा तदरीस मी शवद?
34. इस विश्वविद्यालय में क्या-क्या उपाधियाँ दी जाती हैं?	دراین دانشگاه چه درجات تحصیلی تقدیم می شود؟	दर ईन दानिशगाह चे दरजात-ए-तहसीली तक़दीम मी शवद?
35. विश्वविद्यालय का गर्मी का सत्र कब प्रारंभ होता है?	دورهٔ تابستانی این دانشگاه کی شروع می شود؟	दौरेह-ए-ताबिसतानी-ए-ईन दानिशगाह के शुरूअ़ मी शवद?
36. आपने किस विश्व-विद्यालय से परीक्षा पास की है?	شما تحصیلات خود را در کدام دانشگاه گذرانده اید؟	शुमा तहसीलात-ए-ख़ुद रा दर कुदाम दानिशगाह गुज़रान देह ईद?
37. क्या यहाँ हिंदी भी पढ़ाई जाती है?	آیا اینجا زبان هندی هم تدریس می شود؟	आया ईनजा ज़बान-ए-हिन्दी हम तदरीस मी शवद?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण

28. यात्रा

سفر सफ़र

1. मैं हवाई अड्डे/रेलवे स्टेशन/बस अड्डे कैसे पहुँच सकती/सकता हूँ ?	من چگونه می توانم به فرودگاه/ ایستگاه قطار/ ایستگاه اتوبوس برسم؟	मन चेगुने मी तवानम बे फ़रूदगाह/ईसतगाह-ए-क़तार/ईस्तगाह-ए-अतुबूस बेरसम?
2. एअरलाइंस की विशेष बस द्वारा/ टैक्सी द्वारा आप हवाई अड्डे पहुँच सकते हैं।	بوسیلهٔ اتوبوس مخصوص خط هواپیمای/ تاکسی شما می توانید به فرودگاه برسید۔	बेवसीले-ए-अतुबूस मख़सूस खत-ए-हावपैमाई/ ताकसी शुमा मी तवानीद बे फ़ुरूदगाह बेरसीद।
3. रेलवे/बस/हवाई यात्रा की समय सारणी से संबंधित सूचना प्राप्त करने का टेलीफोन नं० क्या है?	شمارهٔ تلفن برای پرس وجوی اوقات پرواز و حرکت قطار/ اتوبوس/هواپیما چیست؟	शुमारे-ए-तेलफ़ुन बराए पुरस व जूए अवक़ात-ए-परवाज़ व हरकत-ए-क़तार/अतूबूस/हवापैमा चीस्त?
4. हवाई जहाज़/ रेल/ बस का टिकट कहाँ से मिलेगा?	بلیط هواپیما/ قطار/ اتوبوس از کجا دریافت می شود؟	बलीत-ए-हवा पैमा/ क़तार/ अतुबूस अज़ कुजा दरयाफ़त मी शवद?
5. दिल्ली के लिए गाड़ी किस स्टेशन से जाती है?	برای دہلی قطار از کدام ایستگاه حرکت می کند؟	बरा-ए-देहली क़तार अज़ कुदाम ईस्तगाह हरकत मी कुनद?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
6. (I)टिकट घर कहाँ है? (II)पूछताछ काउंटर/ प्रतीक्षालय कहाँ है?	(۱)دفتر بلیط کجا است؟ (۲) ایستگاهِ پرس وجو/ اطاق انتظار کجا است؟	(I)दफ़तर-ए-बलीत़ कुजा अस्त? (II) ईसतगाह-ए-पुरस-वजू/उताक़-ए-ईनतज़ार कुजा अस्त?
7. प्रवेश द्वार के बराबर में/ स्टेशन के सामने।	در برابر درِ ورود/ روبروی ایستگاه۔	दर बराबर-ए-दर-ए-वरूद/रूबरू-ए- ईस्तगाह।
8. प्लेटफार्म पर पहुँचने का रास्ता किधर से है?	راه به ایستگاه از کجا است؟	राह बे ईस्तगाह अज़ कुजा अस्त?
9. कृपया मुझे शयनयान के दो टिकट दें।	لطفاً مرا دو بلیط تختۂ خواب بدہید۔	लुत़फन मरा दो बलीत़-ए-तख़ते-ए- ख़ाब बेदेहीद।
10. मुझे नीचे/ ऊपर की बर्थ चाहिए।	لطفاً تختۂ خوابِ پائین/ بالا می خواہم۔	लुत़फन तख़ते-ए-ख़ाब-ए-पाईन/ बाला मी ख़ाहम।
11. क्या रेल में रेस्तरां है?/ क्या हवाई अड्डे पर रेस्तरां है?	آیا در قطار ریستوران است؟ آیا در فرودگاہ ریستوران است؟	आया दर क़तार रेसतोरान अस्त?/ आया दर फ़रूदगाह रेसतोरान अस्त?
12.एक टिकट कितने का है?	ہزینۂ یک بلیط چقدر است؟	हज़ीने-ए-यक बलीत़ चेक़दर अस्त?
13. मैं इस टिकट को बदलना चाहता/चाहती हूँ।	من می خواہم این بلیط را عوض بکنم۔	मन मी ख़ाहम ईन बलीत़ रा अ़ेवज़ बे कुनम।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
14. यहाँ गाड़ी कितनी देर रुकेगी?	قطار برای چند دقیقه/ساعت اینجا توقف می کند؟	क़तार बरा-ए-चंद दक़ीक़े/ साअत ईनजा तवक़्क़ुफ़ मी कुनद?
15. अगली बस कब जाएगी?	اتوبوس بعد به چه وقت می رود؟	अतुबूस-ए-बाद बे चे वक़्त मी रवद?
16. दिल्ली के लिए हवाई जहाज किस दिन जाता है?	برای دہلی ہواپیمای مسافربری چه روز پروازی کند؟	बरा-ए-देहली हवापैमा-ए-मुसाफ़िर बरी चे रूज़ परवाज़ मी कुनद?
17. दिल्ली से आने वाला हवाई जहाज किस समय पहुँचता है?	پرواز (هواپیما) از دہلی چه وقت می رسد؟	परवाज़ (हवा पैमा) अज़ देहली चे वक़्त मी रसद?
18. आपकी उड़ान संख्या क्या है?	شمارهٔ پرواز شما چه است؟	शुमारे-ए-परवाज़-ए- शुमा चे अस्त?
19. सुरक्षा जाँच किस समय शुरू होती है?	رسیدگی امنیتی چه وقت آغاز می شود؟	रसीदगी-ए-अमनीयती चे वक़्त आग़ाज़ मी शवद?
20. प्रस्थान से एक/दो घंटे पहले जांच शुरू होती है।	یک/دو ساعت پیش از حرکت/ پرواز رسیدگی شروع می شود.	यक/दो साअत पीश अज़ हरकत/ परवाज़ रसीदगी शुरूअ़ मी शवद।
21. एक किलो अतिरिक्त सामान का कितना शुल्क देना होगा?	برای یک کیلو اسباب اضافه چقدر مالیات باید پرداخت؟	बरा-ए-यक किलो असबाब-ए-एज़ाफे चे कदर मालियात बायद परदाख़्त?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
22. क्या यह बैग मैं अपने साथ ले जा सकता/ सकती हूँ?	آیا می توانم این کیف را با خود ببرم؟	आया मी तवानमईन कीफ़ रा बा खुद बे बरम?
23. कृपया मुझे मेरी सीट दिखाएँ।	لطفاً صندلی من را نشان بدهید۔	लुतफ़न सनदली-ए-मन रा निशान बेदेहीद।
24. हवाई जहाज़ कितनी देर से उड़ेगा?	هواپیما چه وقت پرواز خواهد کرد؟	हवा पैमा चे वक़्त परवाज़ ख़ाहद करद?
25. हम गंतव्य स्थान पर कब पहुँचेंगे?	ما چه وقت به محلِ عزیمت خواهیم رسید؟	मा चे वक़्त बे महल-ए-अज़ीमत ख़ाहीम रसीद?
26. कृपया मुझे एक गिलास पानी/जूस/ सिरदर्द की गोली दें।	لطفاً مرا یک لیوان آب/آب میوه/قرص سردرد بدهید۔	लुतफन मरा यक लीवान-ए-आब/आब-ए-मीवेह/ कुर्स-ए-सर दर्द बेदेहीद।
27. सुखमय हवाई यात्रा के लिए धन्यवाद।	برای پرواز راحتی بخش متشکرم۔	बरा-ए-परवाज़-ए- राहती बख़्श मुतशक्करम।

29. कस्टम और पासपोर्ट संबंधी औपचारिकताएँ

تشریفات مربوط به گمرک و گذرنامه तशरीफ़ात मरबूत बे गुमरक व गुज़रनामे

1. कृपया प्रस्थान/आगमन संबंधी यह फार्म भरें।	لطفاً این فارم برای عزیمت (حرکت)/ورود پر کنید۔	लुतफन ईन फार्म बरा-ए-अज़ीमत (हरकत)/ वरूद पुर कुनीद।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
2. कृपया यहाँ हस्ताक्षर करें।	لطفاً اینجا امضاء بکنید.	लुतफ़न ईनजा इमज़ा बे कुनीद।
3. अपना पासपोर्ट दिखाएँ।	گذرنامۂ خود را نشان بدہید.	गुज़रनामे-ए-ख़ुद रा निशान बे देहीद।
4. आपके पास कितना सामान है?	شما چہ قدر اسباب دارید؟	शुमा चे क़दर असबाब दारीद?
5. क्या आपके पास सीमा शुल्क लगने वाली कोई वस्तु है?	آیا شما اسبابی موردِ پرداخت مالیات گمرکی دارید؟	आया शुमा असबाबी मुरिद -ए-परदाख़्त मालियात-ए-गुमरकी दारीद?
6. जी नहीं।/ जी हाँ।	نخیر/ بلہ.	नख़ैर।/ बले।
7. अपना सूटकेस खोलें।	چمدان خود را باز کنید.	चमदान खुद रा बाज़ कुनीद।
8. आपको इस सामान पर सीमा शुल्क देना होगा।	برای این اسباب شما باید مالیات گمرکی بپردازید.	बरा-ए-ईन असबाब शुमा बायद मालियात-ए-गुमरकी बे परदाज़ीद।
9. मैं सीमा शुल्क पहले ही दे चुका हूँ/ चुकी हूँ।	من قبلاً مالیات گمرکی پرداختہ ام.	मन क़बलन मालियात गुमरकी परदाख़्तेअम।
10. कृपया रसीद दिखाएँ।	لطفاً رسید را نشان بدہید.	लुतफ़न रसीद रा निशान बे देहीद।

30. डॉक्टर के यहाँ

باپزشک बा पेज़िशक

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
1. आपको क्या तकलीफ है?	شما چه مشکل دارید؟	शुमा चे मुशकिल दारीद?
2. आप कैसा महसूस कर रहे हैं?	شما چطور احساس می کنید؟	शुमा चेतौर एहसास मी कुनीद?
3. मेरी बच्ची/ मेरे पति/ पत्नी की तबियत ठीक नहीं है।	حالتِ دخترم/ زنم/ شوهرم خوب نیست۔	हालत-ए-दुख़तरम/ज़नम/ शौहरम ख़ुब नीस्त।
4. कृपया डॉक्टर/ एंबुलेंस बुलाएँ।	لطفاً پزشک/آمبولانس را بخوانید۔	लुतफ़न पेज़िशक/ आमबुलांस रा बे ख़ानीद।
5. डॉक्टर कब तक आएगा?	پزشک تا کی خواهد آمد؟ پزشک چه وقت خواهد آمد؟	पेज़ीशक ता कै ख़ाहद आमद?/पेज़िशक चे वक़्त ख़ाहद आमद?
6. मुझे बुखार/ खाँसी/ जुकाम है।	من تب/سرفه/زکام دارم۔	मन तीब/सुरफे/जुकाम दारम।
7. क्या आपको भूख ठीक लगती है?	آیا اشتهای شما خوب است؟	आया ईशतहा-ए-शुमा ख़ुब अस्त?
8. जीभ दिखाएँ/ बुखार नापें।	زبان را نشان بدهید/ تب را بسنجید۔	ज़बान रा निशान बेदेहीद/ तीब रा बेसनजीद।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
9. लंबी सांस लें। मुँह खोलें।	نفس عمیق بکشید. دهان را باز کنید.	नफ़स-ए-अमीक़ बेकशीद/ दहान रा बाज़ कुनीद।
10. कृपया लेट जाएँ।	لطفاً دراز بشوید.	लुत्फ़न दराज़ बेशवीद।
11. आपको कहाँ दर्द है?	کجا درد می کند؟	कुजा दर्द मी कुनद?
12. आपको मूत्र/ खून की जाँच करानी होगी।	شما باید ادرار/ خون را برای آزمایش/ تحقیق بدهید.	शुमा बायद एदरार/खून रा बराए आज़माईश/ तहक़ीक़ बेदेहीद।
13. मैंने दवाइयाँ लिख दी हैं। आप कैमिस्ट से ले लीजिए।	من دوا نوشته ام شما از دوا خانه بگیرید.	मन दवा नविशते अम शुमा अज़ दवाख़ाना बेगीरीद।
14. आपको कितनी फ़ीस दूँ?	چقدر پرداز ه به شما بدهم؟	चेक़रद परदाज़ेह बे शुमा बे देहम?

31. दंत-चिकित्सक
دندانپزشکی दनदान पेज़िशकी

1. कृपया मेरे दाँतों की जाँच कीजिए।	لطفاً دندانِ من را استفسار کنید.	लुत्फ़न दनदान-ए- मन रा इसतफ़सार कुनीद।
2. मेरे मसूढ़े सूज गए हैं।	لثۂ دندانم خیش شده است.	लसे-ए-दनदानम ख़ीश शुदेह अस्त।
3. मेरे दाँत में दर्द है।	دندانم درد می کند.	दनदानम दरद मी कुनद।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
4. मेरे दाँत में खोखलापन (कैवेटी) है।	دندانِ من کرم خوردہ است۔	दनदान-ए-मन केर्म ख़ुरदेह अस्त।
5. कृपया दाँत भर दीजिए।	لطفاً دندان را پُر بکنید۔	लुतफ़न दनदान रा पुर बेकुनीद।
6. इस दाँत को निकाल दीजिए।	این داندان را بیرون بکشید۔	ईन दनदान रा बीरून बे कशीद।
7. मेरे दाँत का दर्द कम कीजिए।	درد دندانم را معالجہ بکنید۔	दर्द-ए-दनदानमरा मुआ़लजे बे कुनीद।
8. अपना मुँह खोलिए।	دہانت را باز بکنید۔	दहानत रा बाज़ बेकुनीद।
9. आपका कौन-सा दाँत दर्द कर रहा है?	کدام دندانت دردی کند؟	कुदाम दनदानत दर्द मी कुनद?
10. आपके दाँतों में क्या लगता है? गर्म या ठंडा।	در دندانت چطور احساس می کنید؟ گرم یا سرد۔	दर दनदानत चे तौर एहसास मी कुनीद? गर्म या सरद।
11. क्या दर्द होता है?	چہ دردی کند؟	चे दर्द मी कुनद?
12. कुल्ला करें।	غرغرہ بکنید۔	ग़रग़ेरेह बे कुनीद।
13. मेरे पास कल/पाँच दिन बाद फिर आएँ।	فردا/ پس از پنج روز پیش من بیایید۔	फ़रदा/पस अज़ पंज रूज़ पीश-ए-मन बेआईद।

32. दवाइयों की दुकान

داروخانه/دواخانه दारू ख़ाना/दवा ख़ाने

1. दवाइयों की दुकान कहाँ है?	دکّان دوا کجا است؟	दुक्कान-ए-दवा कुजा अस्त?
2. क्या बिना नुस्खे के ये दवाइयाँ मिल सकती हैं?	آیا بدون تجویز (نسخه) این دوا می توان گرفت؟	आया बीदुन तजवीज़ (नुस्ख़े) ईन दवा मी तवान गिरफ़त?
3. कृपया मुझे सिर दर्द के लिए दवा दें।	لطفاً مرا دوای سردرد بدهید۔	लुत़फ़न मरा दवा-ए-सरदर्द बेदेहीद।
4. कृपया मुझे गोलियाँ दें।	لطفاً مرا قرص بدهید۔	लुत़फ़न मरा क़ुर्स बेदेहीद।
5. कल रात से मैं खाँसी से परेशान हूँ। कृपया कोई अच्छी दवाई दीजिए।	از دیشب من دچار سرفهٔ شدید هستم لطفاً داروئی خوب بدهید۔	अज़ दीशब मन दुचार-ए-सुरफे-ए-शदीद हसतम, लुत़फ़न दारूई ख़ूब बेदेहीद।

33. फर्म में

درشرکت (موسّسه بازرگانی) दर शीरकत (मुआस्स-ए-बाज़रगानी)

1. आप किस फर्म में काम करती/ करते हैं?	شما در کدام شرکت کار می کنید؟	शुमा दर कुदाम शीरकत कार मी कुनीद?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
2. मैं निजी/सरकारी फर्म में काम करती/करता हूँ।	من در یک موسسہ شخصی/دولتی کاری کنم۔	मन दर यक मुअस्ससए शख़्सी/दौलती कार मी कुनम।
3. आप किस पद पर हैं?	شما بر چہ منصب مأمور ہستید؟	शुमा बर चे मनसब मामूर हसतीद?
4. आपकी आमदनी कितनी है?	حقوق/درآمد شما چقدر است؟	हुक़ूक़/ दर आमद-ए-शुमा चे क़दर अस्त?
5. आप के कार्य के घंटे कितने हैं?	ساعتہای کار شما چہ است؟	साअ़तहा-ए-कार-ए-शुमा चे अस्त?
6. क्या आपको समय पर पदोन्नति मिलती है?	آیا شما سر وقت ترفیع (ترویج) می گیرید؟	आया शुमा सर-ए-वक़्त तरफीअ़ (तरवीज) मी गीरीद?
7. आपको साल में कितने दिन की छुट्टी मिलती है?	شما در سال چند روز تعطیل دارید؟	शुमा दर साल चन्द रूज़ ताअ़ती़ल दारीद?
8. क्या आप फ्लैट में रहते हैं?	آیا شما در آپارتمان زندگی می کنید؟	आया शुमा दर आपारतमान ज़िनदगी मी कुनीद?
9. नहीं, मेरा अपना मकान है।/ हाँ।	نخیر، من منزل خودم دارم۔	नख़ैर, मन मंज़िले ख़ुदम दारम।
10. क्या फर्म आपके फ्लैट का किराया देती है?	آیا سازمان تان اجارہ آپارتمان را پرداخت می کند؟	आया साज़मान-ए-तान एजारे-ए-आपारतमान रा परदाख़्त मी कुनद?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
11. आपके घर से फर्म कितनी दूर है?	دفتر شما از خانہ تا چند دور است؟	दफ़तर-ए-शुमा अज़ ख़ाने ता चन्द दूर अस्त?

34. कामकाज के बारे में

دربارۂ شغل و کار दरबारे-ए-शोग़ल व कार

1. आपको क्या चाहिए?	شما چہ می خواہید؟	शुमा चे मी ख़ाहीद?
2. कृपया यह पैक कर दें।	لطفاً این را بستہ بندی بکنید۔	लुतफ़न ईन रा बस्ते बन्दी बे कुनीद।
3. मेरी प्रतीक्षा करें।	منتظرِ من باشید۔	मुनतज़िर-ए-मन बाशीद।
4. थोड़ा रुकें/ जल्दी चलें।	یک کمی بایستید/تند بیائید۔	यक कमी बे इसतीद/ तुन्द बे आईद।
5. क्या आप मेरे साथ नृत्य करेंगी?	آیا شما با من میل رقص دارید؟	आया शुमा बा मन मैल रक़स दारीद?
6. कृपया मुझे टेलीफोन करें।	لطفاً مرا تلفن بکنید۔	लुतफ़न मरा तेलीफ़ून बेकुनीद।
7. आप कल/परसों/ तीन दिन बाद मुझसे मिलें।	شما فردا/پس فردا/پس از سہ روز با من ملاقات بکنید۔	शुमा फ़रदा/पस फ़रदा/ पस अज़ सेह रूज़ बा मन मुलाक़ात बे कुनीद।
8. कृपया इसे अतिशीघ्र भेज दें।	لطفاً این را فوری بفرستید۔	लुतफ़न ईन रा फ़ौरी बेफरिसतीद।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
9. मुझे आपसे कुछ पूछना है।	من می خواہم چیزی از شما بپرسم (دریافت کنم)۔	मन मी ख़ाहम चीज़ी अज़ शुमा बे पुरसम/ (दरयाफ़्त कुनम)।
10. क्या मैं अंदर आ सकता/सकती हूँ?	آیا اجازہ است درون بیایم؟	आया एजाज़ेह अस्त दरून बे आयम?
11. क्या मैं जा सकता/सकती हूँ?	آیا اجازہ است بروم؟	आया एजाजेह अस्त बेरवम?
12. क्या यहाँ धूम्रपान करने की अनुमति है?	آیا اینجا برای سیگار کشیدن اجازہ است؟	आया ईनजा बरा-ए-सीगार कशीदन एजाज़ेह अस्त?
13. कृपया यह खिड़की/ दरवाजा खोल दें।	لطفاً این پنجرہ/در را باز بکنید۔	लुत्फ़न ईन पनजरेह/ दर रा बाज़ बे कुनीद।
14. कृपया इसका अनुवाद करें।	لطفاً این را ترجمہ بکنید۔	लुत्फ़न ईनरा तरजुमे बेकुनीद।

35. धन्यवाद

سپاسگزاری सेपास गुज़ारी

1. धन्यवाद।	تشکر۔	तशक्कुर।
2. मैं आपको धन्यवाद देता हूँ।	شمارا تشکر می کنم۔	शुमारा तशक्कुर मी कुनम।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
3. धन्यवाद व्यक्त करने की आवश्यकता नहीं। यह मेरे लिए ख़ुशी की बात है।	جای تشکر نیست خواهش می کنم.	जा-ए-तशक्कुर नीसत ख़ाहिश मी कुनम।
4. सहायता/सलाह के लिए बहुत-बहुत धन्यवाद।	از کمک / مشورت تان بسیار متشکرم.	अज़ कुमक मशवरत-ए-तान बिसियार मुतशक्करम।
5. आमंत्रण के लिए धन्यवाद।	برای دعوت تان متشکرم.	बराए दावत-ए-तान मुतशक्करम।
6. आपके उपहार के लिए धन्यवाद।	تشکر برای هدیهٔ تان.	तशकुर बरा-ए-हदीये-ए-तान।
7. मैं आतिथ्य के लिए आपको धन्यवाद देता हूँ।	از مهمان نوازی (میزبانی) تان متشکرم.	अज़ मेहमान नवाज़ी (मेज़बानी) -ए-तान मुतशक्करम।
8. कोई बात नहीं।	خواهش می کنم.	ख़ाहिश मी कुनम।
9. हम आपका हार्दिक स्वागत करते हैं।	از شما استقبال گرم می نمائیم.	अज़शुमा इस्तक़बाल-ए-गर्म मी नुमाईम।
10. आपके उपकार के बदले में मैं आपकी क्या सेवा कर सकता हूँ?	در عوض التفات و مرحمت شما چه خدمتی برای شما می توانم بکنم؟	दर अवज़ इलतफ़ात व मरहमत -ए-शुमा चे ख़िदमती बराए शुमा मी तवानम बे कुनम?

36. क्षमा याचना

درخواست پوزش दरख़ास्त-ए-पोज़िश

1. क्षमा कीजिए।	ببخشید.	बे बख़्शीद।
2. क्षमा कीजिए, मैं पूछना चाहता हूँ कि..........	ببخشید، من می خواهم بپرسم کہ--- ---	बे बख़्शीद, मन मी ख़ाहम बे पुरसम के....
3. क्षमा कीजिए, मेरा उच्चारण अच्छा नहीं है।	ببخشید، تلفّظ من خوب نیست.	बे बख़्शीद, तलफ़्फ़ुज़्-ए-मन ख़ूब नीस्त।
4. क्षमा कीजिए, घर ढूँढने में विलंब हो गया।	ببخشید، در جستجوی خانہ دیر شد.	बेबख़्शीद, दर जुसत्जू-ए-ख़ाने दीर शुद।
5. मुझे दुःख है कि मैं मिलने/ पार्टी में न आ सका/ सकी।	متأسفم، نتوانستم برای ملاقات/بہ مھمانی (پارتی) بیایم.	मुतासिफ़म, नतवानिस्तम बरा-ए-मुलाक़ात/बे मेहमानी (पारती) बेआयम।
6. मुझे क्षमा करें, मैं जन्मदिन की बधाई देना भूल गया।	ببخشید، فراموش کردم بموقع جشن تولد (زادروز) تبریک بگویم.	बे बख़्शीद, फरामुश करदम बे मौक़े-ए-जशन-ए-तवल्लुद तबरीक बे गोयम।
7. क्षमा कीजिए, मेरी तबियत ठीक नहीं है।	ببخشید، حال من خوب نیست.	बे बख़्शीद, हाल-ए-मन ख़ूब नीस्त।

37. अनुरोध-निवेदन

درخواست تقاضا दरख़ास्त-तक़ाज़ा

1. आप क्या चाहते हैं?	شما چہ می خواہید؟	शुमा चे मी ख़ाहीद?
2. मैं कुछ खाना/पीना चाहता हूँ।	من می خواہم چیزی بخورم/بنوشم۔	मन मी ख़ाहम चीज़ी बे खुरम/बेनुशम।
3. मैं सोना/आराम करना चाहता हूँ।	من می خواہم بخوابم/استراحت بکنم۔	मन मी ख़ाहम बेख़ाबम/ इसतराहत बे कुनम।
4. मेरा एक अनुरोध है।	من التماسی دارم۔	मन इलतिमासी दारम।
5. मैं थिएटर देखना चाहता हूँ।	من می خواہم تماتر/ نمایشگاہ ببینم۔	मन मी ख़ाहम तीयातर/ नुमाईशगाह बे बीनम।
6. मैं राजदूत महोदय से मिलना चाहता हूँ।	من می خواہم با سفیر محترم ملاقات بکنم۔	मन मीख़ाहम बा सफ़ीर-ए-मुहतरम मुलाक़ात बे कुनम।
7. हम फिल्म देखना चाहते हैं।	ما می خواہیم فیلم تماشا بکنیم۔	मा मी ख़ाहीम फील्म तमाशा बे कुनीम।
8. मैं यादगार के लिए कुछ खरीदना चाहता हूँ।	من می خواہم برای یادگار چیزی بخرم۔	मन मी खाहम बरा-ए-यादगार चीज़ी बे ख़रम।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
9. मैं श्री शर्मा से परिचित होना चाहती हूँ।	من خواہش می کنم با آقای شرما آشنا بشوم۔	मन ख़ाहीश मी कुनम ब आक़ा -ए-शर्मा आशना बेशवम।
10. मुझे कुछ खरीददारी करनी है।	من می خواہم چیزھایی خرید بکنم۔	मन मी ख़ाहम चीज़हाई ख़रीद बे कुनम।
11. मैं यह बदलना चाहता हूँ।	من می خواہم این را عوض بکنم۔	मन मी ख़ाहम ईन रा एवज़ बे कुनम।

38. सहमति-पुष्टि

موافقت/تصویب/رضایت मुवाफ़ेक़त/तस़वीब/रज़ाईयत

1. मैं सहमत हूँ।	من متفق ہستم۔	मन मुत्तफ़िक़ हसतम।
2. मुझे कोई एतराज नहीं!	من اختلافی ندارم۔	मन एख़तलाफ़ी नदारम।
3. हाँ, निश्चित रूप से।	بلہ، حتماً۔	बले, हतमन।
4. बहुत अच्छा।	خیلی خوب/بسیار خوب۔	ख़ैले ख़ूब/ बीसयार ख़ूब।
5. खुशी से।	باخشنودی تمام۔	बा ख़ूशनुदी-ए-तमाम।
6. हाँ, यह सच है।	بلہ این راست است۔	बले,ईन रासत अस्त।
7. आप सही कहते हैं।	شما درست می فرمائید۔	शुमा दुरूस्त मी फ़रमाईद।
8. निस्संदेह।	بدون شک۔	बिदून शक।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
9. हमें उस पर पूरा विश्वास है।	مابراوکاملاً یقین داریم۔	मा बर उन कामिकन यक़ीन दारीम।
10. आश्चर्य जनक!	تعجب آور!	तअ़ज्जुब आवर!

39. इनकार, एतराज

انکار/موافقت इनकार/ मुवाफ़ेक़त

1. मैं नहीं चाहता।	من نمی خواہم۔	मन नमी ख़ाहम।
2. नहीं, धन्यवाद।	نخیر، متشکرم۔	नख़ैर मुतशक्करम।
3. मुझे बहुत खेद है, पर इनकार करने को मजबूर हूँ।	متاسفانہ، مجبور ہستم رد بکنم۔	मुतअस्सेफ़ाने मजबूर हसतम रद बे कुनम।
4. खेद है कि मैं बहुत व्यस्त हूँ।	افسوس است کہ من فرصت ندارم۔	अफ़सूस अस्त के मन फ़ुरसत नदारम।
5. खेद है कि मैं आपके कहने के अनुसार काम नहीं कर सकता।	افسوس است کہ طبق خواہش شما نمی توانم کار بکنم۔	अफ़सूस अस्त के तिब्क़-ए-ख़ाहिश-ए-शुमा नमी तवानम कार बे कुनम।
6. शायद यह ठीक नहीं है।	شاید این درست نیست۔	शायद ईन दुरूस्त नीस्त।
7. मैं आपसे सहमत नहीं हूँ।	من با شما اتفاق ندارم۔	मन बाशुमा इत्तफ़ाक़ नदारम।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
8. मैं इसे इनकार करता हूँ।	من از این انکار می کنم۔	मन अज़ ईन इनकार मी कुनम।
9. यह असंभव (नामुमकिन) है।	این ناممکن است۔	ईन नामुमकिन अस्त।
10. इस मामले में मेरे विचार आपसे मेल नहीं खाते।	در این مورد من با شما اتفاق ندارم۔	दर ईन मोरिद मन बा शुमा इत्तफ़ाक़ नदारम।
11. कृपया मुझे अपने विचार रखने दें।	لطفاً اجازه بدهید نظریه خود را ابراز بکنم۔	लुत्फ़न एजाज़े बेदेहीद नज़रिए ख़ुद रा इबराज़ बे कुनम।

40. संवेदना

تسلیت तसलीयत

1. कृपया मेरी सहानुभूति स्वीकार करें।	لطفاً همدردی من را قبول بکنید۔	लुतफन हमदर्दी-ए-मन रा क़बुल बे कुनीद।
2. मुझे बहुत दुःख है।	من بسیار افسوس می کنم/تاسف دارم۔	मन बिसयार अफ़सूस मी कुनम/तअस्सुफ़ दारम।
3. यह बहुत दुःखद समाचार है।	این خبر بسیار تاسف آور است۔	ईन ख़बर बिसयार तअस्सुफ़ आवर अस्त।
4. मुझे आपसे पूरी हमदर्दी है।	من همدردی تمام با شما دارم۔	मन हमदर्दी-ए-तमाम बाशुमा दारम।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
5. आपकी बीमारी का समाचार पाकर बहुत दुःख हुआ।	خبر بیماری شما موجب تاسف بود۔	ख़बर-ए-बीमारी-ए-शुमा मूजिबे तअस्सुफ़ बूद।

41. बधाई, मंगलकामना

تبریک/مبارک باد तबरीक, मुबारकबाद

1. आपने महान कार्य किया।	شما کار بزرگ انجام دادید۔	शुमा कार-ए-बुज़ुर्ग अंजाम दादीद।
2. आप बहुत परिश्रमी हैं।	شما بسیار زحمتکش ہستید۔	शुमा बिसियार ज़हमत कश हसतीद।
3. आपने बहुत साहस का कार्य किया।	شما کاری با جرات انجام دادید۔	शुमा कारी बार्जुअत अनजाम दादीद।
4. मैं आपसे बहुत खुश हूँ।	من با شما خیلی راضی ہستم۔	मन बा शुमा ख़ैली राज़ी हस्तम।
5. यह समाचार सुनकर मुझे बहुत प्रसन्नता हुई।	شنیدن این خبر خیلی خوشم آمد۔	शनीदन-ए-ईन ख़बर ख़ैली खुशम आमद।
6. शाबास।	آفرین۔	आफ़रीन।
7. मैं इसे कभी नहीं भूल सकती/ सकता।	ہیچ وقت نمی توانم این را فراموش بکنم۔	हीच वक़्त नमी तवानम ईन रा फ़रामूश बेकुनम।
8. हमेशा ऐसे ही काम करना।	ہمیشہ باید بہ ہمین ترتیب کار بکنید۔	हमीशे बायद बे हमीन तरतीब कार बे कुनीदा।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
9. कृपया मेरी बधाई स्वीकार करें।	لطفاً تبریک بندہ را قبول بکنید۔	लुत़फ़न तबरीक-ए- बन्देह रा क़बूल बेकुनीद।
10. मैं आपकी सफलता की कामना करता/करती हूँ।	من برای موفقیت شما دعا گوہستم۔	मन बरा-ए-मोवफ़्फ़कीयत-ए-शुमा दुआगो हसतम।
11.बहुत-बहुत शुभकामनाएँ।	تبریک بسیار۔	तबरीक-ए-बिसयार।

42. मौसम

ہوا मौसिम

1. आज मौसम कैसा है?	امروز ہوا چطور است؟	ईमरूज़ मौसिम चेतौर अस्त?
2. मौसम बहुत सुहावना है। मौसम बहुत खराब है।	ہوا خیلی خوش آیند است/ہوا خیلی خراب است۔	मौसिम ख़ैली खुशआयन्द अस्त/मौसिम खैली ख़राब अस्त।
3. बारिश हो रही है। बर्फ़ पड़ रही है।	باران می بارد۔ برف می بارد۔	बारान मी बारद। बर्फ़ मी बारद।
4. आज बहुत ठंड/गर्मी/धूप/हवा/बादल हैं।	امروز زیاد سرد/گرم/ آفتابی/ بادتند/ابری است۔	इमरूज़ ज़याद सर्द/गर्म/ आफताबी/ बाद-ए-तुंद/ अबरी अस्त।
5. आज का तापमान कितना है?	امروز درجہ حرارت چقدر است؟	इमरूज़ दरजे-ए-हरारत चेक़दर अस्त?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
6. आज कड़ाके की सर्दी है।	امروز سرما شدید است۔	ईमरूज़ सरमा शदीद अस्त।
7. पहले इतनी सर्दी/ गर्मी/ बर्फ नहीं पड़ी।	قبلاً اینقدر سرما/گرما/برف نبوده۔	क़बलन ईनक़दर सरमा/ गरमा/ बर्फ नबुदेह।
8. आइए सैर करने चलें। आज घर से न निकलें।	بیائید! برای تفریح برویم/امروز از خانہ بیرون نروید۔	बेआईद, बरा-ए-तफ़रीह़ बेरवीम। इस रूज़ अज़ ख़ाने बीरून नरवीद।
9. निश्चित रूप से वर्षा होने वाली है।	حتماً باران خواہد بارید۔	ह़तमन बारान ख़ाहम बारीद।
10. आज तूफ़ान जरूर आयेगा।	امروز حتماً طوفان می آید/خواہد آمد۔	इमरूज़ ह़तमन तूफ़ान मी आयद/ ख़ाहद आमद।

43. समय

وقت/ساعت वक़्त/साअ़त

1. कितने बजे हैं?	ساعت چند است؟	साअ़त-ए-चन्द अस्त?
2. सुबह/रात के दस बजे हैं।	ساعت دہ در صبح/شب است۔	साअ़त-ए-दह दर सुबह/शब अस्त।
3. बारह बजने में दस मिनट बाकी हैं।	الآن دہ دقیقہ بہ ساعتِ دوازدہ است۔	अलान दह दक़ीक़े बे साअ़त-ए-दवाज़दह अस्त।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
4. इस सप्ताह/महीने/साल	این ہفتہ/ماہ/سال	इन हफ़्ते/माह/साल
5. सुबह/शाम/रात को	در صبح/عصر/شب	दर सुबह/अ़स्र/शब
6. कुछ दिनों/ घंटो पहले	چند روز/ساعت ہا پیش	चन्द रूज़/साअ़तहा पीश
7. कुछ दिनों/हफ्तों/ महीनों/ वर्ष बाद	بعد از چند روز ہا/ہفتہ ھا/ ماہ ہا سال بعد	बाद अज़ चन्द रूज़हा हफ्तेहा/ माह हा/ साल बाद
8. पिछले सप्ताह/वर्ष/ महीने	ہفتہ/سال/ماہ/پیش	हफ्ते/साल/माह/पीश
9. आज कौन-सा दिन है?	امروز چہ روز است؟	इमरूज़ चे रूज़ अस्त?
10. आज क्या तारीख है?	امروز چہ تاریخ است؟	इमरूज़ चे तारीख़ अस्त?
11. पूर्णमासी कब है?	ماہِ کامل کی است؟	माह-ए-कामिल कय अस्त?
12. अमावस्या कब है?	تاریکی ماہ کی است؟	तारीकी-ए-माह कय अस्त?

44. सूचना-पट्ट

فہرست اطلاعات फ़िहरिस्त-ए-इत्तलाआ़त

1. बस स्टॉप	ایستگاہِ اتوبوس	ईस्तगाह-ए-अतूबूस
2. प्रबंधक (मैनेजर)	مدیر/ناظم	मुदीर/नाज़िम

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
3. दवाइयों की दुकान	دکانِ داروخانہ	दुक्कान-ए-दारूख़ाने
4. दर्जी की दुकान	دکانِ خیاطی	दुक्कान-ए-ख़याती
5. चोरों से सावधान	مواظب از دزدان	मुआज़िब अज़ दुज़दान
6. अस्पताल	بیمارستان	बीमारिस्तान
7. बेकरी की दुकान	دکّان نانوائی	दुक्कान-ए- नानवाई
8. केक-पेस्ट्री की दुकान	دکّان کیک، کماج وکلوچہ	दुक्कान-ए-केक-कमाज व कलुचे
9. कैफेटेरिया	ریستوران/کافتین	रेस्तोरान/ काफेतीन
10. सूचना-केंद्र	مرکز اطلاعات	मरकज़- ए-इत्तलाआत
11. शराब की दुकान	دکان شراب	दुक्कान-ए-शराब
12. प्रवेश	ورود	वरूद
13. अंदर जाना मना है।	داخل شدن ممنوع است۔	दाख़िल शुदन ममनुअ़ अस्त।
14. सामान वितरण स्थल	جایگاہ برای توزیع اسباب	जाएगाह बरा-ए-तौज़ीए-ए-असबाब
15. बाहर/निर्गम	بیرون/خروج	बीरून/ख़रूज
16. हौज़री की दुकान	دکان جامہ ھا	दुक्कान-ए-जामेहा

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
17. क्लॉक रूम	اطاق آزمایش	उताक़-ए-आज़माईश
18. खाद्यान्न की दुकान	دکان خوار بارفروشی	दुकान-ए-ख़ारबार फ़रूशी
19. होटल	ہوتل	होतल
20. स्त्रियों के लिए/ज़नाना	برای زنان/زنانہ	बरा-ए-ज़नान/ज़नाने
21. पुरूषों के लिए/मर्दाना	برای مردان/مردانہ	बरा-ए-मरदान/मरदाने
22. बंद	بستہ/بند	बस्ते/ बन्द
23. आपातकालीन बहिर्गमन	خروج استثنائی	ख़रूज-ए-इस्तस़नाई
24. बच्चों के सामान की दुकान	دکان اسباب بچہ ھا	दुकान-ए-असबाबे बच्चेहा
25. गाड़ियों का मार्ग	جادۂ ماشینھا	जादे-ए-माशीनहा
26. कॉफी हाउस	قھوہ خانہ	क़हवे ख़ाने
27. सिनेमा	سینما	सीनमा
28. पुस्तकें	کتابھا	किताबहा
29. धूम्रपान-कक्ष	اتاق ویژہ سیگار کشیدن	उताक़-ए-वीज़ेह-ए-सीगार कशीदन
30. सिगरेट पीना मना है।	سیگار کشیدن ممنوع است۔	सीगार कशीदन मम्नुअ़ अस्त।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
31. मैट्रो	میترو	मेतरो
32. बच्चों और बीमारों के लिए सुरक्षित स्थान	محل مصون برای بچه‌ها و بیماران	महल-ए-मुसव्वन बरा-ए-बच्चेहा व बीमारान
33. थाना	ادارۂ شہربانی/ پاسبانی پولیس/ کلانتری	एदारह-ए-शहर बानी/ पासबानी-ए-पुलिस/कालांतरी
34. दूध	شیر	शीर
35. आइसक्रीम	بستنی	बसतनी
36. धूम्रपान निषिद्ध है।	سیگار کشیدن ممنوع است۔	सीगार कशीदन ममनुअ़ अस्त।
37. एंबुलेंस	آمبولانس	आमबुलांस
38. बाहर जाना मना है।	خروج ممنوع است۔	ख़रूज मम्नुअ़ अस्त।
39. चढ़ना मना है।	بالا رفتن ممنوع است۔	बाला रफ़तन मम्नुअ़ अस्त।
40. दो बजे से तीन बजे तक लंच है।	از ساعت دو تا سہ وقتِ ناہار است۔	अज़ साअ़त-ए-दो ता सेह वक्ते नाहार अस्त।
41. गीले पेंट से सावधान	مواظب از رنگ خیس	मुआज़िब अज़ रंग-ए-ख़ीस
42. दरवाजे के सहारे खड़े न हों	تکیہ بر دروازہ نایستید	तकिए बर दरवाज़े नईस्तीद
43. संग्रहालय/म्यूज़ियम	موزہ۔	मोज़ेह

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
44. खुला है।	باز است۔	बाज़ अस्त।
45. सवेरे आठ बजे से शाम सात बजे तक खुला है।	از ساعت ہشت در صبح تا ساعت ہفت در عصر باز است۔	अज़ साअ़त-ए-हशत दर सुबह ता साअ़त-ए-हफ़्त दर अ़स्र बाज़ अस्त।
46. नाई की दुकान	دکان سلمانی	दुकान-ए-सलमानी
47. उपहार/तोहफे	ہدیہ	हदीय
48. पॉलिक्लीनिक	مریضخانہ چند مواردی	मरीज़ खाने-ए-चन्द मुआरीदी
49. डाकघर	ادارۂ پست/پستخانہ	एदारह-ए-पोस्त/पोस्ट ख़ाने
50. लांड्री	مغازہ لباس شوئی	मग़ाज़े-ए-लेबास शुई
51. खान-पान की चीजें	چیزہای خوردنی	चीज़हा-ए-खुरदनी
52. रेस्टोरेंट	ریستوران	रेस्तोरान
53. सब्जी-मार्केट	بازار سبزی	बाज़ार-ए-सब्ज़ी
54. रस (जूस)	آب (آب میوہ)	आब-(आब-ए-मीवेह)
55. पूछ-ताछ का दफ्तर	دفتر پرس و جوئی	दफ़्तर-ए-पुर्स व जुई
56. बैंक	بانک	बांक

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
57. ट्रॉली/ बस-स्टॉप	ایستگاہ اتوبوس/اتومبیل بارکش	ईस्तगाह-ए-अतुबूस/अतूमबील बारकश
58. ट्राम-स्टॉप	ایستگاہ ترامواى	इस्तगाह-ए-तरामोए
59. टैक्सी-स्टैंड	ایستگاہ تاکسى	इस्तगाह-ए-ताकसी
60. सिगरेट-तंबाकू	سیگار/تنباکو	सीगार/तम्बाकू
61. थिएटर	تئاتر	तीयातर
62. तारघर	ادارۂ تلگرام	एदारह-ए-तेलीग्राम
63. सार्वजनिक टेलीफोन	تلفن عمومى	तेलीफोन-ए-अ़मूमी
64. शौचालय पुरुष/मर्दाना	توالت مردان/مردانہ	तोवालत-ए-मरदान/मरदाने
65. शौचालय स्त्री/जनाना	توالت زنان/زنانہ	तोवालत-ए-ज़नान/ज़नाने
66. सुपर बाजार	بازار بزرگ	बाज़ार-ए-बुज़ुर्ग
67. फोटो-स्टूडियो	کارگاہ عکاسى	कारगाह अ़क्कासी
68. घरेलू चीजें	اسباب خانہ دارى/خانگى	असबाब-ए-ख़ानेदारी/ खानगी
69. घड़ी	ساعت	साअ़त

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
70. ड्राई क्लीनिंग	خشک شوئی	खुश्क शूई
71. बिजली का सामान	ابزار الکتریک	एबज़ार-ए-ऐलेक्तरीक
72. मंजिल	منزل	मनज़िल
73. साइबर कैफ़े	سایبر کیفه	साईबर कीफ़े।

45. भौगोलिक स्थिति

وضع جغرافیائی वज़्ए जुग़राफ़ियाई

1. इस मुल्क का क्षेत्रफल कितना है?	مساحتِ این (کشور) چند است؟	मसाहत-ए-ईन (किश्वर) चंद अस्त?
2. यहाँ की जनसंख्या कितनी है?	تراکم جمعیّت اینجا چند است؟	त्राकुम-ए-जमीअ़त इंजा चंद अस्त?
3. प्रति व्यक्ति राष्ट्रीय आय क्या है?	درآمد سرانۂ ملی چند است؟	दरआमद-ए-सराने मिल्ली चंद अस्त?
4. यहाँ का मुख्य खनिज कौन-सा है?	معدن عمدہ این (کشور) چه است؟	माअ़दन-ए-ऊमदेह-ए-इन किशवर चे अस्त?
5. यहाँ का मुख्य उत्पाद कौन-सा है?	محصول مخصوص این (کشور) چه است؟	महसूल-ए-मख़सूस-ए-इन किशवर चे अस्त?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
6. लोग मुख्य रूप से क्या काम करते हैं?	مردمان معمولاً چه کاری کنند؟	मरदूमान मअ़मूलन चेकार मी कुनंद?
7. क्या आप खाद्य पदार्थों में आत्मनिर्भर हैं?	آیا شما در محصولات غذائی خود کفیل ہستید؟	आया शुमा दर महसूलात ग़ज़ाई ख़ुद कफ़ील हसतीद?
8. किन-किन वस्तुओं का मुख्य रूप से निर्यात/आयात किया जाता है?	چه کالاہا معمولاً صادر/وارد کرده می شود؟	चे कालाहा मअ़मूलन सादिर/वारिद करदेह मीशवद?
9. यहाँ की प्रसिद्ध नदी कौन-सी है?	رود معروف این کشور کدام است؟	रूद-ए-मअ़रूफ़-ए-इन किशवर कुदाम अस्त?
10. यहाँ की सबसे लंबी नदी कौन-सी है?	درازترین رودِ اینِ کشور کدام است؟	दराज़तरीन रूद इन किशवर कुदाम अस्त?

46. विश्वविद्यालय

دانشگاه दानिशगाह

1. यहाँ कितने विश्वविद्यालय हैं?	اینجا چندتا دانشگاه ہا اند؟	इंजा चंदता दानिशगाह हा अंद?
2. क्या सभी विश्वविद्यालय सरकारी मान्यता प्राप्त हैं?	آیا کل دانشگاه ھا از طرف دولت قبولیت دارند؟	आया कुल्ले दानिशगाह हा अज़ तरफ़-ए-दौलत क़बूलियत दारंद?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
3. क्या विश्वविद्यालय की शिक्षा बहुत मँहगी है?	آیا آموزش درد دانشگاه ہاگران است؟	आया आमूज़िश दर दानिश-गाह हा गिरान अस्त?
4. क्या यहाँ प्राइमरी शिक्षा अनिवार्य है?	آیا اینجا تحصیلاتِ مقدماتی اجباری است؟	आया ईंजा तहसीलात-ए-मुक़द्दमाती इजबारी अस्त?
5. यहाँ के मुख्य विश्वविद्यालय का क्या नाम है?	مہمترین دانشگاه این کشور چہ نام دارد؟	मुहिमतरीन दानिशगाह-ए-इन किशवर चे नाम दारद?
6. इस विश्त्रविद्यालय की स्थापना कब हुई?	این دانشگاه کی تاسیس یافت؟	ईन दानिशगाह कै तासीस याफ़्त?
7. क्या विश्वविद्यालय में सांध्य कक्षाएँ भी लगती हैं?	آیا در دانشگاه (کلاسها) در عصر نیز برگزار می شود؟	आया दर दानिशगाह (केलासहा) दर अ़स्र नीज़ बरगुज़ार मी शवद?
8. क्या विश्वविद्यालय में छात्रावास की व्यवस्था भी है?	آیا دردانشگاه خواب گاه نیز فراہم می شود؟	आया दर दानिशग़ाह ख़्वाब गाह नीज़ फ़राहम मी शवद?
9. क्या लड़के और लड़कियों का छात्रावास पृथक-पृथक है?	آیا خوابگاھہای پسران و دختران جداگانہ است؟	आया ख़ाबगाहहा-ए-पेसरान व दुख़तरान जुदागाने अस्त।

47. लोकनृत्य

رقص محلی / رقصِ مردمی रक़्स़-ए-मह़लली/रक़्स़-ए-मरदुमी

1. आपके यहाँ का प्रसिद्ध लोकनृत्य कौन-सा है?	رقص مردمی معروف اینجا کدام است؟	रक़्स-ए-मरदुमी-ए-मअ़रूफ़ ईनजा कुदाम अस्त?
2. क्या इस नृत्य में स्त्री और पुरुष दोनों भाग लेते हैं?	آیا درین رقص مرد و زن هر دو شرکت دارند؟	आया दर ईन रक़्स़ मरद-व-ज़न हर दो शिरकत दारंद?
3. नहीं/हाँ। केवल स्त्रियाँ/केवल पुरुष।	نخیر / بله / فقط مرد / فقط زن۔	नख़ैर/बले/फ़क़त मरद/फ़क़त ज़न।
4. मनोरंजन का मुख्य साधन क्या है?	وسیلۂ مخصوصی تفریح چه است؟	वसीले-ए-मख़सूसी-ए-तफरीह चे अस्त?
5. नृत्य एवं गायन/सिनेमा।	رقص و سرود / سینما۔	रक़्स़-व-सरूद/सीनुमा।
6. नृत्य की परंपरागत पोशाक को क्या कहते हैं?	لباس عامیانه این رقص را چه می گویند / نامند؟	लिबास-ए-आ़मीयाने-ए-ईन रक़्स़ रा चे मी गूयंद/नामंद?
7. नृत्य की पोशाकें कहाँ से खरीदी जा सकती हैं?	لباسهای رقص از کجا میتوان خرید؟	लेबासहा-ए-रक़्स़ अज़कुजा मी तवान ख़रीद?
8. नृत्य करते समय कौन-सा वाद्य बजाया जाता है?	بوقتِ رقص کدام آله سرود را می زنند؟	बेवक़्त-ए-रक़्स़ कुदाम आले-ए-सरूद रा मी ज़नन्द?

48. राष्ट्रीय पर्व

جشن ملی जश्न-ए-मिल्ली

1. आपके यहाँ कितने राष्ट्रीय त्योहार मनाए जाते हैं?	چندتا جشنهای ملی در کشور شما برگزار می‌شود؟	चंद ता जश्नहा-ए-मिल्ली दर किशवर-ए-शुमा बरगुज़ार मी शवद?
2. आपके यहाँ का प्रमुख त्योहार कौन-सा है?	در کشور شما مهمترین جشن کدام است؟	दर किशवर-ए-शुमा मुहिमतरीन जश्न कुदाम अस्त?
3. क्या राष्ट्रीय त्योहारों पर अवकाश होता है?	آیا به موقع جشن های ملی تعطیل می شود؟	आया बे मौक़अ़-ए-जश्नहा-ए-मिल्ली ताअ़तील मी शवद?
4. जी हाँ/ जी नहीं।	بله/نخیر.	बले/ नख़ैर।
5. क्या राष्ट्रीय त्योहारों पर राष्ट्रीय धुन बजाई जाती है?	آیا به موقع جشن ملی، سرود ملی هم می سرایند؟	आया बे मौक़अ़-ए-जश्न-ए-मिल्ली सरूद-ए-मिल्ली हम मी सरायंद?
6. आपके देश में स्वतंत्रता/ विजय दिवस किस माह में मनाया जाता है?	روز استقلال/ فتح در کشور شما به کدام ماه برگزار می شود؟	रूज़-ए-इसतक़लाल/फ़त्ह दर किशवर-ए-शुमा बे कुदाम माह बरगुज़ार मी शवद?
7. आप के राष्ट्रपति का क्या नाम है?	نام رئیس جمهور شما چیست؟	नाम-ए-रईस-ए-जमहूर-ए-शुमा चीस्त?

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
8. आप के प्रधानमंत्री का क्या नाम है?	نام نخست وزیر شما چیست؟	नाम-ए-नखुस्त वज़ीर-ए-शुमा चीस्त?
9. आपके देश में कितने राष्ट्रीय अवकाश होते हैं?	در کشور شما چند تا روز تعطیل ملی است؟	दर किशवर-ए- शुमा चंद ता रूज़ तअ़तील-ए-मिल्ली अस्त?

49. स्मारक

بناهای تاریخی बेनाहा-ए-तारीख़ी

1. मैं आपके शहर के ऐतिहासिक स्मारक देखना चाहता हूँ।	من میخواهم بناهای تاریخی شهر شما را ببینم.	मन मी ख़ाहम बेनाहा-ए-तारीख़ी-ए-शहर-ए-शुमा रा बेबीनम।
2. क्या स्मारक देखने का टिकट लगता है?	آیا برای تماشای این بناهای تاریخی بلیط لازم است؟	आया बराफ तमाशा-ए-ईन बे नाहा-ए-तारीख़ी बिलीत लाज़िम अस्त?
3. स्मारक कितने से कितने बजे तक खुलते हैं?	بناهای تاریخی بین چه ساعتها باز هستند؟	बेनाहा-ए-तारीख़ी बैन-ए-चे साअ़तहा बाज़ हस्तंद?
4. सुबह नौ बजे से शाम छह बजे तक।	از صبح ساعت نه (۹) تا ساعت شش (۶) در عصر.	अज़ सुबह साअ़त-ए-नोह `(९) ता साअ़ते शिश (६)दर अ़स्र।

हिंदी वाक्य	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
5. क्या स्मारक रात में देखे जा सकते हैं?	آیا این بناهای تاریخی را در شب میتوان دید؟	आया ईन बेनाहा-ए-तारीख़ी रा दर शब मी तवान दीद?
6. सुप्रसिद्ध स्मारक कौन-सा है?	معروفترین بنای تاریخی کدام است؟	मअ़रूफ़तरीन बेना-ए-तारीख़ी कुदाम अस्त?
7. संसद भवन कहाँ स्थित है?	ساختمانِ پارلمان کجا واقع است؟	साख़्तमान-ए-पारलेमान कुजा वाक़ेअ अस्त?
8. यहाँ के संसद भवन का क्या नाम है?	نام پارلیمان (این کشور) اینجا چه است؟	नाम-ए-पार्लेमान-ए-(ईन किशवर) ईन जा चे अस्त?
9. क्या संसद भवन आम लोगों के लिए खुला है?	آیا در تالار پارلیمان ورود مردم عامه اجازه است؟	आया दर तालार-ए-पार्लेमान वरूद-ए-मरदुम -ए- आ़मेह एजाज़ेह अस्त?
10. यह मंदिर/चर्च कितना पुराना है?	این معبد/کلیسا چندان کهنه است؟	ईन माअ़बद/कलिसा चंदान कुहने अस्त?
11. यह किसने बनवाया था?	کی/کدام کس اینرا بنا کرده بود؟	की/कुदाम कस ईनरा बेना करदेह बूद?

खंड-2 वर्गीकृत शब्दावली

1-फल, फूल और साग-सब्ज़ियाँ

میوہ،گل وترہ ھا मीवेह, गुल व तरेह हा

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
1. अंगूर	انگور	अंगूर
2. अंजीर	انجیر	अंजीर
3. अखरोट	گردو	गिर्दू
4. अदरक	زنجبیل	ज़न्जबील
5. अनन्नास	اناناس(اناناس)	अनानास
6. अनार	انار	अनार
7. अमरूद	میوہ گواوا	मेवह-ए-गवावा
8. आड़ू	شفتالو/زرد آلو	शफ़्तालू/ ज़रद आलू
9. आम	انبہ	अम्बे
10. आलू	سیبِ زمینی	सेबे ज़मीनी

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
11. आलूचा	آلوچه	आलूचा
12. ककड़ी	خیار	ख़्यार
13. कद्दू	کدو	कदू
14. कमल	نیلوفر	नीलूफ़र
15. काजू	کاجو	काजु
16. किशमिश	کشمش	किशमिश
17. केला	موز	मूज़
18. खजूर	خرما	ख़ुरमा
19. खरबूजा	خربزه	ख़रबुज़ेह
20. खीरा	خیار	ख़ियार
21. गन्ना	نیشکر	नैशकर
22. गाजर	هویج	हवैज
23. चुकंदर	چغندر	चौग़ंदर

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
24. जामुन	تمشک	तमीश्क
25. टमाटर	گوجہ فرنگی	गूजे-ए-फ़िरन्गी
26. तरबूज	ہندوانہ	हिन्दुवाने
27. नारंगी	نارنجی	नारन्जी
28. नारियल	نارگیل	नारगील
29. नाशपाती	گلابی	गुलाबी
30. नींबू	لیمو	लीमू
31. पपीता	خربزہ درختی	ख़रबूज़े-ए-दरख़ती
32. पान	برگ تنبل	बर्गे तन्बुल
33. पालक	ترہ برگِ سبز	तरे-ए-बर्गे सब्ज़
34. पिस्ता	پستہ	पिस्ता
35. पुदीना	نعناع	नअ़नाअ़
36. प्याज़	پیاز	प्याज़
37. फूलगोभी	کلم	कलम

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
38. बंदगोभी	گل کلم	गुल-ए-कलम
39. बादाम	بادام	बादाम
40. बैंगन	بادنجان	बादनजान
41. भिंडी	بامیہ/انگشت عروس	बामीया/अंगुशत-ए-अ़रूस
42. मटर	نخودِ فرنگی	नख़ूदे फ़रँगी
43. मुनक्का	منقّا	मुनक़्क़ा
44. मूँगफली	بادام زمینی	बादाम-ए-ज़मीनी
45. मूली	ترب /تربچہ	तर्ब/तर्बचे
46. रसभरी	گیلاس/آلبالوی شیرین	गीलास आलबालूए शीरीन
47. लहसुन	پیازِ سیر	प्याज़-ए-सीर
48. लीची	لیچی	लीची
49. लोबिया	لوبیہ	लोबिया
50. लौकी/घीया	کدو	कदू
51. शकरकंद	سیبِ زمین شیرین	सेबे ज़मीन-ए-शीरीन

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
52. शरीफ़ा	شریفہ	शरीफ़ा
53. शलगम	شلغم	शलग़म
54. सेब	سیب	सीब
55. हरी मिर्च	فلفلِ سبز	फ़िलफ़िल-ए-सब्ज़

2. रसोई और खाने-पीने की चीज़ें
آشپزخانہ وخوردنی ہا (आशपज़ख़ाने व खुर्दनीहा)

1. अंगीठी	بخاری	बुख़ारी
2. अंडा	تخمِ مرغ	तुख़्मे मुरग़
3. अचार	ترش	तुर्श
4. अजवाइन	رازیانہ	राज़याने
5. आग	آتش	आतश
6. आटा	آرد	आरद
7. इडली	اِدلی	इदली

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
8. इलायची	هل	हिल
9. उड़द	ماش	माश
10. कचौड़ी	کچوری	कचौरी
11. कड़ाही	پاتیل خورد	पातील-ए-ख़ूर्द
12. कबाब	کباب	कबाब
13. करछी/करछुल	قاشق بزرگ	क़ाशुक़-ए-बुज़ुर्ग
14. काली मिर्च	فلفل سیاه	फ़िलफ़िले सियाह
15. कोयला	زغال سنگ	ज़ुग़ाले संग
16. खाना/भोजन	غذا	ग़ज़ा
17. खीर	شیر برنج	शीरे बिरंज
18. गिलास	لیوان	लीवान
19. गुड़	قند	क़ंद
20. गुलाबजामुन	گلاب جامن	गुलाब जामुन

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
21. गेहूँ	گندم	गंदुम
22. घड़ा	سبو	सबू
23. चकला	روسپی خانہ	रूसपी ख़ाने
24. चक्की	آسیا	आसिया
25. चटनी	ترشی	तुरशी
26. चना	نخود	नख़ूद
27. चपाती/रोटी	نان	नान
28. चम्मच	قاشق	क़ाशुक़
29. चलनी/छन्नी	غربال	ग़िरबाल
30. चाकू	چاقو	चाकू
31. चाय	چای	चाय
32. चावल	برنج	बिरिन्ज
33. चिमटा	کفگیر	कफ़गीर
34. चीनी	شکر	शकर

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
35. चूल्हा	تنور	तनूर
36. छुरी-काँटा	چنگال	चंगाल
37. जलेबी	زلوبیا	ज़लूबिया
38. जीरा	زیره	ज़ीरेह
39. जौ	جو	जौ
40. झाड़ू	جاروب	जारूब
41. टोकरी	سبد/زنبیل	सबद/ज़म्बील
42. डबलरोटी	نان	नान
43. ढक्कन	سرپوش	सरपुश
44. तवा	توه	तवेह
45. तश्तरी	نعلبکی	नअ़लबकी
46. तेल	روغن	रोग़न
47. थाली	بشقاب	बुशक़ाब
48. दलिया	دلیه	दलिये

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
49. दही	ماست	मास्त
50. दाल	ماش	माश
51. दालमोठ	دلمود	दलमूद
52. दियासलाई	کبریت	किबरीत
53. दूध	شیر	शीर
54. दोसा/डोसा	دوسا	दोसा
55. नमक	نمک/شور	नमक/ शोर
56. नमकीन	نمکین	नमकीन
57. नाश्ता	صبحانہ	सुबहाने
58. पकौड़ा	پکورہ	पकोरेह
59. पनीर	پنیر	पनीर
60. पराँठा	نان روغنی	नान-ए-रोग़नी
61. पान	برگ تنبول	बर्ग-ए-तम्बूल
62. पानी/जल	آب	आब

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
63. पापड़	پاپڑ	पापर
64. पुलाव	پلو	पलो
65. पूड़ी	پڑی	पूरी
66. प्याला	فنجان/پیالہ/استکان	फ़नजान प्याला इस्तकान
67. बरतन	ظرف	ज़रफ़
68. बर्फ	یخ/برف	यख़/बर्फ़
69. बर्फी	برفی	बर्फ़ी
70. बालटी	سطل	सतल
71. बेसन	آردنخود	आर्द-ए-नख़ूद
72. बोतल	بطری	बुतरी
73. भात	برنج جوشیدہ	बिर-ज-ए-जोशीदह
74. मक्खन	کرہ	करेह
75. मट्ठा	ماست	मास्त
76. मर्तबान	ظرف سفالی	ज़र्फ़-ए-सफ़ाली

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
77. मलाई	سرشیر	सरेशीर
78. मसाला	ادویہ	अदवीए
79. मांस	گوشت	गुश्त
80. मिट्टी का तेल	نفت چراغ	नफ़्त-ए-चेराग़
81. मिर्च	فلفل	फ़िलफ़िल
82. मुरब्बा	مربّہ	मुरब्बा
83. मूँग	عدسِ سبز	अ़दसे सब्ज़
84. मैदा	آرد	आर्द
85. रकाबी	بشقاب	बुशक़ाब
86. रस	عرق	अ़र्क़
87. रायता	ماست ہاضمہ	मास्त-ए-हाज़मे

3. दैनिक प्रयोग की वस्तुएँ

چیزھای موردِ استعمالِ روزمرہ चीज़हाई मौरिदे इस्तेमाले रूज़मर्रा

1. अंतर्देशीय पत्र	نامۂ بین الملّی	नामे-फ-बीन उल मिलली
2. अखबार (समाचार पत्र)	روزنامہ	रूज़नामे

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
3. अलमारी	المارى	अलमारी
4. आईना	آئینہ	आईने
5. आरामकुर्सी	صندلی	स़न्दली
6. इमारत (भवन)/ महल	کاخ/قصر	काख़/ क़स़र
7. कंघा	شانہ	शाने
8. कमरा	اتاق	उताक़
9. कलम	قلم	क़लम
10. कलमदान	قلمدان	क़लमदान
11. कागज	کاغذ	काग़ज़
12. कापी	دفتر	दफ़्तर
13. कार्यालय/दफ्तर	دفتر/اداره	दफ़्तर/इदारेह
14. कील	میخ	मीख़
15. कुर्सी	صندلی	स़न्दली
16. कैंची	قیچی	कैन्ची

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
17. खाट (चारपाई)	تختِ خواب	तख़्ते ख़्वाब
18. खिड़की	پنجرہ	पन्जरेह
19. खिलौना	اسبابِ بازی	असबाबे बाज़ी
20. खूँटी	رخت آویز/قلاب	रख़्त आवीज़/ कुल्लाब
21. गद्दा	توشک	तोश्क
22. गलीचा	قالیچہ	क़ालीचे
23. गाड़ी	ماشین	माशीन
24. गेंद	توپ	तूप
25. गोंद	چسب	चस्ब
26. घड़ी	ساعت	साअ़त
27. घर	منزل/خانہ	मन्ज़िल/ख़ाने
28. चटाई	بوریا/حصیر	बूरिया/ हसीर
29. चश्मा	عینک	ऐनक
30. चाबी	کلید/مفتاح	किलीद/ मिफ़ताह़

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
31. चिट्ठी (पत्र)	نامه	नामे
32. छड़ी	ساعت	साअ़त
33. छत	سقف/بام	सक़्फ़/ बाम
34. छाता (छतरी)	چتر	चतर
35. टिकट	بلیط	बिलीत़
36. डाक	پُست	पुस्त
37. डाकघर	پُستخانه	पुस्तख़ाने
38. डिब्बा	جعبه/قطی	जअ़बे/क़ुत्ती
39. तकिया	بالش	बालिश
40. तसवीर	تصویر/عکس	तस़वीर/अ़क्स
41. तार	سیم	सीम
42. ताला	قُفل	क़ुफ़्ल
43. ताश	کارت بازی	कार्त-ए-बाज़ी
44. तिजोरी	صندوق	स़न्दूक़

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
59. पुस्तकालय	کتابخانه	किताबख़ाने
60. पेचकस	پیچ کش/آچار	पेचकश/ आचार
61. पैसा	پول	पूल
62. फर्श	فرش	फ़र्श
63. फीता	بندکفش	बन्द-ए-कफ्श
64. फूल	گل	गुल
65. फूलदान	گلدان	गुलदान
66. बटन	دکمه	दुकमे
67. बत्ती	چراغ	चिराग़
68. बरामदा	صحن	सेह़न
69. बस्ता	کیف	कीफ़
70. बाग	باغ	बाग़
71. बाजा	دہل/کرنا	दहल/करना
72. बाज़ार	بازار	बाज़ार

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
45. थैला	کیف/کیسہ	कीफ़, कीसे
46. दरवाज़ा	در	दर
47. दरी	جاجم	जाजिम
48. दवाई	دوا/دارو	दवा/दारू
49. दवात	دوات	दवात
50. दीवार	دیوار	दीवार
51. दुकान	دُکان/مغازہ	दुकान/मग़ाज़ेह
52. धागा	نخ	नख़
53. नल	توپی	तुपी
54. पंखा	بادزن	बाद ज़न
55. पत्रिका	مجلہ	मजल्ले
56. पलंग	تختِ خواب	तख़्ते ख़्वाब
57. पाठ	درس	दर्स
58. पुस्तक	کتاب	किताब

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
73. बिंदी	نقطہ	नुक़्ता
74. बिजली	برق	बर्क़
75. बिस्तर	تختِ خواب	तख़्त-ए-ख़्वाब
76. बीमा	بیمہ	बीमा
77. बैठक	جلسہ	जलसे
78. भंडार	انبار	अंबार
79. मकान	خانہ/منزل	खाने/मन्ज़िल
80. मैदान	میدان	मैदान

4. संबंध और व्यवसाय

وابستگی، شغل वाबस्तगी शुग़ल

1. अधिकारी	افسر/کارمند	अफ़सर/कारमन्द
2. अध्यक्ष	رئیس	रईस
3. अध्यापक/शिक्षक	معلم/آموزگار	मुअ़ल्लिम/आमूज़गार
4. अनुवादक	مترجم	मुतरजिम

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
5. अभिनेता	بازیگر	बाज़ीगर
6. अभिनेत्री	زن بازیگر	ज़ने बाज़ीगर
7. आयुक्त	رئیس/سرپرست دفتر دار/منشی	रईस/सर परस्त-ए-दफ़्तर दार/मुन्शी
8. आशुलिपिक	تایپیست	ताइपिस्त
9. इंजीनियर	مہندس	मुहन्दिस
10. कर्मचारी	کارمند	कारमन्द
11. कलाकार	بازیگر/ہنرمند	बाज़ीगर/हुनरमन्द
12. कवि	شاعر/سخن سرا	शाअ़ेर/सुख़न सरा
13. कवयित्री	شاعرہ/زن شاعر	शाअ़ेरह ज़न शाअ़ेर
14. कारीगर	کاریگر/ہنرمند	कारीगर/हुनरमन्द
15. किसान	زارع/کشاورز	ज़ारेअ/किशावर्ज़
16. कुली	غنچہ	गुनचे
17. गायक	آوازخوان/نغمہ سرا	आवाज़ ख़ान/ नग़मे सरा
18. गुरु	معلم/آموزگار/استاد	मुअ़ल्लिम/आमूज़गार/उस्ताद

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
19. ग्राहक	مشتری/خریدار	मुशतरी/ख़रीदार
20. चपरासी	خدمتگزار اداره	ख़िदमत गुज़ार-ए-एदारेह
21. चाचा	عمو	अ़म्मू
22. चाची	زن عمو	ज़न-ए-अ़म्मू
23. चालक	راننده	रानिन्दह
24. चित्रकार	نقاش/صورتگر	नक़्क़ाश/सूरतगार
25. चौकीदार	نگهبان/پاسدار	निगहबान/पासदार
26. जीजा	شوہر خواہر	शौहर-ए-ख़ाहर
27. जीजी	خواہر/ہمشیرہ	ख़ाहर/हमशीरा
28. डॉक्टर	پزشک/طبیب	पज़िश्क/तबीब
29. डाकिया	نامہ رسان/پستچی	नामेरसान/पुस्तची
30. ताई	عمۂ بزرگ/خالۂ بزرگ	अ़म्मए बुज़ुर्ग/ख़ाल-ए-बुज़ुर्ग
31. ताऊ	عموی بزرگ	अ़म्मू-ए-बुज़ुर्ग
32. थानेदार	سر کلانتری	सर-ए-कलांतरी

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
33. दर्ज़ी	خیّاط	ख़य्यात़
34. दादा	پدرِ بزرگ/پدرِ پدر	पिदरे बुज़ुर्ग/पिदरे पिदर
35. दादी	مادرِ بزرگ/مادرِ پدر	मादरे बुज़ुर्ग/मादर-ए-पिदर
36. दामाद	داماد/شوہرِ دختر	दामाद/शौहरे दुख़तर
37. दुकानदार	دکاندار/مغازہ دار	दुकानदार/मग़ाज़ेदार
38. दुभाषिया	مترجم/شخص دوزبانہ	मुतर्जिम/शख़्स-ए-दो ज़बाने
39. दुश्मन	دشمن/خصم	दुशमन/ख़स्म
40. दोस्त	دوست	दूस्त
41. धोबी	گاذر/شوینده	गाज़ुर/शुयन्देह
42. ननद	خواہرِ شوہر	ख़ाहरे शौहर
43. नाई	سلمانی	सलमानी
44. नातिन	نوه	नवा
45. नाती	نوه	नवा
46. नाना	پدرِ مادر	पिदरे मादर

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
47. नानी	مادرِ مادر	मादरे मादर
48. निदेशक	سرپرست/مدیر	सरपरस्त/मुदीर
49. नौकर	خدمتگار/نوکر	ख़िदमतगार/नौकर
50. नौकरानी	کلفت	कुलफ़त
51. पंसारी	بقال	बक़ाल
52. पति	شوہر	शौहर
53. पत्नी	ہمسر/زن	हमसर/ज़न
54. बहू/पुत्रवधू	ہمسرِ پسر/زنِ پسر	हमसरे पिसर/ज़नेपिसर
55. पत्रकार	خبرنگار/روزنامہ نگار	ख़बरनिगार/रूज़नामे निगार
56. पिता	پدر	पिदर
57. पुत्र	پسر	पिसर
58. पुत्री	دُختر	दुख़तर
59. पोता	نوہ	नवह
60. पोती	نوہ	नवह

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
61. प्रकाशक	چاپ کننده	चाप कुनन्देह
62. प्रधानमंत्री	نخست وزیر	नखुस्त वज़ीर
63. फेरीवाला	فروشنده دوره گرد/دستفروش	फ़रूशन्देइ-ए-दौरेगरद/दस्त फ़रूश
64. बढ़ई	نجّار	नज्जार
65. बहू	زنِ پسر	ज़ने पिसर
66. बुआ	عمّہ	अ़म्मे
67. भतीजा	برادرزاده	बरादर ज़ादे
68. भतीजी	دخترِ برادر	दुख़तर-ए-बरादर
69. भांजा	خواہرزاده (پسرخواہر)	ख़ाहर ज़ादे (पिसरे खाहर)
70. भांजी	دخترِ خواہر	दुखतर-ए-ख़ाहर
71. भाई	برادر	बरादर
72. भाभी	زن برادر	ज़ने बरादर
73. मंत्री	وزیر	वज़ीर
74. मज़दूर	کارگر	कारगर

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
75. मरीज	مریض/بیمار	मरीज़/बीमार
76. मल्लाह	کرجی بان/ملاح	करजीबान/मल्लाह
77. माता (माँ)	مادر	मादर
78. मामा	برادرِ مادر	बरादरे मादर
79. मामी	زنِ برادرِ مادر	ज़ने बरादरे मादर
80. मालिक	آقا/صاحب	आक़ा/साहब
81. माली	باغبان	बाग़बान
82. मुद्रक	چاپ کننده/ناشر	चाप कुनन्देह/नाशिर
83. मेज़बान	میزبان	मेज़बान
84. मेहमान	مہمان	मेहमान
85. मोची	کفش ساز/کفش دوز	कफ़श साज़/कफ़शदोज़
86. मौसी	خواہرِ مادر	ख़ाहरे मादर
87. रसोइया	آشپز	आशपज़
88. राज़	راز	राज़

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
89. लिपिक	منشی/دبیر	मुन्शी/दबीर
90. लुहार	آہنگر	आहनगर
91. लेखक	نویسنده	नवीसन्देह
92. वकील	مشاور حقوقی/وکیل	मुशावरे हुकूकी/वकील
93. विक्रेता	فروشنده	फ़रोशन्देह
94. विद्यार्थी	دانشجو/دانش آموز	दानिशजू/दानिशआमूज़
95. वैज्ञानिक	دانشمند/عالم	दानिशमन्द/आलिम
96. वैद्य	پزشک/طبیب	पिज़िश्क/तबीब
97. व्यापारी	تاجر/بازرگان	ताजिर/बाज़ुरगान
98. शिल्पी	پیکرتراش/مجسمہ ساز	पैकर तराश/मुजस्सिमे साज़
99. शिष्य	دانش آموز/شاگرد	दानिश आमूज़/शागिरद
100. संपादक	مدیر روزنامہ	मुदीरे रूज़नामे
101. संसद-सदस्य	نمایندہ ی مجلس/عضو پارلمان	नुमायन्दए मजलिस/ऊज़्व-ए- पारलिमान
102. सचिव	دبیر	दबीर

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
103. ससुर	پدر شوہر	पिदरे शौहर
104. साला	برادرِ ہمسر	बरादरे हमसर
105. साली	خواہرِ ہمسر	ख़ाहरे हमसर
106. सास	مادرِ ہمسر	मादरे हमसर
107. सिपाही	سرباز، لشکری	सरबाज़/लशकरी

5. पशु-पक्षी और जीव-जंतु

حیوان (جانور)، پرندہ हैवान (जानवर) परन्दे

1. उल्लू	جغد/بوف	जोग़द/बूफ़
2. ऊँट	شتر	शुतर
3. कबूतर	کبوتر	कबूतर
4. कीड़ा	حشرہ	हशरह
5. कुत्ता	سگ	सग
6. कोयल	فاختہ/کوکو	फ़ाख़्ते/कूकू

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
7. कौआ	کلاغ/زاغ	कुलाग़/ज़ाग़
8. खच्चर	قاطر	क़ातिर
9. खटमल	ساس	सास
10. खरगोश	خرگوش	ख़रगोश
11. गधा	الاغ/خر	उलाग़/ख़र
12. गाय	گاو	गाव
13. गिलहरी	سنجاب	सन्जाब
14. गीदड़	شغال	शग़ाल
15. गौरैया	گنجشک	गुनजिशक
16. घोड़ा	اسپ	अस्प
17. घोड़ी	مادِیان	मादियान
18. चिड़िया	پرنده/مرغ	परन्देह/मुर्ग़
19. चींटी	مورچه	मुरचे
20. चीता	پلنگِ سیاه	पलन्गे स्याह

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
21. चील	زغن/کورکور	ज़ग़न/कूरकूर
22. चूहा	موش	मुश
23. छिपकली	چلپاسه/کرباسه	चेलपासे/करबासे
24. जानवर	حیوان/جانور	हैवान/जानवर
25. तितली	پروانه	परवाने
26. तिलचट्टा	سوسک حمام/کچوله	सूसक-ए-हमाम/कचूले
27. बंदर	میمون/بوزینه	मीमून/बुज़ीने
28. बकरा	بزنر	बुज़े-ए-नर
29. बाघ	ببر	बबर
30. बाज़	باز/عقاب	बाज़/उक़ाब
31. बिच्छू	عقرب	अक़रब
32. बिल्ली	گربه	गुरबे
33. बैल	گاونر	गावेनर
34. भालू	خرس	ख़रस

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
35. भेड़	بره، برّه، گوسپند، گوسفند	बर्रे/गोसपन्द/गोसफ़न्द
36. भेड़िया	گرگ	गुरग
37. भैंस	گاومیش	गावेमीश
38. मक्खी	مگس	मगस
39. मगर	سوسمار، نهنگ	सुसमार/नहंग
40. मछली	ماهی	माही
41. मुर्ग़ा	خروس	ख़रूस
42. मुर्ग़ी	ماکیان	माकियान
43. मेढक	قورباغہ	क़ूरबाग़े
44. मोर	طاؤس	ताऊस
45. लोमड़ी	روباه	रूबाह
46. शेर	شیر	शेर
47. साँप	مار	मार
48. सिंह	شیر	शेर

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
49. सुअर	خوک	ख़ूक
50. हंस	قو	क़ू
51. हाथी	فیل/پیل	फ़ील/पील

6. शरीर के अंग

اعضای بدنی अअ़ज़ा-ए-बदनी

1. अँगूठा	شست	शस्त
2. आँख	چشم	चश्म
3. उँगली	انگشت	अन्गुश्त
4. एड़ी	پاشنه	पाशने
5. ओंठ	لب	लब
6. कंधा	شانه	शाने
7. कमर	کمر	कमर
8. कलाई	مچ دست	मुचे दस्त

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
9. कान	گوش	गूश
10. कुहनी	آرنج	आरन्ज
11. गर्दन	گردن	गर्दन
12. गला	گلو	गुलू
13. गाल	گونہ	गूने
14. घुटना	زانو	ज़ानू
15. चेहरा	صورت/چہرہ/رخسار	सूरत/चेहरा/रूख़सार
16. छाती	سینہ	सीने
17. जाँघ	ران	रान
18. जीभ	زبان	ज़बान
19. टाँग	پا	पा
20. दाँत	دندان	दनदान
21. दाढ़ी	ریش	रीश
22. दिमाग़	دماغ/مغز	दिमाग़/मग़ज़

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
23. नाक	بینی/دماغ	बीनी/दिमाग़
24. नाखून	ناخن	नाख़ुन
25. पलक	مژگان	मिज़गान
26. पीठ	پشت	पुश्त
27. पेट	معده/شکم	मेदेह/शिकम
28. पैर	پا	पा
29. बाँह	بازو	बाज़ू
30. बाल	مو	मू
31. भौंह	استخوان ابرو	उस्तुख़ान-ए-अबरू
32. माथा	پیشانی/جبهه	पेशानी/जिबहा
33. मुँह	دہان	दहान
34. मूँछ	سبیل/شارب	सिबील/शारिब
35. रीढ़	مُہرۂ پُشت/تیرۂ پشت	मोहरये पुश्त/ तीरह-ए-पुश्त
36. शरीर	بدن	बदन

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
37. सिर	سر	सर
38. स्तन	پستان	पिस्तान
39. हथेली	کفِ دست	कफ़ेदस्त
40. हाथ	دست	दस्त
41. हृदय	دِل/قلب	दिल/क़ल्ब

7. रत्न, धातुएँ और खनिज

جواہر/فلز/مادۂ کان/معدنی जवाहर/फ़िलिज़/माद्दह-ए-कान/मअ़दनी

1. अल्यूमीनियम	آلومینیم	आलूमीनियम
2. इस्पात	آہن خام	आहन-ए-ख़ाम
3. काँच	شیشہ	शीशा
4. काँसा	برنز	बिरिंज़
5. कोयला	زغال سنگ	ज़ुग़ाले सन्ग
6. गंधक	گوگرد	गूगिर्द

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
7. चाँदी	سیم/نقره	सीम/नुक़रेह
8. जस्ता	شیمی روی	शीमी रूय
9. टिन	حلب	हलब
10. ताँबा	مس	मिस
11. निकल	نیکل	नीकल
12. नीलम	نیلم	नीलम
13. पन्ना	یک نوع فلز	यक नोअ़ फ़िलिज़
14. पारा	سیماب	सीमाब
15. पीतल	پرنگ	परंग
16. पुखराज	ایک نوع (فلز/سنگ)	यक नोअ़ (फ़िलिज़/सना)
17. फीरोज़ा	فیروزه	फीरोज़ेह
18. मूँगा	مرجان	मरजान
19. मोती	مروارید	मरवारीद
20. लाल	لعل	लअ़ल

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
21. लोहा	آہن	आहन
22. सीसा	شیشہ	शीशा
23. सोना	زر/طلا	ज़र/तिला
24. हीरा	الماس	अलमास

8. कपड़े और आभूषण

لباس وزیور लिबास व ज़ेवर

1. अँगिया	جلیقہ	जलीक़े
2. अँगूठी	انگشتری	अन्गुशतरी
3. अँगोछा	حولہ	हूले
4. आभूषण	زیور/جواہرات	ज़ेवर/जवाहरात
5. आस्तीन	آستین	आस्तीन
6. ऊन	پشم/پشمالو	पश्म/पश्मालू
7. कंगन	دست بند	दस्तबन्द
8. कंबल	پتو	पतू

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
9. कड़ा	دست بند	दस्तबन्द
10. कपड़ा	پارچه	पारचे
11. कमीज़	پیراہن	पैराहन
12. कुर्ता	پیراہن	पैराहन
13. खादी	کتان	कतान
14. गुलूबंद	گردن بند/گلو بند	गर्दन बन्द/गलूबंद
15. चप्पल	کفشِ راحتی/دمپائی	कफ़शे राहती/दम्पाई
16. चूड़ी	النگو	अलन्गू
17. जूता	کفش	कफ़्श
18. जेब	جیب	जीब
19. टोपी	کلاه	कुलाह
20. तौलिया	حوله	हौले
21. नथ	زیور بینی	ज़ेवर-ए-बीनी
22. पगड़ी	عمامه	अमामे

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
23. पायजामा	پیجامه/پیژامه	पैजामे/पीज़ामे
24. पायल	پازیب	पाज़ेब
25. पोशाक	لباس	लिबास
26. मखमल	مخمل	मख़मल
27. मलमल	ململ	मलमल
28. माला (हार)	عقد	इक़्द
29. मोजा	جوراب	जूराब
30. रूमाल	دستمال	दस्त माल
31. रेशम	ابریشم	अबरीशम
32. लहँगा	شلوار کشاده	शलवार-ए-कुशादेह
33. शॉल	شال	शाल
34. शेरवानी	شیروانی	शेरवानी
35. सलवार	شلوار	शलवार

9. स्वाद

مزه मज़ेह

1. मीठा	شیرین	शीरीन
2. खट्टा	ترش	तुर्श
3. नमकीन	نمکین	नमकीन
4. खारा	تلخ	तल्ख़
5. कड़ुवा	تلخ	तल्ख़
6. तीखा	تند	तुन्द
7. फीका	بی‌مزه	बी मज़ेह

10. रंग

رنگ रंग

1. काला	سیاه	स्याह
2. गुलाबी	سرخ/قرمز	सुर्ख़/क़िरमिज़
3. नारंगी	نارنجی	नारंजी

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
4. नीला	آبی	आबी
5. पीला	زرد	ज़र्द
6. भूरा	قہوہ ای	क़हवेई
7. मैरून	قرمز	क़िरमीज़
8. लाल	قرمز/سرخ	क़िरमिज़/सुर्ख़
9. सफेद	سفید/سپید	सफ़ेद/सपीद
10. सुनहरा	زرّین	ज़रीन

11. ऋतुएँ

فصلہا फ़स्लहा

1. जाड़ा, सर्दी	زمستان	ज़मिस्तान
2. वसंत	بہار	बहार
3. गर्मी	تابستان	ताबिसतान
4. वर्षा	برشگال	बर्षगाल
5. हेमंत	پائیز	पाईज़

12. सप्ताह के दिन

روزہای ہفتہ रूज़हाए हफ़ते

1. सोमवार	دوشنبہ	दो शम्बे
2. मंगलवार	سہ شنبہ	से शम्बे
3. बुधवार	چہارشنبہ	चहार शम्बे
4. गुरूवार, बृहस्पतिवार	پنجشنبہ	पन्ज शम्बे
5. शुक्रवार	جمعہ/آدینہ	जुमअे/आदीने
6. शनिवार	شنبہ	शम्बे
7. रविवार/ इतवार	یکشنبہ	यकशम्बे

13. महीनों के नाम (भारतीय-ईरानी)

نام ماہہا(ہندوایرانی) नामे-माहहा (हिंद-व-ईरानी)

1. चैत्र (चैत)	فروردین	फ़रवरदीन
2. वैशाख (बैसाख)	اردیبہشت	उर्दीबहिशत
3. ज्येष्ठ (जेठ)	خرداد	खुरदाद

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
4. आषाढ़ (आसाढ़)	تیر	तीर
5. श्रावण (सावन)	مرداد	मुरदार
6. भाद्रपद (भादो)	شهریور	शहरीवर
7 आश्विन (क्वार)	مهر	मेहर
8. कार्तिक (कातिक)	آبان	आबान
9. मार्गशीर्ष (अगहन)	آذر	आज़र
10. पौष (पूस)	دی	दी
11. माघ	بهمن	बहमन
12. फाल्गुन (फागुन)	اسفند	एसफ़न्द

14. अंग्रेजी महीनों के नाम

نامِ ماههای انگلیسی नामे माहहा-ए-इन्गलीसी

1. जनवरी	ژانویه	ज़ानवीये
2. फरवरी	فوریه	फ़ोरिये
3. मार्च	مارس	मार्स

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
4. अप्रैल	آوریل	आवरील
5. मई	مه	मेह
6. जून	ژوئن	जूईन
7. जुलाई	ژوئیه	जूईये
8. अगस्त	اوت	ऊत
9. सितम्बर	سپتامبر	सेप्ताम्बर
10. अक्तूबर	اکتبر	ऊक्तुब्र
11. नवंबर	نوامبر	नवाम्बर
12. दिसम्बर	دسامبر	दिसाम्बर

15. विविध

واژه‌های گوناگون वाज़ेह हा-ए-गूनागून

1. अजायबघर (संग्रहालय)	موزه	मूज़ेह
2. अदालत (न्यायालय)	دادگاه	दादगाह
3. अनुवाद (तर्जुमा)	ترجمه	तर्जुमे

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
4. अस्पताल	بیمارستان	बीमारिसतान
5. आँधी	طوفان	तूफ़ान
6. आकाश	آسمان	आसमान
7. आकाशवाणी	رادیو	रादीओ
8. आराम	استراحت	इसतराहत
9. इलाका	ناحیہ/منطقہ	नाहीए/मनतक़े
10. इलाज	معالجہ	मुआलजे
11. ईद	عید	ईद
12. उत्तर	شمال	शुमाल
13. उपहार	ہدیہ	हदिए
14. आयु	سن	सिन
15. कार्यक्रम	برنامہ	बरनामे
16. किराया	اجارہ/کرایہ	एजारेह/केराया
17. कुहरा	مہ	मेह

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
18. केंद्र	مرکز	मरकज़
19. समाचार	خبر	ख़बर
20. खाँसी	سرفہ	सुरफ़े
21. खेत	کشتزار	किश्तज़ार
22. खेद	تأسف	तअस्सुफ़
23. गर्मी	گرما	गर्मा
24. गलती	اشتباہ	इशतबाह
25. गली	کوچہ	कूचे
26. गाँव (ग्राम)	دِہ	देह
27. गिरजाघर	کلیسا	कलीसा
28. गुरुद्वारा	معبدِ سیکھا	मअ़बद-ए-सीकहा
29. घंटा	زنگ/ساعت/جرس	ज़ंग/साअ़त/जरस
30. घाट	ساحل	साहि़ल
31. घाटी	درہ/وادی	दरेह/वादी

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
32. चंदन	سندل	संदल
33. चटाई	بوریا/حصیر	बूरीया/हसीर
34. चट्टान	سنگ خارہ	संगख़ारेह
35. चाँद	ماہ	माह
36. चाँदनी	ماہتاب	माहताब
37. चिड़ियाघर	باغ وحش	बाग़ व हश़
38. चोट	زخم	ज़ख़्म
39. चोर	دزد	दुज़द
40. चौराहा	چہارراہ/میدان	चहार राह/मैदान
41. छुट्टी	تعطیل/مُرخصی	तअ़ती़ल/मोरख़ख़सी
42. जंगल	جنگل/دشت	जंगल/दश्त
43. जगह	جا	जा
44. जन्म-दिन	روزتولّد	रूज़-ए-तवल्लुद
45. जलूस	تظاہرات/راہ پیمائی دست جمعی	तज़ाहुरात/राहपैमाई दसत जमई़

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
46. जवाब	جواب/پاسخ	जवाब/पासुख़
47. जवाबी तार	تلگرام پاسخی	तेलीग्राम-ए-पासुख़ी
48. जहाज	کشتی/هواپیما	कश्ती/हवापैमा
49. जाड़ा	سرما	सरमा
50. ज़िला	بخش/ضلع	बख़्श/ज़िलअ़
51. जुकाम	سرماخوردگی/زکام	सरमा ख़ुर्दगी/ज़ुकाम
52. जेबकतरा	جیب بر	जीबबुर
53. झंडा	پرچم	परचम
54. झगड़ा	نزاع	नेज़ाअ़
55. झरना	آبشار	आबशार
56. झूठ	دروغ	दरूग़
57. टापू	جزیره	जज़ीरेह
58. डाकू	رهزن	रहज़न
59. तंबाकू	توتون	तूतून

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
60. तंबू	اردو/خیمہ	उर्दू/ख़ीमे
61. तकलीफ	آزار	आज़ार
62. तबियत/तबीयत	حالت	हालात
63. तमाशा	تماشا/رونمائی	तमाशा/रूनुमाई
64. ताँगा	کالسکہ/گاری	कालिसके/गारी
65. तारीख	تاریخ	तारिख़
66. तालाब	آبگیر/استخر	आबगीर/अस्तख़र
67. तीर्थ-स्थान	زیارتگاہ	ज़ेयारतगाह
68. थकान	خستگی	ख़सतगी
69. थाना	کلانتری	कलांतरी
70. दक्षिण	جنوب	जनूब
71. दया	رحم	रहम
72. दर्जा	درجہ/طبقہ	दरजे/तबक़े
73. दर्द	درد	दर्द

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
74. दर्शक	شنونده	शनवन्देह
75. दवाखाना	داروخانه	दारूख़ाने
76. दशहरा	جشن دشهرای هندوان	जशन-ए-दशहरा-ए-हिनदुवान
77. दाम	بهاء/قیمت/ہزینہ	बहा/क़ीमत/हज़ीने
78. दावत	دعوت	दाअ़वत
79. दिन	روز	रूज़
80. दीवाली	جشن دیوالی	जशन-ए-दीवाली
81. दुनिया	جہان/دنیا/کائنات	जहान/दुनिया/काएनात
82. दुर्घटना	حادثہ	हादसे
83. देश	کشور	कीशवर
84. दोपहर	ظہر	ज़ोहर
85. धन्यवाद	تشکر/ممنون	तशक्कुर/ममनून
86. धर्म	دین	दीन
87. धर्मशाला	سرای	सराए

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
88. धुलाई	شستن	शुसतन
89. धूप	آفتاب	आफ़ताब
90. धोखा	فریب	फ़रेब
91. नदी	رود	रूद
92. नमस्ते	سلام	सलाम
93. नमाज़	نماز	नमाज़
94. नशा	نشہ/مستی	नशा/मस्ती
95. नाच	رقص	रक़स
96. नाम	نام/اسم	नाम/इस्म
97. नाव	کشتی	कशती
98. परिचय	معرفی/آشنائی	मुअर्रफ़ी/आशनाई
99. पश्चिम	غرب	ग़रब
100. पहाड़	کوہ	कूह
101. पहिया	چرخ	चरख़

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
102. पारपत्र (पासपोर्ट)	گذرنامه	गुज़रनामे
103. पुल	پل	पुल
104. पुलिस	پلیس	पुलिस
105. भाषा	زبان	ज़बान
106. भूख	گرسنگی/اشتها	गुरूसनगी/इशतहा
107. मंत्रालय	وزارت	वेज़ारत
108. मंदिर	معبد/بتکده/بتخانه	मअ्बद/बुतकदेह/बुतख़ाना
109. मज़ा (आनंद)	لذت/مزه/ذائقه	लज़्ज़त/मज़ेह/ज़ाएक़ा
110. मज़ाक	مذاق	मज़ाक़
111. मरम्मत	مرمت	मरम्मत
112. पूछताछ	پرس وجو/استفسار	पुर्सओ-जू/इसतिफ़सार
113. पूजा	عبادت/پرستش	एबादत/परसतिश
114. पूरब	شرق	शरक़
115. प्यार	عشق/محبت	ईश्क़/मुहब्बत

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
116. प्यास	تشنگی	तिशनगी
117. प्रतीक्षालय	اتاقِ انتظار	उताक़े ईनतज़ार
118. प्रदर्शनी	نمایش	नुमाईश
119. प्रशंसा/तारीफ़	ستایش	सताईश
120. रात/रात्रि	شب	शब
121. वज़न/भार	وزن/بار	वज़न/बार
122. वसंत (बसंत)	بہار	बहार
123. विवाह (शादी)	ازدواج/عروسی	अज़दवाज/अरूसी
124. विदेशी	خارجی	ख़ारजी
125. विदेशी मुद्रा	ارز خارجی	अरज़-ए-ख़ारजी
126. शहर/नगर	شہر	शहर
127. शाम/संध्या	عصر	अस़र
128. शिकायत	شکایت	शिकायत
129. शिकारी	صیاد	सय़्याद

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
130. शिक्षा	آموزش	आमूज़िश
131. शुक्रिया	تشکر/ممنون	तशक्कुर/ममनून
132. शौक़	علاقہ/ذوق	अ़लाके़/ज़ौक़
133. संगीत	موسیقی	मौसीक़ी
134. संदेश	پیغام	पैग़ाम
135. सच	راست	रास्त
136. सदी	قرن	क़रन
137. सप्ताह	ہفتہ	हफ़्ते
138. समय	وقت	वक़्त
139. समाज	اجتماع	इजतमाअ़
140. समिति	مجلس/ہیئت	मजलिस/हईयत
141. समुद्र (सागर)	بحر	बह्‌र
142. प्रश्न	سوال/پرسش	सुवाल/पुरसिश
143. सहायता	کمک	कुमक

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
144. साल/वर्ष	سال	साल
145. साहब	صاحب/آقا	साहब/आक़ा
146. साहित्य	ادبیات	अदबीयात
147. सितार	سہ تار	सेतार/सेहतार
148. सुबह	صبح	सुबह्
149. सूरज	خورشید/آفتاب	ख़ूरशीद/आफ़ताब
150. स्नान	حمام گرفتن	हमाम गीरफ़्तन
151. स्मारक	لوحہ یادبود	लोह-ए-याद बूद
152. हवा	باد	बाद
153. हवाई अड्डा	فرودگاہ	फ़रूदगाह
154. हस्तशिल्प	دستکاری	दस्तकारी

16. गणन संख्याएँ

اعداد ऐअ़दाद

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
0. शून्य, सिफ़र	صفر	सिफ़र
1. एक	یک	यक
2. दो	دو	दो
3. तीन	سه	से
4. चार	چهار	चहार
5. पाँच	پنج	पंज
6. छह	شش	शिश
7. सात	هفت	हफ़्त
8. आठ	هشت	हशत
9. नौ	نه	नुह
10. दस	ده	दह
11. ग्यारह	یازده	याज़दह

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
12. बारह	دوازده	दवाज़दह
13. तेरह	سیزده	सीज़दह
14. चौदह	چهارده	चहारदह
15. पंद्रह	پانزده	पानज़दह
16. सोलह	شانزده	शांज़दह
17. सत्रह	هفده	हिफ़दह
18. अठारह	هیجده	हीजदह
19. उन्नीस	نوزده	नुज़दह
20. बीस	بیست	बीस्त
21. इक्कीस	بیست و یک	बीस्त-व-यक
22. बाईस	بیست و دو	बीस्त-व-दो
23. तेईस	بیست و سه	बीस्त-व-से
24. चौबीस	بیست و چهار	बीस्त-व-चहार
25. पच्चीस	بیست و پنج	बीस्त-व-पंच

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
26. छब्बीस	بیست و شش	बीस्त-व-शिश
27. सत्ताईस	بیست و هفت	बीस्त-व-हफ़्त
28. अट्ठाईस	بیست و هشت	बीस्त-व-हशत
29. उनतीस	بیست و نه	बीस्त-व-नुह
30. तीस	سی	सी
31. इकतीस	سی و یک	सी-व-यक
32. बत्तीस	سی و دو	सी-व-दो
33. तैंतीस	سی و سه	सी-व-से
34. चौंतीस	سی و چهار	सी-व-चहार
35. पैंतीस	سی و پنج	सी-व-पंच
36. छत्तीस	سی و شش	सी-व-शिश
37. सैंतीस	سی و هفت	सी-व-हफ़्त
38. अड़तीस	سی و هشت	सी-व-हशत
39. उनतालीस	سی و نه	सी-व-नुह

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
40. चालीस	چہل	चहल
41. इकतालीस	چہل و یک	चहल-व-यक
42. बयालीस	چہل و دو	चहल-व-दो
43. तैंतालीस	چہل و سہ	चहल-व-से
44. चवालीस	چہل چہار	चहल-व-चहार
45. पैंतालीस	چہل و پنج	चहल-व-पंज
46. छियालीस	چہل و شش	चहल-व-शिश
47. सैंतालीस	چہل وہفت	चहल-व-हफ़्त
48. अड़तालीस	چہل وہشت	चहल-व-हशत
49. उनचास	چہل و نہ	चहल-व-नुह
50. पचास	پنجاہ	पंनजाह
51. इक्यावन	پنجاہ و یک	पंजाह-व-यक
52. बावन	پنجاہ و دو	पंजाह-व-दो
53. तिरपन	پنجاہ و سہ	पंजाह-व-से

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
54. चौवन	پنجاه و چهار	पंजाह-व-चहार
55. पचपन	پنجاه و پنج	पंजाह-व-पंज
56. छप्पन	پنجاه و شش	पंजाह-व-शिश
57. सतावन	پنجاه و هفت	पंजाह-व-हफ़्त
58. अठावन	پنجاه و هشت	पंजाह-व-हशत
59. उनसठ	پنجاه و نه	पंजाह-व-नुह
60. साठ	شصت	शस्त
61. इकसठ	شصت و یک	शस्त-व-यक
62. बासठ	شصت و دو	शस्त-व-दो
63. तिरसठ	شصت و سه	शस्त-व-से
64. चौंसठ	شصت و چهار	शस्त-व-चहार
65. पैंसठ	شصت و پنج	शस्त-व-पंज
66. छियासठ	شصت و شش	शस्त-व-शिश
67. सड़सठ	شصت و هفت	शस्त-व-हफ़्त

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
68. अड़सठ	شصت وہشت	शस्त-व-हशत
69. उनहत्तर	شصت ونہ	शस्त-व-नुह
70. सत्तर	ہفتاد	हफ़्ताद
71. इकहत्तर	ہفتاد ویک	हफ़्ताद-व-यक
72. बहत्तर	ہفتاد ودو	हफ़्ताद-व-दो
73. तिहत्तर	ہفتاد وسہ	हफ़्ताद-व-से
74. चौहत्तर	ہفتاد وچہار	हफ़्ताद-व-चहार
75. पचहत्तर	ہفتاد وپنج	हफ़्ताद-व-पंज
76. छिहत्तर	ہفتاد وشش	हफ़्ताद-व-शिश
77. सतहत्तर	ہفتاد وہفت	हफ़्ताद-व-हफ़्त
78. अठहत्तर	ہفتاد وہشت	हफ़्ताद-व-हश्त
79. उनासी	ہفتاد ونہ	हफ़्ताद-व-नुह
80. अस्सी	ہشتاد	हशताद
81. इक्यासी	ہشتاد ویک	हशताद-व-यक

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
82. बयासी	ہشتاد و دو	हशताद-व-दो
83. तिरासी	ہشتاد و سہ	हशताद-व-से
84. चौरासी	ہشتاد و چہار	हशताद-व-चहार
85. पचासी	ہشتاد و پنج	हशताद-व-पंज
86. छियासी	ہشتاد و شش	हशताद-व-शिश
87. सतासी	ہشتاد و ہفت	हशताद-व-हफ़्त
88. अठासी	ہشتاد و ہشت	हशताद-व-हशत
89. नवासी	ہشتاد و نہ	हशताद-व-नुह
90. नब्बे	نود	नवद
91. इक्यानवे	نود و یک	नवद-व-यक
92. बानवे	نود و دو	नवद-व-दो
93. तिरानवे	نود و سہ	नवद-व-से
94. चौरानवे	نود و چہار	नवद-व-चहार
95. पचानवे	نود و پنج	नवद-व-पंज

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
96. छियानवे	نود و شش	नवद-व-शिश
97. सतानवे	نود و ہفت	नवद-व-हफ़्त
98. अठानवे	نود و ہشت	नवद-व-हशत
99. निन्यानवे	نود و نہ	नवद-व-नुह
100. सौ	صد	सद
105. एक सौ पाँच	یک صد و پنج	यक सद-व-पंज
107. एक सौ सात	یک صد و ہفت	यक सद-व-हफ्त
106. एक सौ छह	یک صد و شش	यक सद-व-शिश
200. दो सौ	دویست	दवीस्त
300. तीन सौ	سہ صد	से सद
400. चार सौ	چہار صد	चहार सद
500. पाँच सौ	پان صد	पान सद
600. छह सौ	شش صد	शिश सद
700. सात सौ	ہفت صد	हफ़्त सद

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
800. आठ सौ	ہشت صد	हशत स़द
900. नौ सौ	نہ صد	नुह स़द
1000. एक हज़ार	(یک) ہزار	यक हज़ार
1840. एक हज़ार आठ सौ चालीस	یک ہزار و ہشت صد و چہل	यक हज़ार व हशत सद व चहल
2000. दो हज़ार	دو ہزار	दो हज़ार
3000. तीन हज़ार	سہ ہزار	से हज़ार
4000. चार हज़ार	چہار ہزار	चहार हज़ार
5000. पाँच हज़ार	پنج ہزار	पंज हज़ार
6000. छह हज़ार	شش ہزار	शिश हज़ार
7000. सात हज़ार	ہفت ہزار	हफ़्त हज़ार
20000. बीस हज़ार	بیست ہزار	बीस्त हज़ार
21000. इक्कीस हज़ार	بیست و یک ہزار	बीस्त-व-यक हज़ार
22000. बाईस हज़ार	بیست و دو ہزار	बीस्त-व-दो हज़ार
23000. तेईस हज़ार	بیست و سہ ہزار	बीस्त-व-से हज़ार

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
24000. चौबीस हज़ार	بیست وچہار ہزار	बीस्त-व-चहार हज़ार
25000. पच्चीस हज़ार	بیست وپنج ہزار	बीस्त-व-पंज हज़ार
26000. छब्बीस हज़ार	بیست وشش ہزار	बीस्त-व-शिश हज़ार
100000. एक लाख	(یک)صد ہزار	(यक) सद हज़ार
102000. एक लाख दो हज़ार	یک صد ودو ہزار	यक सद-व-दो हज़ार
10,00000 दस लाख	دہ صد ہزار/یک ملیون	दह सद हज़ार/यक मिलयून
20,00000 बीस लाख	بیست صد ہزار/دو ملیون	बीस्त सद हज़ार/दो मिलयून
30,00000 तीस लाख	سی صد ہزار/سہ ملیون	सी सद हज़ार/से मिलयून
50,00000 पचास लाख	پنجاہ صد ہزار/پنج ملیون	पंजाह सद हज़ार/पंज मिलयून
60,00000 साठ लाख	شصت صد ہزار/شش ملیون	शस्त सद हज़ार/शिश मिलयून
10,40,00000 दस करोड़ चालीस लाख	یک صد و چہار ملیون	यक सद-व-चहार मिलयून
10,90,00000दस करोड़ नब्बे लाख	یک صد و نہ ملیون	यक सद-व-नुह मिलयून
1,00,00,00,000 एक अरब	یک ملیارد	यक मिलियारद

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
100,00,00,00,000 एक खरब	یک صد ملیارد	यक सद मिलियारद

17. क्रमसूचक संख्याएँ

اعداد ऐअदाद

पहला	اوّلین	अव्वलीन
दूसरा	دوّمین	दोव्वोमीन
तीसरा	سوّمین	सेव्वोमीन
चौथा	چهارمین	चहारमीन
पाँचवाँ	پنجمین	पंजुमीन
छठा	ششمین	शिशुमीन
सातवाँ	هفتمین	हफ़्तुमीन
आठवाँ	هشتمین	हशतुमीन
नवाँ	نهمین	नहुमीन
दसवाँ	دهمین	दहुमीन

18. भिन्न सूचक संख्याएँ

اعدادِ کسری इअ़दाद-ए-कसरी

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
एक चौथाई (1/4)	یک چہارم	यक चहारुम
एक तिहाई (1/3)	یک سوّم	यक सेवऊम
आधा (1/2)	نیم/نصف	नीम/निस्फ़
पौना (पौन) (3/4)	سہ چہارم	से चहारुम
सवा	یک و ربع	यक-व-रुबअ़
डेढ़	یک و نیم	यक-व-नीम
पौने दो	ربع بہ دو	रुबअ़-बे-दो
सवा दो	دو و ربع	दो-व-रुबअ़
ढाई (अढ़ाई)	دو و نیم	दो-व-नीम
पौने तीन	ربع بہ سہ	रुबअ़ बे से
सवा तीन	سہ و ربع	से-व-रुबअ़
साढ़े तीन	سہ و نیم	से-व-नीम

पौने चार	ربع بہ چہار	रुबअ़-बे-चहार

19. सर्वनाम
ضمیر ज़मीर

अपना	خویش/مالِ خود	ख़ेश/ माल-ए-ख़ुद
आप	شما	शुमा
इसका	مال این	माल-ए-ईन
उसका	مال او	माल-ए-ऊ
किसको	چہ کسی را	चे कसी रा
किनसे	از چہ کس	अज़ चे कस
कुछ	یک کمی/اندکی	यक कमी/अन्दकी
कोई	ہر کس/ہر کدام	हर कस/ हरकुदाम
कौन	کہ/چہ کسی	के/ चे कसी
क्या	چہ	चे
जिसका	مالِ ہر کہ	माल-ए-हर के

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
जिनका	مالِ ہرکس	माल-ए-हर कस
तुझसे	از شما/از تو	अज़ शुमा/ अज़ तो
तुम	تو/شما	तो/ शुमा
तुम्हारा	مالِ تو/مالِ شما	माल-ए-तो/माल-ए-शुमा
तू	تو	तू
तेरा माल	مالِ تو	माले-ए-तो
तुझको	ترا	तुरा
मेरा	مالِ من	माल-ए-मन
मैं	من	मन
यह	این	ईन
ये	اینها	ईन हा
वह	آن	आन
वे	آنها	आन हा
हम	ما	मा
हमारा	مالِ ما	माल-ए-मा

20. विशेषण

صفت सिफ़त

अंतिम (आखिरी)	آخرین/نهائی	आख़रीन/नेहाई
अकेला	تنہا	तनहा
अजीब/विचित्र	عجیب	अ़जीब
अधिक	زیاد	ज़याद
अधूरा	ناتمام/ناقص	ना तमाम/नाक़िस
अमीर	غنی، مالدار، پولدار	ग़नी, मालदार, पूलदार
आधा	نیم	नीम
आधुनिक	جدید	जदीद
आसान/सरल	آسان	आसान
उचित	مناسب	मुनासिब
उल्टा	علی رغم/برعکس	अ़ला रग़म/बरअ़कस
ऊँचा	بلند	बुलंद

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
कई/अनेक	بسیار/خیلی	बिसयार/खैली
कच्चा	خام/نرسیده/نارسیده	ख़ाम/नरसीदेह/नारसीदेह
कठिन/मुश्किल	سخت/دشوار/مشکل	सख़्त/दुशवार/मुशकिल
कम	کم/اندک	कम/अनदक
कमज़ोर (दुबला)	کم زور/ضعیف	कमज़ोर/ज़ईफ़
कीमती	گران/پرارزش	गेरान/पुरअरज़ीश
कुल	تمام/کُل	तमाम/कुल
कोमल	نازک	नाज़ुक
ख़राब	خراب/بد	ख़राब/बद
खाली	خالی/تہی	ख़ाली/तही
खास	خاص	ख़ास़
खुला	باز	बाज़
गंदा	کثیف	कस़ीफ़
गरम	گرم/داغ	गर्म/दाग़

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
गरीब	فقیر/مسکین	फ़क़ीर/मिसकीन
गलत	نادرست/غلط	नादुरूस्त/ग़लत़
गीला	تر/خیس	तर/ख़ीस
गोल	دایرہوار/مدوّر	दाएरेह वार/मदौव्वर
घना	چگال	चगाल
घायल	زخمی	ज़ख़्मी
चालाक	زیرک/زرنگ	ज़ीरक/ज़रगं
चिकना	روغنی	रोग़नी
चौड़ा	پہن/گشاد	पहन/गुशाद
छोटा	کوچک	कूचक
ज़्यादा	کافی/زیاد	काफ़ी/ज़याद
टेढ़ा	کج	कज
ठंडा	سرد	सर्द
ठीक	درست	दुरूस्त

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
ढीला	گشاد	गुशाद
तगड़ा	چاق/فربہ	चाक़/फ़रबे
ताज़ा	تازہ	ताज़ेह
तेज़	تیز/ہشیار	तेज़/हुशयार
थोड़ा	اندک/کم	अनदक/कम
दायाँ	راست	रास्त
धीमा	آہستہ/یواش	आहिस्ते/यवाश
नया	نو/تاہ	नौ/ताज़ेह
नरम	نرم	नरम
नीचा	پائیں	पाईन
पक्का	سفت/حتمی	सुफ़्त/हतमी
पतला	لاغر	लाग़र
पढ़ा-लिखा	باسواد	बासवाद
पुराना	کہنہ	कुहने

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
पूरा	تمام/ہمہ	तमाम/हमे
बंद	بستہ/بند	बसते/बंद
बड़ा	بزرگ/عظیم	बुज़ूर्ग/अज़ीम
बहुत	زیاد/بسیار	ज़याद/बिसयार
बाकी	باقی/ماندہ	बाक़ी/मानदेह
बायाँ	چپ	चप
बासी	ماندہ	मानदेह
बुरा	بد/زشت	बद/ज़िशत
भारी	پُر	पुर
महँगा	گران	गेरान
मुलायम	نرم	नरम
मूर्ख/बेवकूफ़	احمق	अहमक़
मोटा	چاق/فربہ	चाक़/फ़रबे
लंबा	بلندقد/گزاف	बुलंद क़द/गज़ाफ़

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
विदेशी	خارجی	ख़ारजी
सख़्त	سخت/دشوار	सख़्त/दुशवार
सस्ता	ارزان	अरज़ान
सही	صحیح/درست	सही/दुरूस्त
सादा	ساده	सादेह
साफ	تمیز	तमीज़
सारा	همه/تمام	हमे/तमाम
सीधा	سر راست/مستقیم	सरे रास्त/मुसतक़ीम
सुंदर (खूबसूरत)	زیبا/قشنگ	ज़ीबा/क़शंग
सूखा	خشک	ख़ुशक
स्वतंत्र (आज़ाद)	آزاد	आज़ाद
हर एक/प्रत्येक	هر	हर
हल्का	کم وزن/سبک	कम वज़न/सुबुक
हवादार	هوائی	हावाई

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
होशियार	باہوش/ہشیار/زیرک	बाहूश/हुशयार/ज़ीरक

21. क्रियाएँ

افعال अफ़आल

आना	آمدن	आमदन
उछलना	جستن/جہیدن	जसतन/ जहीदन
उठना	بلند شدن/برخاستن	बुलंद शुदन/ बरख़ासतन
उठाना	بلند کردن بار/بلند کردن	बुलंद करदन-ए-बार/ बुलंद करदन
उड़ना	پرواز کردن	परवाज़ करदन
उतरना	پائین آمدن/فرود آمدن	पाईन आमदन/ फ़रूद आमदन
उबलना/खौलना	بجوش آمدن/جوشیدن	बेजूश आमदन/ जोशीदन
उबालना	جوشاندن	जुशानदन
ओढ़ना	روپوش شدن	रूपोश शुदन
कमाना	کسب معاش کردن	कसब-ए-मआ़श करदन

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
करना	کردن	करदन
कहना	گفتن	गुफ़तन
काँपना	لرزیدن	लरज़ीदन
काटना	بریدن	बुरीदन
कूदना	جَستن	जसतन
खरीदना	خریدن	ख़रीदन
खाँसना	سرفہ کردن	सुरफ़े करदन
खाना	خوردن	ख़ुरदन
खींचना	کشیدن	कशीदन
खो जाना	گم شدن	गुम शुदन
खो देना	گم کردن/از دست دادن	गुम करदन/अज़ दस्त दादन
खोलना	باز کردن	बाज़ करदन
गाना	سرودن	सरूदन
गिनना	شمردن	शुमुरदन

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
गिरना	افتادن	उफ़तादन
घबड़ाना	نگران شدن	नेगरान शुदम
घूमना	گردش کردن	गरदिश करदम
चढ़ना	بالا رفتن	बाला रफ़तन
चबाना	جویدن	जवीदन
चमकना	درخشیدن	दरख़शीदन
चलना	راه رفتن/گام زدن	राह रफ़तन/गामज़दन
चाहना	خواستن	ख़ासतन
चुराना	دُزدیدن	दुज़दीदन
चूमना	بوسیدن	बोसीदन
छापना	چاپ کردن	चाप करदन
छिपना	پنہان شدن	पिनहान शुदन
छूटना	ترک شدن/خوب شدن	तरक शुदन/खूब शुदन
छूना	لمس کردن	लमस करदन

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
छोड़ना	ترک کردن	तरक करदन
जलना	سوختن	सोख़तन
जाँचना	آزمودن/امتحان کردن	आज़मूदन/ईम्तहान करदन
जागना	بیدار شدن	बीदार शुदन
जानना	دانستن	दानिसतन
जीतना	پیروز شدن	पीरूज़ शुदन
जीना	زندگی کردن	ज़िन्दगी करदन
झगड़ना	نزاع کردن	नज़ाअ करदन
टूटना	شکستن	शेकसतन
ठहरना	مقیم شدن	मोक़ीम शुदन
डूबना	غرق شدن	ग़रक़ शुदन
ढकना	پوشاندن/پنہان کردن	पोशान दन/पिनहान करदन
ढूँढना (खोजना)	جستجو کردن/جُستن	जुसतजू करदन/जुसतन
तैरना	شنا کردن	शेना करदन

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
तोलना	وزن کردن	वज़न करदन
दबाना	فشار دادن	फ़ेशार दादन
देखना	دیدن/تماشا کردن	दीदन/तमाशा करदन
देना	دادن	दादन
दौड़ना	دویدن	दवीदन
धोना	شستن	शुसतन
नहाना	حمام گرفتن	हमाम गिरफ़तन
निकलना	بیرون شدن	बीरून शुदन
निकालना	بیرون آوردن	बीरून आवरदन
पकड़ना	گرفتن	गिरफ़तन
पकाना	پختن	पोख़तन
पड़ना	افتادن/پائین آمدن	उफ़तादन/पाईन आमदन
पढ़ना	خواندن	ख़ानदन
पहचानना	شناختن	शेनाख़तन

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
पहनना	پوشیدن	पोशीदन
पहुँचना	رسیدن	रसीदन
पाना	بدست آوردن/گرفتن	बेदस्त आवरदन/गिरफ़तन
पालना	پرورش کردن	परवरिश करदन
पीटना	کوبیدن/زدن	कोबीदन/ज़दन
पीना	خوردن/آشامیدن	खुरदन/आशामीदन
पीसना	آسیاب کردن/آرد کردن	आसियाब करदन/ आर्द करदन
पुकारना	صدا دادن/خواندن	सिदा दादन/ख़ानदन
फाड़ना	پاره کردن	पारेह करदन
फेंकना	پرتاب کردن/افگندن	पुरताब करदन/अफ़गनदन
बचना	گریختن/اجتناب کردن	गुरेख़तन/इजतेनाब करदन
बचाना	نجات دادن	नेजात दादन
बढ़ना	حرکت کردن/پیش رفتن	ह़रकत करदन/पीश रफ़तन
बताना	گفتن/آگاہ کردن	गुफ़तन/ आगाह करदन

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
बनाना	ساختن	साख़तन
बसना	مقیم شدن	मुक़ीम शुदन
बहना	وزیدن/جاری بودن	वज़ीदन/जारी बूदन
बाँटना	تقسیم کردن	तक़सीम करदन
बिताना	وقت گزاراندن	वक़्त गुज़ारानदन
बीतना	وقت گذشتن/گذشتن	वक़्त गुज़शतन/गुज़शतन
बुलाना	صِدا دادن/خواندن/دعوت کردن	सिदा दादन/ख़ानदन/दअ़वत करदन
बेचना	فروختن	फ़रोख़तन
बैठना	نشستن	नेशसतन
बोलना	حرف زدن/گفتن	ह़रफ़ ज़दन/गुफ़तन
भागना	گریختن/فرار کردن	गुरेख़तन/ फ़रार करदन
भूलना	فراموش کردن	फ़रामूश करदन
भेजना	فرستادن	फरिसतादन
मरना	مُردن	मुरदन

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
माँगना	طلبیدن/تقاضا کردن	तलबीदन/तक़ाज़ा करदन
मानना	قبول کردن/پذیرفتن	क़बूल करदन/पज़ीरफ़तन
मारना	زدن	ज़दन
मिलना	ملاقات کردن	मुलाक़ात करदन
मिलाना	معرفی کردن/آشنا کردن	मोअ़रफ़ी करदन/आशना करदन
मुस्कराना	لبخند زدن	लबख़ंद ज़दन
रखना	گذاشتن/داشتن	गुज़ाशतन/दाशतन
रहना	زندگی کردن/ماندن/مقیم بودن	ज़िनदगी करदन/मानदन/ मुक़ीम बूदन
रुकना	توقف کردن/ایستادن	तवक़्क़ुफ़ करदन/ इसतादन
रोकना	نگاه داشتن/ایستاندن	निगाह दाशतन/ इसतानदन
रोना	گریہ کردن	गिरये करदन
लाना	آوردن	आवरदन
लिखना	نوشتن	नविशतन
लूटना	غارت کردن	ग़ारत करदन

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
लेना	گرفتن/قبول کردن/ پذیرفتن	गिरफ़तन/क़बूल करदन/ पज़ीरफ़तन
लेटना	دراز شدن/استراحت کردن	दराज़ शुदन/ इसतराहत करदन
लौटना	برگشتن/ بازگشتن	बरगशतन/बाज़गशतन
लौटाना	پس دادن	पस दादन
सँभालना	نگہداری کردن/نگاه داشتن	निगहदारी करदन/निगाह दाशतन
सकना	توانستن	तवानिसतन
सजाना	آرایش کردن	आरइश करदन
समझना	درک کردن/متوجہ شدن	दरक करदन/मुतवज्जेह शुदन
सहना	صبر کردن/حمل کردن	सबर करदन/हमलकरदन
सीखना	آموختن	आमोख़तन
सीना	دوختن	दोख़तन
सुनना	شنیدن/گوش دادن	शिनीदन/गूश दादन
सोचना	فکر کردن	फ़िकर करदन
सोना	خوابیدن	ख़ाबीदन

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
सौंपना	سپردن	सुपुरदन
हँसना	خندیدن	ख़नदीदन
हटना	راه دادن	राह दादन
हटाना	اخراج کردن/برکنار کردن	एख़राज करदन/ बरकेनार करदन
हराना	شکست دادن	शिकस्त दादन
हारना	شکست خوردن	शिकस्त ख़ुरदन
होना	شدن	शुदन
हो जाना	اتفاق افتادن/شدن	इत्तफ़ाक़ ऊफ़तादन/शुदन

22. क्रिया विशेषण

قید कै़द

अक्सर (प्रायः)	اغلب/اکثر	अग़लब/अक्सर
अचानक (एकाएक)	الآن/اکنون/حالا	अलआन/अकनून/हा़ला
अब	حالا	हा़ला

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
अभी	فعلاً/الآن	फ़ेअ़लन/अलआन
अवश्य (जरूर)	بطور حتم/حتماً	बेतौर हतम/हत्मन
आख़िर	آخر	आख़िर
आगे	پیش/جلو	पीश/जेलो
आज	امروز	इमरूज़
आजकल	ایزوزها	ईनरूज़हा
इधर	این طرف	ईनतरफ़
उधर	آن طرف	आनतरफ़
ऊपर	بالا	बाला
ऐसे	اینجور/اینطور	ईनजूर/ईनतौर
ओर (तरफ)	طرف/سمت	तरफ़/ सम्त
कब	کی/چه وقت	कै/चेवक़्त
कभी	گاهی	गाही
कभी-कभी	گاه گاهی	गाह गाही

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
कल	فردا	फ़रदा
कहाँ	کُجا	कुजा
कहीं	جایی	जाई
किधर	کجا	कुजा
केवल	فقط	फ़क़त
कैसे	چطور	चेतौर
क्योंकि	زیراکہ	ज़ीराके
खूब	خوب	ख़ूब
चाहे	ہرچہ	हरचे
चुपचाप	خاموش/ساکت	ख़ामूश/साकित
जब	وقتیکہ	वक़्तीके
जल्दी	زود	ज़ूद
जहाँ	ہرجا	हरजा
जितना	ہرچہ	हरचे

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
जिधर	جائیکه	जाईके
तब	آنوقت	आनवक़्त
दूर	دور	दूर
धीरे	آهسته/یواش	आहिसते/यवाश
न, नहीं	نه/نخیر	न/नख़ैर
नीचे	زیر/پائین	ज़ीर/पाईन
परसों	پس فردا	पस फ़रदा
पहले	قبلاً	क़बलन
पास/समीप	نزدیک	नज़दीक
पीछे	عقب/پشت	अक़ब/पुश्त
बराबर	همیشه/همواره	हमीशे/हमवारेह
बहुत	بسیار/زیاد	बिसयार/ज़याद
बाहर	بیرون	बीरून
बिलकुल	حتماً	ह़तमन

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
बीच	وسط	वसत्
बेशक	بدونِ تردید/بی شک	बिदून-ए-तरदीद/बीशक
भी	نیز/ہم	नीज़/हम
यहाँ	اینجا	ईनजा
यों	اینجور	ईनजूर
वहाँ	آنجا	आनजा
शायद	احتمالاً/شاید	एह्तमालन/शायद
सामने	روبرو	रूबरू
हमेशा (सदा)	ہمیشہ	हमीशे
ही	خود این/آن	खुद-ए-ईन/आन

23. समुच्चय बोधक

حرف اضافہ हर्फ़-ए-एज़ाफ़े

अगर (यदि)	اگر	अगर
इसलिए	باین علّت	बे ईन ईल्लत

हिंदी शब्द	फ़ारसी अनुवाद	देवनागरी लिप्यंतरण
और	و	व
कि	را	रा
किंतु (परंतु)	اما/ولی	अम्मा/वली
चूँकि	چون	चुन
तो	پس	पस
पर	روی/بر	रूए/बर
फिर	باردیگر/دوباره	बारेदीगर/दोबारेह
बल्कि	اگرچه	अगरचे
यद्यपि/हालांकि	گرچه/بااینکه	गरचे/बाईनके
या	یا	या
लेकिन	ولی/لیکن	वली/लेकिन

केंद्रीय हिंदी निदेशालय
द्वारा प्रकाशित/प्रकाशनाधीन
कोश और वार्तालाप पुस्तिकाएँ

प्रकाशित

1. हिंदी–सिंहल कोश
2. हिंदी–इंडोनेशियाई कोश
3. हिंदी–बर्मी कोश
4. हिंदी–स्पेनी कोश
5. हिंदी–फ्रांसीसी कोश
6. हिंदी–चीनी कोश
7. हिंदी–अरबी कोश
8. समेकित हिंदी–संयुक्त राष्ट्र भाषा कोश
9. चीनी–हिंदी कोश
10. रूसी–हिंदी कोश
11. हिंदी–नेपाली कोश
12. हिंदी–चेक वार्तालाप*
13. हिंदी–रूमानियाई वार्तालाप
14. हिंदी–कोरियाई वार्तालाप
15. हिंदी–अरबी वार्तालाप
16. हिंदी–फारसी वार्तालाप

प्रकाशनाधीन

1. हिंदी–स्वाहीली कोश
2. हिंदी–पश्तो कोश
3. अरबी–हिंदी कोश
4. फ्रांसीसी–हिंदी कोश
5. चेक–हिंदी कोश*
6. भारतीय भाषा कोश*
7. हिंदी–तेलुगु कोश*
8. उर्दू–हिंदी कोश*
9. हिंदी–अंग्रेजी कोश*
10. हिंदी–बल्गारियाई वार्तालाप
11. हिंदी–रूसी वार्तालाप

* संशोधित एंव परिवर्धित संस्करण

निदेशालय के अन्य महत्वपूर्ण प्रकाशन

भाषा (द्वैमासिक) वार्षिक चंदा 30.00 रुपए, एक प्रति 6.00 रुपए
वार्षिकी
साहित्यमाला

संपर्क करें

अनुसंधान अधिकारी (बिक्री)
केंद्रीय हिंदी निदेशालय,
पश्चिमी खंड–7, रामकृष्ण पुरम
नई दिल्ली–110066

अथवा

प्रकाशन विभाग
भारत सरकार
सिविल लाइंस
दिल्ली–110054

Web Site: www.hindinideshalya.nic.in
email: pushplata_taneja@rediffmail.com